VERZI SUNTEM, VERZI...

Vasile Vasilache

Gazeta de Chișinău

ISSN 2587-3784

www.gazetadechisinau.md

SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT
SOCIAL-POLITIC
DE ATITUDINE

VINERI
30 IULIE / 2021
PREȚ: 7,50 LEI

28 (75)

ANCHETĂ
Culisele unei afaceri cu iz penal (I)
5 >

ECONOMIE
Businessul ca subiect și obiect al noii guvernări
6 >

POLITICĂ
Partidele de stânga, în derivă
7 >

CULTURĂ
Interviu cu Alina Trofim
12 >

SPORT
Evoluție meritorie la JO de la Tokyo
17 >

Avem Parlament, *habemus* speaker 3 >

Între imperativul reformelor și „Capul lui Kuliok vrem!”

A-politice

Lecțiile lui Coșeriu

Mircea V. CIOBANU

Am pus cuvântul din titlu la plural nu pentru a vorbi despre vreun ciclu de lecţii al profesorului de la Tübingen („a fost visul meu, încă de când eram la liceu, să ajung odată să-i învăţ carte pe nemţi”), ci despre învăţăturile Maestrului. Dar, mai întâi: nu Coşeriu are nevoie de omagiul nostru, ci noi avem nevoie de opera lui. În ziua Centenarului, Editura Ştiinţa lansa la Chişinău volumul *Eugeniu Coşeriu, vocaţia universalităţii*; universităţile de la Cluj şi Iaşi, precum şi Institutul de Filologie „Iorgu Iordan” al Academiei Române, organizau conferinţe *on-line*; iar revista „Limba română” venea cu un număr omagial.

8 >

Vox populi

Cetățenii au așteptări mari de la noul Guvern al Republicii Moldova. Moldovenii vor locuri de muncă, prețuri mici la produsele alimentare, salarii și pensii mai mari. După alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie, Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS) a obținut 63 de mandate în noul Parlament, ceea ce-i permite să adopte legi și să aleagă cabinetul de miniștri.

Ce așteptări au moldovenii de la noua guvernare?

Care ar fi primele trei măsuri de la care ar trebui să înceapă munca Guvernul? – am căutat să ne răspundă la această întrebare în zi de miercuri, 28 iulie, oamenii pe care i-am întâlnit la Piața Centrală și în Grădina Publică „Ștefan cel Mare” din Chișinău.

4 >

METEO / CHIȘINĂU

LUNI
02/03/2021

Vânt 4 m/s
62%

33°

MARȚI	MIERCURI	JOI	VINERI	SÂMBĂTĂ	DUMINICĂ
28°	26°	29°	31°	29°	29°

Ecologie 11 >

Să sădim păduri pe terenuri vechi și degradate!

Avem nevoie de mai multe păduri. Pot fi împădurite terenurile neproductive, printre care cele cu eroziune avansată, afectate de alunecări, prăbușiri sau surpări, cele nisipoase, poluate etc. În fiecare localitate din Republica Moldova cel puțin 10% din terenuri sunt degradate și, respectiv, cu 10% ar putea crește gradul de împădurire.

Platforma DA cere readucerea pe tapet a raportului privind patrimoniul Sindicatelor

Fostul aliat al PAS din blocul ACUM, Platforma DA, sugerează majorității din noul Parlament să prezinte în una din următoarele ședințe plenare raportul Comisiei parlamentare de anchetă privind înstrăinarea patrimoniului sindicatelor. Documentul, pe 4.000 de pagini, elaborat în fostului deja Parlament de către comisia condusă de deputatul PAS, Lilian Carp, deconspiră, potrivit autorilor, o schemă infracțională de proporții în beneficiul unor companii controlate de Ilan Șor și Vladimir Plahotniuc.

Ex-vicepreședintele Platformei DA, Alexandr Slusari, anticipează că prezentarea acestui raport va aduce la cunoștința societății modul în care justiția moldovenească a „legalizat" dreptul Confederației Naționale a Sindicatelor (CNSM) asupra a 50 de obiective turistice valoroase, majoritatea cărora au fost ulterior vândute la prețuri derizorii și puse în gaj pentru credite obținute de la băncile devalizate în cadrul fraudei bancare.

„Veți afla, sper eu, și numele judecătorului, care a examinat superficial cauza și a luat foarte rapid decizia", a scris Slusari pe Facebook.

El mai sugerează că din conținutul acestui raport cetățenii ar putea să afle care a fost legătura dintre înstrăinarea unui bun al Sindicatelor și schema criminală cu implicarea companiilor de asigurări Moldasig și Asito și privatizarea Air Moldova sau cum au fost „cedate" mai multe obiective sindicale de pe litoralul Ucrainei, inclusiv cu participarea lui Eugen Buzgan, omul de încredere al lui Vladimir Andronache, și al unui oligarh de la Kiev.

Amintim că unele dintre concluziile Comisiei de anchetă privind înstrăinarea patrimoniului sindicatelor au fost prezentate în premieră de către membrii acesteia, într-o conferință de presă, pe 10 iunie.

„Comisia a constatat și care sunt grupurile afiliate în acest „carusel". Grupul de companii afiliate al lui Ilan Șor a devenit cel mai mare beneficiar al celor mai valoroase bunuri ale sindicatelor", spunea atunci Lilian Carp.

Un expert angajat de comisia de anchetă a estimat la aproximativ 1 miliard de lei valoarea prejudiciului suferit de CNSM de pe urma vânzării a numai 32 dintre cele 48 din obiectivele sale situate în străinătate, iar potrivit informațiilor obținute de la SIS, dar și de la alte instituții de anchetă, toate acestea au devenit posibile datorită relațiilor pecuniare întreținute de Ilan Șor cu președintele CNSM, Oleg Budza.

În replică, câteva zile mai târziu, Budza s-a declanșat cu un șir de acuzații și amenințări la adresa membrilor comisiei. Acesta a declarat că raportul nu este decât „o tentativă din partea statului de a pune mâna pe patrimoniul sindicatelor" și că „sindicatele și-au vândut bunurile din proprietate firmelor care propuneau cel mai bun preț" și nu în mod special lui Șor. De asemenea, el a anunțat că va ataca în judecată raportul comisiei parlamentare de anchetă.

V.V.

Racursi

Foto: Natalia Munteanu

28 iulie. Piața Centrală din Chișinău. Mătura nouă mătură bine

Oferiți un abonament la gazetă celor de acasă!

În luna august, mulți conaționali de-ai noștri revin acasă ca să-și revadă părinții, copiii, soții, frații și surorile, rudele și prietenii, unii, chiar și gospodăriile lăsate.

Se știe că nu se întorc cu mâinile goale, încercând să convertească dorul și dragostea adunate în lunile de despărțire de cei dragi în diverse daruri și atenții. Un cadou potrivit ar fi și un abonament la un ziar bun.

Acesta i-ar informa și i-ar susține moral, ei găsind în paginile ziarului noutăți din diferite domenii.

Dăruind un abonament pentru un om drag, contribuiți totodată la menținerea unui ziar independent care informează corect.

Abonarea poate fi făcută la orice oficiu poștal din republică sau online – pe gazetadechisinau.md (https://gazetadechisinau.md/abonament/).

Pentru conaționalii noștri aflați peste hotare, dar și pentru cei reveniți acasă avem o ofertă specială. Dacă reușiți să perfectați un abonament la formatul PRINT al GAZETEI de Chișinău pentru cei dragi de acasă, primiți la prima oră, în fiecare zi de vineri, gratuit, prin poșta electronică ziarul în format PDF (https://gazetadechisinau.md/format-pdf/).

Redacția

S-a stins din viață Lidia Bejenaru-Botgros

La 26 iulie 2021, a trecut la cele veșnice interpreta de muzică populară Lidia Bejenaru-Botgros, Artistă a Poporului.

Născută la 3 mai 1953 în localitatea Țipleşti, raionul Sângerei, aceasta își începe activitatea muzicală în 1971 în calitate de solistă a Orchestrei „Ciocârlia" de la Edineț, apoi a Orchestrei de muzică populară „Mugurel" (1973–1974), iar din 1978 aceasta devine solistă a Orchestrei de muzică populară „Lăutarii", unde a cântat până la sfârșitul vieții. În anul 1993, i s-a conferit medalia „Meritul Civic".

Admiratorii, prietenii, colegii și-au luat rămas bun de la îndrăgita interpretă miercuri, la Palatul Național „Nicolae Sulac", după care cortegiul funerar s-a îndreptat spre Cimitirul Ortodox Central.

Sofia Vicoveanca a ținut să transmită un mesaj emoționant de adio, pe pagina de Facebook. „Durere mare în familia maestrului Nicolae Botgros! Lidia, soția maestrului, s-a stins, plecând la Domnul. Bunul Dumnezeu să-i ierte păcatele, să-i odihnească sufletul în Sfânta Lui Lumină...Le sunt alături la această mare durere cu întreaga-mi ființă...rog Domnul să le dea putere, să le mângâie sufletul...Sincere condoleanțe. VEȘNICĂ POMENIRE!", a scris artista.

Interpretul de muzică populară Ion Paladi, solist al Orchestrei „Lăutarii", a exprimat condoleanțe familiei îndurerate: „Inima-mi e frântă și sufletul îmi plânge. A plecat în ceruri o Artistă extraordinară, o soție, mamă și bunică iubitoare – Doamna Lidia Bejenaru! O să-mi fie dor de ea și de privirea ei caldă! Îi voi purta veșnic amintirea în inima mea! Dumnezeu să o ierte și să o odihnească în împărăția Sa! Condoleanțe familiei, Maestrului Nicolae Botgros, nașului Corneliu Botgros, nepotului Cristi Botgros și tuturor celor apropiați!".

30 IULIE VINERI 2021

Am semnat Codul Deontologic al Jurnalistului

Gazeta de Chișinău

Apare din 2020 | VERZI SUNTEM, VERZI...

www.gazetadechisinau.md

REDACȚIA

Administrator: Victoria POPA
Redactor-șef: Rodica MAHU

Reporteri:
Natalia MUNTEANU,
Valeriu CAȚER,
Julieta SAVIȚCHI,
Octavian GRAUR

Editorialiști: Mircea V. CIOBANU,
Adrian CIUBOTARU

Actualitatea politică: Ilie GULCA
Economie: Ion CHIȘLEA
Cultură: Irina NECHIT,
Rodica IUNCU,
Nina NEGRU
Sport: Iulian BOGATU
Caricatură: Alex DIMITROV
Societate: Gheorghe BÂLICI
Design: Romeo ȘVEȚ
Grafică&DTP: Oleg TATARU

Director financiar: Victoria URSU
Manager marketing: Aglaia GUȚU
gazetadechisinau@gmail.com,
GSM.: (+373) 69307730

EDITOR:
Instituția Privată Publicația Periodică „Gazeta de Chișinău"
Mun. Chișinău,
str. Mihai Viteazul 2a, nr. 23
tel.: (+373) 022 358567

MICA PUBLICITATE
Te caut: 090010050
gazetadechisinau@gmail.com

TIPAR
EditTiparGrup SRL
Mun. Chișinău, str. Feredeului 4
Comanda nr. 838
Tiraj: 1800 ex.

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare.

GAZETA de Chișinău apare vineri. Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din Republica Moldova.

WAN IFRA World Association of Newspapers and News Publishers

Ziarul este membru al Asociației Presei Independente (API), iar API este membru al Asociației Mondiale a Ziarelor și a Producătorilor de Știri (WAN/IFRA).

DIXIT

„Oamenii vor un Parlament unde se votează legi importante pentru viața lor, pentru dreptate, lege și disciplină. Nu zic că va fi ușor, dar vom lupta în fiecare zi. Vom lua decizii, pe alocuri dureroase pentru a construi ceva onest, bun și durabil. Am un mesaj către opoziție – nu ne așteptăm să ne menajați, să fiți „opoziție constructivă”. În spatele acestui termen se ascund înțelegeri de culise. Nu încercați să fiți avocații oligarhilor, acoperindu-vă cu rolul de opoziție. Jocurile „de-a kuliokul” s-au terminat!”

Igor Grosu, președinte al Parlamentului Republicii Moldova

„Gata jocurile de-a kuliokul!”

Au fost înființate fracțiunile parlamentare, ales președintele și vicepreședinții Parlamentului și format Biroul permanent

Noul Parlament al R.Moldova a reușit, în cea de-a doua sa ședință, să-și formeze întreaga structură organizatorică și a devenit perfect funcțional. Astfel, joi, 29 iulie, în Legislativul dominat după alegerile din 11 iulie de PAS au fost, rând pe rând, înființate fracțiunile parlamentare, ales președintele și vicepreședinții Parlamentului și format Biroul permanent.

Valeriu CAȚER

Formațiunea pro-prezidențială, care deține 63 de mandate, și-a asumat rolul de majoritate parlamentară absolută, pe când Blocul Comuniștilor și Socialiștilor (BCS) s-a declarat în opoziție, fără ca vreunul dintre liderii celor două partide componente – Vladimir Voronin sau Igor Dodon – să-și asume un rol mai important în cadrul activităților parlamentare. La rândul său, Partidul „Șor” pretinde că va fi într-o „opoziție constructivă”. Acest fapt poate fi relevat din perspectiva în care deputații propulsați de fugarul Ilan Șor în componența Parlamentului au votat în cadrul acestei ședințe.

Tonul împăciuitor al lui Voronin, abandonat de colegii socialiști

După înființarea celor trei fracțiuni – PAS (lider Mihail Popșoi, 63 de deputați), BCS (lider Zinaida Greceanîi, 32 de deputați) și Partidul „Șor” (lider Ilan Șor, 6 deputați) –, care a fost consemnată fără niciun impediment în debutul ședinței, la tribuna Parlamentului a urcat liderul comuniștilor, Vladimir Voronin. El a pledat pentru o nouă Constituție, afirmând că ar fi fost ultimul președinte al R.Moldova ales legitim.

Totodată, Voronin i-a îndemnat pe deputați să pună capăt „acestui război stupid”, afirmând că BCS este gata pentru orice discuții raționale cu privire la rezolvarea problemelor din R.Moldova.

Tonul său împăciuitor a fost, însă, abandonat de colegii de fracțiune, care, pe parcursul ședinței, au invocat pretinse vicii de procedură și au boicotat chiar alegerea președintelui Parlamentului.

Cu toate acestea, speaker al Parlamentului a devenit, așa cum se vehiculase anterior în culise, liderul interimar al PAS, Igor Grosu, ales cu votul a 64 de deputați. Pentru el au votat parlamentarii din PAS, dar și cei din Partidul „Șor”, prezenți în ședința de joi. Procedura s-a desfășurat prin vot secret și, înainte de a merge la cabine, Marina Tauber a declarat că acceptă orice înțelegeri care s-ar fi făcut probabil anterior, pentru că discuțiile despre funcții sunt „un lucru neimportant”.

Noul șef al Legislativului s-a adresat opoziției cu un îndemn militant.

„Dreptatea se face prin sacrificii, nu lamentări”

„Nu ne așteptăm să fim menajați, nu vă vom chema să fiți, cum se spunea pe vremuri, „opoziție constructivă”, expresie în spatele căreia se ascundeau înțelegeri obscure, împărțeli ale zonei de influență, imunități pentru hoți. Așa ceva nu va fi. Criticați pașii guvernării, fiți vigilenți la greșelile comise de noi, fiți incisivi, dar cu un singur scop: pentru apărarea drepturilor cetățenilor și a interesului național al Republicii Moldova. Nu încercați tradițional să fiți avocații oligarhilor, ai nedreptății și hoțiilor, acoperindu-vă cu rolul politic de opoziție. Nu vă vom permite acest lucru. Nimeni nu va avea clemență și imunitate, fie putere sau opoziție – gata jocurile de-a kuliokul, legi ale contrabandei, furtul banilor publici – toate astea s-au terminat! Vom interveni prompt și fără a analiza costurile politice. Dreptatea se face prin sacrificii, nu lamentări”, promite Grosu.

Un vot confuz a fost acordat din partea celor două fracțiuni din opoziție și pentru Mihai Popșoi, de la PAS, și Vlad Bătrîncea, de la PSRM, aleși prin vot deschis, în plen, ca vicepreședinți ai Parlamentului.

Astfel, în timp ce pe Bătrîncea l-au susținut toate cele trei formațiuni reprezentate în noul Parlament, inclusiv colegii din BCS, pentru Popșoi au votat doar deputații de la PAS și cei din Partidul „Șor”.

În acest Parlament vor fi, de altfel, doar doi vicepreședinți, în locul celor cinci din legislatura trecută.

Recorduri de rapiditate

Mai departe, în urma unui schimb de replici, în timpul cărora BCS a încercat să elimine din ecuație un membru al PAS, Parlamentul a votat componența numerică și cea nominală a Biroului permanent. În acesta vor intra 12 membri. Trei dintre aceștia, din oficiu – președintele și vicepreședinții Parlamentului –, precum și alți nouă conform algoritmului de mandate deținute în Parlament: Vladimir Bolea (PAS), Doina Gherman (PAS), Liliana Nicolaescu-Onofrei (PAS), Dan Perciun (PAS), Veronica Roșca (PAS), Olesea Stamate (PAS), Vasile Bolea (BCS), Corneliu Furculiță (BCS) și Denis Ulanov (Șor).

Menționăm în acest context, că joi, 29 iulie, a fost înregistrat un record în R.Moldova: este pentru prima dată în cei 30 de ani de independență când un președinte al Parlamentului a fost ales la doar șase zile de la validarea alegerilor de către Curtea Constituțională. Pentru comparație, în 2019 și 2014 președinții Parlamentului au fost aleși după 91 și, respectiv, 45 de zile de la validarea rezultatelor.

De asemenea, niciodată prima ședință a Parlamentului nou-ales nu a fost convocată atât de repede – la doar trei zile de la validarea alegerilor.

O nouă amenințare de la Moscova: Desant rusesc la Odesa, „dacă NATO se va atinge de pacificatorii din Transnistria”

Victoria forțelor pro-europene în alegerile parlamentare anticipate din R. Moldova continuă să deranjeze Moscova, care invocă amenințări imaginare la adresa trupelor sale din Transnistria și folosește o retorică agresivă pentru a preveni o turnură pro-NATO a autorităților de la Chișinău. Astfel, președintele Comisiei pentru apărare și securitate din Consiliul Federației (camera superioară a Parlamentului rus – n.red.), generalul Viktor Bondarev, citat de presa de propagandă a Kremlinului, susține că accederea la putere a partidului pro-prezidențial de la Chișinău oferă Alianței Nord Atlantice o nouă oportunitate de a „înțepa Rusia”, atât din punct de vedere politic, cât și militar.

În particular, senatorul rus vorbește despre o pretinsă intenție a NATO de a „bloca militar” trupele care staționează ilegal, sub pretextul unei „operațiuni de menținere a păcii”, în regiunea separatistă transnistreană și declară că, în acest caz, Rusia va aplica o „lovitură de deblocare”.

„Desantul Flotei Mării Negre a marinei ruse este gata să debarce la Odesa. Este vorba nu numai de un coridor spre RMN (autoproclamata republică moldovenească nistreană – n.red.), dar presupune și perspective clare în chestiunea Donbasului”, amenință Bondarev.

Potrivit acestuia, „România, membră a NATO, nici nu încearcă să-și ascundă planurile sale agresive”.

„O altă parte interesată este Ucraina, care din 2014 discută intens despre variantele de blocare militare a pacificatorilor ruși. Președintele pro-occidental Maia Sandu, care a anunțat public despre acest plan, a dobândit noi atuuri în acest sens odată cu noua majoritate pro-românească în parlament”, a mai declarat senatorul rus, care mai spune că, „fără susținerea directă a militarilor NATO, nici România, nici Ucraina nu vor risca să blocheze armata rusă”.

Amintim că, anterior, și președintele Comisiei pentru relațiile cu CSI din Duma de Stat, Leonid Kalașnikov, a invocat o poziție pretins ostilă a noii puteri de la Chișinău, pentru a declara că, „dacă această putere va respinge Rusia, vom acționa corespunzător, inclusiv vom consolida factorul nostru transnistrean”. Deputatul rus a recunoscut însă că amenințările sale sunt greu de realizat, deoarece „Transnistria se află acum între două state de fapt dușmănoase (Ucraina și R. Moldova – n.red.)”.

În același timp, președinta Maia Sandu s-a pronunțat în repetate rânduri în favoarea unor bune relații cu Rusia, arătându-se dispusă să meargă în vizită la Moscova, pentru a discuta colaborarea politico-economică, dar și probleme legate dosarul transnistrean. În acest context, șefa statului se pronunță ferm pentru retragerea trupelor și evacuarea armamentului rusesc din regiunea separatistă și pledează pentru o „nouă abordare” în procesul de reglementare a conflictului din Transnistria.

V.V.

Ce așteptări au moldovenii de la noua guvernare?

Cetățenii au așteptări mari de la noul Guvern al Republicii Moldova. Moldovenii vor locuri de muncă, prețuri mici la produsele alimentare, salarii și pensii mai mari. După alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie, Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS) a obținut 63 de mandate în noul Parlament, ceea ce-i permite să adopte legi și să aleagă cabinetul de miniștri.

Natalia MUNTEANU

Care ar fi primele trei măsuri de la care ar trebui să înceapă munca Guvernul? – am căutat să ne răspundă la această întrebare în zi de miercuri, 28 iulie, oamenii pe care i-am întâlnit la Piața Centrală și în Grădina Publică „Ștefan cel Mare” din Chișinău.

Unele persoane mi-au spus că au „așteptări mari”, iar altele, că nu au așteptări. Cetățenii le recomandă guvernanților „să se gândească la poporul care i-a ales”. Alții au zis că „guvernanții vor face ceea ce vor, nu ceea ce vrem noi”.

Maria din Chișinău este nemulțumită că asigurarea medicală nu acoperă cheltuielile pentru foarte multe servicii medicale. Femeia este nevoită să meargă la o clinică privată. „Degeaba o plătim. Nu au programări, nu au aparate. La Medpark plătesc 500 de lei pentru o investigație, dintr-un salariu de peste trei mii de lei pe care îl am. La policlinica de sector nu este un aparat pentru a verifica ochii”, spune Maria. Aceasta mai așteaptă să se ieftinească produsele alimentare, să fie majorare salariile și pensiile.

Tot din Chișinău este Vasilisa care vrea să fie ordine în justiție și procuratură. Femeia a amintit despre promisiunea PAS de a majora pensiile. „S-au descoperit atâtea nelegiuiri în țara noastră – ar trebui trași la răspundere vinovații. Să le dea o pedeapsă celor care au furat la greu R. Moldova. Totul era ascuns, trăiam în minciună, dar mulțumesc lui Dumnezeu că a ieșit totul la suprafață”, susține Vasilisa.

Am întâlnit și femei supărate pe președintele Maia Sandu. „Nu aștept nimic de la Guvernul Maiei Sandu. Nici de la dânsa, nici de la Guvernul ei nu aștept nimic. Am vrut să fac vaccinul Sputnik-V. De ce nu este acest vaccin, am întrebat medicul de familie? Medicul mi-a răspuns că vaccinul rusesc nu va mai fi pentru că „asta” nu trăiește bine cu rușii. „Asta” e cu americanii. Ea se teme să se vadă cu lumea pentru că este Covid-19. Dacă lumea îi adresează întrebări care n-o aranjează, ea pleacă. Asta-i președinte?”, se întreabă retoric Eudochia. Totuși, femeia mai speră că va primi o pensie de două mii de lei în octombrie, așa cum a promis PAS. Aceasta are o pensie de 1.700 de lei.

Foto: Natalia MUNTEANU

28 iulie. Instantanee din Piața Centrală din Chișinău

Altă femeie, venită de la nordul R. Moldova, este nemulțumită că deputații sunt prea tineri. „Cine a intrat acum în Parlament? Au pus copii de 18 ani să fie parlamentari. Ei au minte? Să facă ceea ce au promis pentru pensionari!”, zice ea.

La poarta Pieței Centrale am discutat cu Larisa din Trușeni. Aceasta consideră că republica are nevoie de „noi locuri de muncă, regulă în justiție pentru că totul se cumpără pe bani, și de medicină fără plată, în special stomatologia”.

La tarabă văd doi oameni care vând mături. Bărbatul n-a prea vrut să discute, deși a fost de acord cu femeia care și-a spus durerile. Venită de la Briceni, aceasta spune că familia sa nu poate lucra pământul. „Avem pământul nostru pe care tot ei ni l-au dat să fim proprietari de pământ. Noi arendăm tractor, mașină, plătim zilieri. Motorina e scumpă. Ce fac ei în Parlament? De ce rod pantalonii pe scaun și nu fac nimic?! Nici înainte de Maia, nici acum și nici după Maia – nimeni nu va face nimic!”, spune ea cu lacrimi în ochi.

Aculina din Orhei vinde fasole verde și cimbru la tarabă. Mi-a spus că e nemulțumită de precupeții care cumpără marfa de la țărani, o vând mai scump și se îmbogățesc pe seama celor care muncesc în sudoarea frunții pe câmp. Aceasta propune ca statul să fie cel care comercializează marfa țăranilor prin așa numitele cooperative de consum.

Chișinăul, din nou sub „Cod Galben” de COVID-19

Municipiul Chișinău reintră sub „Cod Galben” de alertă epidemiologică, în legătură cu creșterea alarmantă – cu peste 40% – a numărului de noi contaminări și o creștere cu 5,9% a numărului de decese provocate de COVID-19, în ultima săptămână. Decizia a fost adoptată miercuri, 28 iulie, de Comisia Extraordinară de Sănătate Publică (CESP) Chișinău, care a luat în considerare și confirmarea prezenței tulpinii Delta în R. Moldova, precum și riscurile asociate pentru sănătatea locuitorilor din Capitală. În acest context, specialiștii prognozează un nou val de infectări, în lunile august-septembrie, atunci când copiii vor reveni la școală, dar și pentru că rata de imunizare rămâne redusă.

În acest context, CESP a solicitat suportul poliției și al carabinierilor, care vor reveni pe străzile Chișinăului pentru a monitoriza respectarea regulilor de sănătate publică.

Totodată, Comisia nu a impus noi restricții, lăsând în vigoare un șir de măsuri sanitare elementare: purtarea măștilor de protecție în toate spațiile publice închise, în transportul public, la stațiile de așteptare, la toate evenimentele publice, în spațiile deschise cu aglomerații umane, în cadrul întrunirilor cu caracter unic, a adunărilor în masă, cu respectarea în aceste cazuri a distanței fizice de minim un metru, precum și recomandarea cu privire la dezinfectarea și spălarea cât mai frecventă a mâinilor.

În acest context, medicii atrag atenția la ritmul în continuare scăzut al vaccinărilor anti-COVID în R. Moldova.

„Inițial, ne-am propus ca în noiembrie să avem o rată de 70 la sută, dar poate o vom atinge până la sfârșitul anului”, declară Angela Paraschiv, șefă a Departamentului epidemiologie la USMF „Nicolae Testemițeanu” și membră a grupului de comunicare privind vaccinarea împotriva COVID-19.

Menționăm că miercuri, 28 iulie, Ministerul Sănătății a anunțat că R. Moldova a depășit pragul de 1 milion de doze de vaccin administrate. Campania de vaccinare în republică a început la 2 martie, cu primele doze de vaccin donate de România.

V.V.

Expertă în sănătate, despre vaccinarea copiilor

Vaccinarea elevilor ar putea deveni obligatorie pentru împiedicarea răspândirii COVID-19 în Republica Moldova, însă o decizie în acest sens nu a fost luată încă de Ministerul Sănătății. Experta internațională în sănătate, Ala Tocarciuc, a declarat într-un interviu pentru Radio Chișinău că vaccinarea copiilor este un factor important pentru o mai bună desfășurare a orelor de studii în condiții de pandemie.

Vaccinarea copiilor ar fi una din măsurile pentru pregătirea de studii și protejarea copiilor de formele grave ale bolii, crede specialista.

În prezent, există două vaccinuri – Pfizer și Moderna, care sunt permise pentru administrarea copiilor începând cu vârsta de 12 ani. Multe țări au adoptat decizii imediate privind vaccinarea copiilor, din moment ce a fost aprobată utilizarea vaccinurilor la copii. Sunt studii în derulare privind vaccinarea copiilor începând cu vârsta de trei ani, dar încă nu sunt rezultatele. „Când o să avem rezultatele, o să știm dacă putem sau nu vaccina copiii mai mici de 12 ani. Astăzi, se permite să vaccinăm copiii de la 12 ani în sus”, susține Ala Tocarciuc.

Chiar și în Republica Moldova avem omologate aceste vaccinuri. Pentru a fi posibilă administrarea vaccinurilor la copiii de 12 ani, producătorii acestor vaccinuri ar trebui să înregistreze variația în dosarul de înregistrare, să aducă această informație autorităților medicale din Republica Moldova. După aprobarea acestor variații în dosarul farmaceutic al vaccinului, va fi posibilă oficial vaccinarea de la vârsta de 12 ani, punctează Ala Tocarciuc.

„Cred că, tehnic, vaccinarea copiilor ar trebui să se desfășoare exact în aceleași condiții ca și vaccinarea maturilor, în cabinetele medicale sau în centrele de vaccinare sub supravegherea lucrătorilor medicali. Este aceeași procedură ca și în cazul altor vaccinuri la care sunt supuși copiii mult mai des decât adulții”, a conchis experta.

După radiochisinau.md

Cine sunt perdanții și marii câștigători

Culisele unei afaceri cu iz penal (I)

Procuratura pentru Combaterea Crimei Organizate şi Cazuri Speciale (PCCOCS) a anunţat săptămâna trecută că a finalizat şi este gata să transmită în instanţă aşa-numitul dosar „VENTO”, în care pe post de învinuiţi apar fostul şef al Procuraturii Anticorupţie, Viorel Morari, şi fostul său subaltern, Roman Statnîi. Celor doi li se incriminează „exces de putere”, „fals în acte publice”, „reţinerea sau arestarea ilegală” şi „tragerea cu bună-ştiinţă la răspundere penală a unei persoane nevinovate”, acţiuni comise în privinţa coproprietarilor reţelei de benzinării „VENTO”, care aparţine fraţilor Igor şi Andrian Borş.

Julieta SAVIȚCHI

Din culisele acestui dosar apar însă detalii interesante, care nu au fost făcute publice până acum. Aceste detalii ne conduc la concluzia că cei care au avut în cele din urmă de câştigat au fost fraţii Borş, care au devenit proprietari ai reţelei proprii de staţii peco, după ce Igor Borş a lucrat timp de 17 ani în calitate de administrator al unei întreprinderi cu capital străin, care deţinea cea mai mare reţea de benzinării din Republica Moldova, Tirex Petrol. În urma acestui scandal, reţeaua de benzinării Tirex Petrol a fost vândută cu doar 10 milioane de euro unui SRL din raionul Ialoveni, condusă de Artiom Pânzari, fiul lui Alexandru Pânzari, uns de PDM la şefia Inspectoratului General de Poliţie, iar mai apoi făcut şi ministru al Apărării. Despre Alexandru Pânzari se spune că este bun prieten cu ministrul de Interne din perioada guvernării lui Vladimir Plahotniuc, Alexandru Jizdan.

Notă: Reţeaua de benzinării Tirex Petrol „a moştenit” reţeaua de benzinării din perioada sovietică. Aceasta a fost fondată la 23 februarie 1944 pe lângă Consiliul comisarilor poporului al Republicii Sovietice Socialiste Moldoveneşti. În baza Hotărârii Consiliului de Miniştri din RSSM nr. 351 din 18.09.1981, „Molduprneftesnabsbît” a fost reorganizată în „Goscomnefteproduct” (Госкомнефтепродукт) din RSSM. În baza Hotărârii Sovietului de Miniştri al RSSM nr. 325 din 21.10.1988, „Goscomnefteproduct” din RSSM a fost reorganizată în Direcţia de Aprovizionare şi Distribuire a produselor petroliere „Moldnefteproduct” din RSSM. Mai apoi, „Moldnefteproduct” a fost reorganizată, în baza Hotărârii Guvernului RSSM cu nr. 330 din 20.09.1990, în Asociaţia de Stat de Producţie pentru Combustibil din RSSM.

După declararea independenţei Republicii Moldova, în baza Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova cu nr. 610 -XIII din 25.10.1995, Asociaţia de Stat de Producţie pentru Combustibil a fost reorganizată în Societatea pe Acţiuni Tirex Petrol. La 11.10.2000 a avut loc tranzacţia de vânzare-cumpărare a pachetului majoritar de acţiuni din capitalul SA „Tirex Petrol” ce aparţineau statului, dintre Departamentul Privatizării din Republica Moldova şi compania cu capital străin Mabanaft-Moldova GMBh. Printre fondatorii întreprinderii, pe lângă cele două firme germane, s-au regăsit şi Natalia Cecetova, fiica omului de afaceri din Moldova, Nicolae Ciornîi, şi Semion Bloch, partener de afaceri al miliardarului rus, Roman Abramovici. Amintim că Nicolae Ciornîi a condus Întreprinderea de Stat pentru Combustibil din R. Moldova, reorganizată în compania „TirexPetrol”.

La data de 03.10.2019, pachetul majoritar de acţiuni deţinut de Mabanaft Moldova GmbH” a fost achiziţionat de către ”Estcon Construct” SRL, cu adresa juridică în satul Alexandrovca, raionul Ialoveni.

În prezent, reţeaua „Tirex Petrol” numără 76 de benzinării şi este a patra ca mărime din Republica Moldova.

Igor Borş, Viorel Morari şi Vladimir Plahotniuc

Igor Borş a fost reţinut pe 3 martie 2018, de către Procuratura Anticorupţie, condusă atunci de către Viorel Morari. Atunci au fost reţinuţi încă şase presupuşi complici de ai lui Igor Borş şi urma să fie reţinut şi fratele său, Andrian Borş, însă acesta a reuşit să se ascundă.

Procuratura Anticorupţie a anunţat că cei reţinuţi sunt bănuiţi de evaziune fiscală şi spălare de bani, în scopul obţinerii controlului şi dobândirea proprietăţii asupra reţelelor de benzinări „Tirex Petrol” care se aflau în proprietatea Mabanaft-Moldova GMBh.

La baza pornirii dosarului penal a stat un raport al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat privind rezultatele unui control efectuat la reţeaua de benzinării „VENTO”. Inspectorii fiscali au constatat evaziuni fiscale de peste jumătate de milion de lei. Ulterior, acest raport a fost anulat de către instanţa de judecată.

Tot atunci, la Procuratura Generală au apărut câteva rapoarte ale poliţiei privind pretinse conexiuni dintre fraţii Borş şi Veaceslav Platon. Din acest motiv, procurorul general din perioada respectivă, Eduard Harunjen, a dispus exercitarea urmăririi penale de către Procuratura Anticorupţie.

Şeful Procuraturii Anticorupţie, Viorel Morari, a semnat o ordonanţă privind formarea unui grup de lucru sub conducerea procurorului Roman Statnîi, abilitat cu investigarea cazului.

Ulterior, Roman Statnîi i-a scos de sub urmărire penală pe o parte din presupuşii complici ai fraţilor Borş şi i-a eliberat pe toţi din arest, cu excepţia lui Igor Borş. Acesta a stat în Penitenciarul nr. 13 aproape 12 luni şi a fost eliberat la sfârşitul lunii februarie 2019 pe motiv că expirase termenul prevăzut de legislaţie privind aflarea în arest preventiv, în lipsa unei sentinţe de condamnare. Judecătorii de instrucţie şi cei de la Curtea de Apel Chişinău au dat curs fiecărei solicitări a procurorului Statnîi privind prelungirea mandatului de arestare pe numele lui Igor Borş, în pofida faptului că avocaţii săi susţineau că în privinţa clientului lor nu sunt efectuate acţiuni de urmărire penală.

La mijlocul lunii septembrie a anului trecut, la aproape un an şi jumătate de la eliberarea lui Igor Borş din detenţie, Procuratura Generală a emis un comunicat în care se arată că, „după examinarea tuturor probelor existente în dosar, Procuratura Anticorupţie a renunţat la învinuirea adusă inculpatului şi a solicitat Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani, achitarea lui”.

În comunicat se mai arată că procurorii au pornit o anchetă penală în privinţa poliţiştilor şi a procurorilor care au gestionat dosarul.

În decembrie 2020, Igor Borş şi fratele său au fost achitaţi.

În ianuarie 2021, Procuratura Generală l-a inculpat pe Viorel Morari, deja şeful suspendat al Procuraturii Anticorupţie, pentru acţiunile întreprinse şi dosarul penal în privinţa coproprietarilor reţelei de benzinării „VENTO”.

Tot atunci, Igor Borş a ieşit într-o conferinţă de presă şi l-a acuzat pe Morari că a încercat să-i ia afacerea printr-un atac raider, iar drept probă a prezentat o pretinsă mărturisire a lui Vladimir Plahotniuc, cu care s-ar fi întâlnit în primăvara anului 2019, după ce a fost eliberat din penitenciar.

„Cine credeţi că a dorit să vă ia acest business?, m-a întrebat Plahotniuc după ce se discuta în societate că în spatele atacului s-ar fi aflat oameni apropiaţi de PDM. Eu i-am răspuns că nu ştiu cine are nevoie de asta, dar ştiu sigur că asta ştie acel om care v-a spus despre legătura dintre mine şi Platon. El mi-a zis direct că acesta este Viorel Morari, lucru care m-a surprins pentru că astfel de oameni nu spun direct aşa ceva”, a declarat Igor Borş în conferinţa de presă.

Amintim că, în primăvara anului 2019, Viorel Morari pare să fi ajuns în dizgraţia lui Plahotniuc care atunci mai deţinea încă controlul asupra procurorilor şi judecătorilor moldoveni.

Atunci PCCOCS, condusă de Nicolae Chitoroagă, procuror din anturajul lui Plahotniuc, l-a reţinut pe proprietarul reţelei de restaurante „Andy”s Pizza”, Andrei Tranga, învinuit de conexiuni cu interlopul Grigore Caramalac şi de tentativa de preluare a unei afaceri. Viorel Morari a fost învinuit că l-ar fi ajutat în acest sens pe Tranga. În consecinţă, la începutul lunii mai a anului 2019, Viorel Morari a depus cerere de demisie din funcţia de şef al Procuraturii Anticorupţie.

Andrei Tranga a fost eliberat din arest după retragerea PDM de la guvernare şi fuga lui Plahotniuc din ţară, câteva luni mai târziu, Viorel Morari a fost repus la şefia Procuraturii Anticorupţie.

Schema de evaziune fiscală incriminată lui Borş

Dosarul intentat pe numele lui Igor Borş a fost trimis în judecată în februarie 2019, cu puţin timp înainte de eliberarea învinuitului din arest preventiv. În Rechizitoriul semnat de Roman Statnîi la 14 februarie 2019, se vorbeşte despre o pretinsă schemă de evaziune fiscală, prin introducerea unor carduri de reducere de la 3 la 10 la sută pentru produsele petroliere comercializate în reţeaua „VENTO””.

Astfel, prin aceste carduri de reducere, reţeaua de benzinării „VENTO” şi-ar fi micşorat veniturile, fapt care ar fi condus la posibilitatea diminuării impozitelor.

O altă practică folosită în acest sens ar fi fost majorarea cheltuielilor prin angajări fictive.

Precizăm că şi Agenţia Naţională pentru Reglementări în Energetică (ANRE) a efectuat un control la reţeaua de benzinării „VENTO”, fiind depistate mai multe încălcări, inclusiv de ordin fiscal.

(Va urma)

ZEL Bălți ajunge la Ștefan-Vodă printr-un investitor elvețian

Compania elveţiană Schoeni este în proces de investire a 1,5 milioane de euro în construcţia unei fabrici de prelucrare a legumelor şi fructelor în Ştefan-Vodă. La prima etapă, la întreprinderea cu proces deplin automatizat, au fost create 30 de locuri de muncă. Salariul mediu este de 12.000 de lei. Planul de afaceri presupune că, în primul an de activitate, volumul producţiei va însuma 18 milioane de lei, iar în perspectivă suprafeţele de producere urmează să ajungă de la două la zece mii m.p., cu majorarea corespunzătoare a locurilor de muncă. Fiind rezidentă a Zonei Economice Libere „Bălţi”, compania va exporta producţia în Elveţia şi ţările UE.

Moldovagaz vrea să prelungească contractul cu Gazprom cu încă trei ani

Preşedintele Consiliului de Administraţie al Moldovagaz, Vadim Ceban, şi-a exprimat speranţa că contractul cu concernul rus Gazprom va fi prelungit pentru încă trei ani. „Suntem în negocieri cu Gazprom, discutăm specificaţiile tehnice. Actualmente, activăm în baza unui contract care a fost semnat în anul 2008 şi, ulterior, prelungit. Poziţia noastră este să prelungim acordul existent pentru încă trei ani şi să nu discutăm condiţiile unui nou contract”, a spus Ceban.

Pfizer aşteaptă un profit de 33,5 miliarde de dolari

Grupul farmaceutic american Pfizer Inc şi-a îmbunătăţit, miercuri, estimările privind vânzările de vaccinuri Covid-19 în acest an, până la 33,5 miliarde de dolari, cu 28,8% mai mult faţă de previziunile anterioare, informează Reuters. Noile estimări se bazează pe acordurile semnate deja de companie, privind livrarea a 2,1 miliarde de doze de vaccin în întreaga lume pe parcursul acestui an.

Businessul ca subiect şi obiect al noii guvernări

Victoria categorică a partidului proprezidenţial, Partidul Acţiune şi Solidaritate (PAS), în alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie arată că moldovenii au crezut în mesajul acestuia, ca şi în mesajul preşedintei Maia Sandu din alegerile prezidenţiale din toamnă. Oamenii s-au lăsat convinşi, până la urmă că, pentru a avea un trai mai bun, nu mai trebuie să voteze hoţi. Drept urmare, PAS s-a ales cu o fracţiune de 63 din 101 deputaţi, dar şi cu o responsabilitate majoră de a înfăptui ceea ce a promis.

Ion CHIȘLEA

Discursul de luni a preşedintei Maia Sandu în plenul Parlamentului a trasat principalele obiective ale viitoarei guvernări PAS, dar totodată a sunat ca un apel către societate în vederea susţinerii schimbărilor ce urmează.

Businessul trebuie să iasă din zona de confort

Scopul pe termen lung al schimbărilor pe care şi le propune PAS este sporirea bunăstării populaţiei, iar acest obiectiv poate fi obţinut doar prin sporirea veniturilor. La rândul lor, veniturile ţin de sporirea productivităţii muncii. Iar sporirea productivităţii se poate produce doar într-o economie de piaţă veritabilă, unde funcţionează legile pieţei, unde cei mai harnici, ingenioşi şi inteligenţi antreprenori ajung să obţină mai mult succes pe piaţă.

Însă pentru o parte a businessului, pe termen scurt, aceste schimbări ar reprezenta o ieşire din zona de confort prin renunţarea la practicile obişnuite de derulare a afacerilor.

Practicile anticoncurenţiale şi evazioniste frânează dezvoltarea pe termen lung

Evaziunea fiscală, salariile în plic, practicile anticoncurenţiale etc. au fost şi mai sunt încă pe larg răspândite în Republica Moldova. Drept urmare, nu există un climat favorabil pentru o concurenţă loială pe piaţă, unde cei mai buni, graţie unor produse mai ieftine şi mai calitative, devin lideri. Atunci când o parte din jucătorii de pe o piaţă nu plătesc impozite şi taxe şi, pe deasupra, achită salariile angajaţilor în plic, fără a contribui la Fondul Social, piaţa nu-şi mai îndeplineşte rolul firesc de selectare a celor mai buni.

Acelaşi lucru se întâmplă atunci când jucătorii de pe o piaţă se înţeleg (în dauna concurenţei şi sfidând legile pieţei) să stabilească preţuri similare pentru produsele comercializate. În acest caz, calitatea serviciilor şi a produselor nu sporeşte, iar jucătorii care îşi păstrează cotele de piaţă sunt singurii câştigători. Şi asta aparent, deoarece, la scară naţională, pe mai multe pieţe, aceste practici conduc pe termen lung la o competitivitate redusă a produselor autohtone şi a economiei naţionale în general pe pieţele externe. Iar într-un final, această stare de fapt conduce la sărăcirea populaţiei.

Drept urmare, înţelegerile de cartel le permit jucătorilor să împartă între ei profiturile obţinute pe o piaţă de cumpărători săraci şi atât. Însă, pe termen lung, aceste înţelegeri de cartel nu permit o dezvoltare dinamică a economiei, iar companiile implicate în aceste practici ratează şansa să devină jucători pe pieţe cu cumpărători bogaţi. Şi nu este vorba doar despre piaţa produselor petroliere, care este în vizorul opiniei publice în ultimele luni. Bănuieli de practici anticoncurenţiale planează şi asupra pieţei farmaceutice, a pieţei de finanţare nebancară şi chiar a celei bancare. Şi pe multe altele, la diferite niveluri.

Statul: politică eficientă; businessul: corectitudine şi responsabilitate

În acest sens, mesajul preşedintei în direcţia businessului a fost destul de explicit.

„Susţinerea dezvoltării afacerilor, crearea condiţiilor pentru ca acestea să fie competitive este singura cale spre prosperitate. În special, noul guvern trebuie să realizeze progrese rapide în îmbunătăţirea mediului de afaceri prin eliminarea controalelor abuzive şi excluderea din agenţiile statului a celor care hărţuiesc businessul. Trebuie să simplifice cadrul de reglementare pentru întreprinderile mici. Trebuie să vină cu o politică eficientă de reindustrializare a ţării. Trebuie să lucreze pentru deschiderea pieţelor noi pentru produsele şi serviciile moldoveneşti”, a enumerat preşedinta o serie de acţiuni pe care statul ar trebui să le întreprindă în direcţia îmbunătăţirii mediului de afaceri.

Însă doar o deschidere şi relaxare din partea statului nu ar fi suficientă. Businessul trebuie să-şi aducă şi el aportul.

„Dar şi agenţii economici trebuie să demonstreze corectitudine şi responsabilitate. Să respecte consumatorii. Să nu vândă statului produse şi servicii de calitate îndoielnică, pentru că statul nu e un lucru abstract. Sunt copiii dumneavoastră, cărora uneori alegeţi să le vindeţi produse de calitate proastă pentru alimentare la şcoală sau la grădiniţă. Sunt drumurile pe care nu întotdeauna le reparaţi bine şi la timp şi pe care merg şi membrii familiilor voastre. Atunci când faceţi înţelegeri de cartel şi creşteţi preţurile în mod abuziv, contribuiţi la sărăcirea oamenilor şi la alungarea tinerilor din ţară. Stimaţi oameni de afaceri, noi vă propunem un parteneriat corect: trataţi statul şi cetăţeanul cu respect şi veţi avea parte de acelaşi tratament.”

Expert-Grup: Patru obiective majore pentru politicile economice

Adresarea preşedintei Sandu este, practic, o propunere de parteneriat către societate, care ar însemna că, pentru a reuşi schimbarea, trebuie să-şi aducă cu toţii aportul.

Şi economiştii centrului analitic Expert-Grup au venit cu o serie de recomandări către viitorul guvern.

Potrivit experţilor, politicile economice imediate trebuie să graviteze în jurul a patru obiective majore: maximizarea şi eficientizarea veniturilor bugetare prin combaterea ocupării informale, evaziunii fiscale şi a managementului defectuos şi a delapidărilor de fonduri publice; maximizarea veniturilor antreprenorilor prin crearea unui mediu de afaceri prietenos şi motivant; protejarea şi, ulterior, maximizarea veniturilor populaţiei, prin crearea de oportunităţi de angajare decentă, şi promovarea investiţiilor publice în infrastructură şi cercetare.

Când vor genera bunăstare politicile noii guvernări!?

Urmează de văzut cât de receptiv va fi businessul la acest apel. Totodată, urmează de văzut în ce măsură noua putere va mobiliza aparatul de stat în vederea îndeplinirii obiectivelor propuse. Se presupune că există multe persoane chiar în interiorul sistemului, care se vor opune schimbării.

Însă acestea trebuie începute imediat, or, din câte se vede, PAS nu renunţă să-şi îndeplinească promisiunea de a asigura, din 1 octombrie curent, pensia minimă de 2000 de lei. Pentru asta, însă, este nevoie anual de peste patru miliarde de lei suplimentari la buget şi de vreo 1,3 miliarde pentru un trimestru. Pentru început Guvernul va apela la finanţările externe pentru a-şi ţine promisiunea.

Programul cu Fondul Monetar Internaţional pentru o finanţare de peste 500 milioane de dolari în următorii trei ani, peste 600 milioane de euro de la Uniunea Europeană în aceeaşi perioadă, continuarea finanţării de 100 milioane de euro de la România sunt sume considerabile. Pentru început, o parte din ele vor merge cu siguranţă spre plăţile sociale sau la astuparea altor deficienţe provocate de criza pandemică. Însă, deja în anul viitor, economia ar trebui să înceapă a resimţi rezultatul eficientizării guvernării sub noua putere. Adică, politicile noii guvernări, de eradicare a corupţiei şi instaurare a statului de drept, de deschidere faţă de business, dar şi de responsabilizare a acestuia, ar trebui să aducă venituri suplimentare la buget şi, prin urmare, acea sporire reală a bunăstării populaţiei.

Printre schimbările de ordin economic promise de guvernarea PAS se numără şi acea schimbare a paradigmei economiei moldoveneşti, despre care se tot vorbeşte de vreo 15 ani, dinspre consum spre producere şi export. Despre aceasta sper să putem discuta după ce vom afla cine este noul ministru al economiei şi cum vede el realizarea acestui obiectiv.

Dacă nu se reformează, partidele de stânga riscă să rămână în minoritate în Republica Moldova

Partidele de stânga, în derivă

Stânga politică din Republica Moldova nu are nicio şansă să-şi recucerească electoratul. Atâta timp cât nu îşi elaborează un program de acţiuni concentrat pe acţiuni social-economice şi rămân sclavele discursului geopolitic, aceste formaţiuni vor fi în minoritate. Cu toate acestea, subliniază analistul Nicolae Negru, Moscova va avea un electorat stabil şi important în Republica Moldova.

Ilie GULCA

Partidele pretinse de stânga, mai exact, cele proruse, au înregistrat la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie curent rezultate extrem de modeste. Blocul Electoral al Comuniştilor şi Comuniştilor a acumulat 27,17% din voturi, Blocul Electoral Renato Usatîi – 4,10%, Congresul Civic – 0,77%. Cele mai multe mandate, 63, au fost acumulate de un partid de dreapta, PAS, care a pus accentul în discursul său pe lupta anticorupţie.

Numărul redus de voturi acumulat de Blocul Electoral al Comuniştilor şi Socialiştilor nu a determinat aceste formaţiuni să renunţe la discursul lor filorus şi antioccidental. Mai mult, după eşecul din alegeri, ele şi-au exacerbat discursul antiromânesc şi antioccidental.

Dodon şi-a exacerbat discursul antioccidental

După aflarea rezultatelor alegerilor, preşedintele PSRM, Igor Dodon, şi-a exprimat temerea că PAS ar putea vota pentru unirea Republicii Moldova cu România. Liderul socialiştilor a declarat, în cadrul unei conferinţe de presă, că PSRM va veghea strict respectarea suveranităţii şi independenţei Republicii Moldova de către noua guvernare.

„Ţinem minte ce a fost când la guvernare au venit partidele de dreapta, proeuropene, mai ales acum, când au un control total. Dacă vor face paşi greşiţi cu consecinţe serioase pentru viaţa socială, statalitate, vom scoate oamenii la proteste", a ameninţat Igor Dodon.

Scorul neaşteptat de slab înregistrat de Renato Usatîi l-a făcut pe acesta să se supere pe electoratul său din municipiul Bălţi. Acesta s-a enervat atât de tare pe locuitorii Bălţiului încât a anunţat că pleacă din funcţia de primar al oraşului.

„Acum, când văd că în oraşul Bălţi oamenii au deja încredere în alte formaţiuni politice... Ştiţi bine că nu am venit aici să lucrez primar pentru salariu. Ştiţi cu toţii că Primăria oraşului Bălţi este cea mai transparentă. Noi nu am avut, nu avem şi nu putem avea niciun business sau scheme criminale în Bălţi, aşa cum sunt peste tot în Republica Moldova. Astăzi este cea mai neplăcută zi din viaţa mea", a spus el.

Renato Usatîi s-a supărat pe electoratul său

„Nu din cauza rezultatelor de ieri [11 iulie], dar pentru că sunt nevoit să iau o decizie foarte importantă. Ceea ce s-a întâmplat ieri a arătat că locuitorii din Bălţi vor altă politică. De aceea, de mâine plec în concediu, iar apoi îmi dau demisia."

Tăbârţă: „Fie se reformează, fie dispar"

Discursul politic şi comportamentul formaţiunilor de stânga, în opinia comentatorului politic Ion Tăbârţă, poate doar să facă şi mai rău acestor partide. Pentru a supravieţui, partidele respective au nevoie de o reformatare.

„Noi am avut un monopol pe acest segment al eşichierului politic. Mai întâi, agrarienii au avut cei mai mulţi aderenţi, apoi comuniştii. După o perioadă de tranziţie, 2014–2018, electoratul de stânga a mers la socialişti", a observat el.

Deşi s-a vorbit în 2005–2009, despre o reformare a comuniştilor după un model de partid european de stânga, a evocat analistul, acest lucru nu s-a făcut.

„Actualmente, stânga politică, în actualul ei format şi discurs, nu are nicio şansă să se reformeze. Actualul discurs al socialiştilor şi comuniştilor abundă în mesaje geopolitice, proruse, o strategie care exclude un program de reforme social-economice."

Anume acest lucru, după spusele lui Ion Tăbârţă, este condiţia determinantă pentru partidele de stânga.

„După 2015, a apărut un nou clivaj în societatea moldovenească. Este vorba de corupt versus anticorupt, iniţial, era oligarh–antioligarh. Drept rezultat, avem succesul obţinut de Maia Sandu şi PAS. Această formaţiune a luat foarte mult de pe centru şi centru-stânga. Acest segment nu a fost niciodată bazinul electoral al unui partid de dreapta", a relevat comentatorul.

„Stânga trebuie să înţeleagă faptul că discursul geopolitic reprezintă opţiunea a doar 25–30% din alegători. Cam tot atâţia alegători sunt pentru discursul proeuropean şi proromânesc şi aproximativ tot atâţia cetăţeni nu mai vor să audă mesaje geopolitice, ci mesaje clare social-economice."

Negru: „Moscova are un electorat stabil în Moldova"

În acelaşi timp, comentatorul politic Nicolae Negru a subliniat că partidele de stânga în Republica Moldova nu depind atât de electorat, cât de Moscova.

„În aceste alegeri, Kremlinul a fost relativ pasiv. Altădată, autorităţile ruse indicau cu precizie pe cine sprijină. Se implica Putin, se implica Patriarhul... Atunci când vorbim despre partidele de stânga în R. Moldova, trebuie să vorbim despre planurile Kremlinului aici. Evident că Dodon este scăpat din braţele Moscovei şi acum aceasta îi caută înlocuitor."

Nicolae Negru consideră că Moscova are electorat în Moldova, „un electorat important şi stabil": „Blocul Electoral al Comuniştilor şi Socialiştilor a fost votat în pofida faptului că Dodon este implicat în scandaluri mari de corupţie. Eu nu mi-aş face griji pentru viitorul partidelor de stânga în Moldova. Treizeci şi două de mandate nu sunt atât de puţin".

Mari călduri şi la Moscova!

Fostul deputat PSRM şi actualul ambasador al R. Moldova în Federaţia Rusă, Vladimir Golovatiuc, ar fi fost implicat într-un scandal legat de hărţuirea sexuală a unei angajate din cadrul misiunii diplomatice de la Moscova. Din fericire, femeia a reuşit să fugă din reşedinţa ambasadorului.

Potrivit surselor Deschide.md din cadrul MAEIE, cazul ar fi avut loc acum trei săptămâni. Golovatiuc a chemat-o pe angajata misiunii diplomatice sub un pretext inventat în apartamentul său care se află deasupra biroului de serviciu. Imediat după ce angajata a intrat în hall, ambasadorul a ieşit din biroul său gol şi excitat sexual. Doar datorită unei reacţii rapide, angajata a reuşit să scape din braţele ambasadorului.

După ce informaţia despre acest caz a ajuns la conducerea MAEIE, Golovatiuc a fost rechemat de urgenţă în R. Moldova. Contactat de reporterul Deschide.md, Vladimir Golovatiuc a declarat că revenirea sa la Chişinău este legată de faptul că acesta s-ar afla în concediu. Ambasadorul a refuzat categoric să ofere detalii, menţionând că alte subiecte nu comentează.

Din motive lesne de înţeles, numele angajatei ambasadei nu este făcut public. Ea a declarat pentru deschide.md că totul s-a întâmplat la data de 9 iulie, curent.

„El m-a invitat la reşedinţa dumnealui care este situată în incinta ambasadei. Dumnealui avea dubii în privinţa vestimentaţiei pe care trebuia să o ia la o cină. Când am intrat, dumnealui nu avea haine pe el. M-a întrebat dacă ştiu cum ar trebui să se îmbrace, după care a încercat să mă cuprindă şi m-a întrebat: cum să meargă într-o stare atât de excitată, cum să iasă din casă când trebuie «calmat». Eu m-am eschivat şi am reuşit să fug din reşedinţă. Îndată după cele întâmplate, am anunţat colegul de la ambasadă, dar şi organele poliţiei din Rusia. Mă aflam într-o stare de şoc, într-o stare de nervozitate maximă, profund ruşinată de ceea ce mi s-a întâmplat. Este inadmisibil acest lucru", a declarat femeia.

Vladimir Golovatiuc nu i-a iertat refuzul şi a început prin diferite metode să o atace şi să o ponegrească.

„Sunt în continuare şocată, stresată şi nedumerită. Sunt urmărită cu priviri de către colegii mei din ambasadă. Dumnealui a răspândit informaţii denigratoare în privinţa mea, atât în Rusia, cât şi la Chişinău. A declarat că eu sunt o femeie «cu responsabilitate socială scăzută», că am avut un comportament inadecvat, că l-am provocat, l-am hipnotizat. Toate aceste minciuni el le spune la Guvern, la MAEIE, la Parlament. Eu mă întorc din misiune cu o pată mare provocată de dumnealui", menţionează victima socialistului Golovatiuc.

Femeia ne-a mai spus că are nevoie de consultaţia medicului, de asistenţă medicală şi de o susţinere: „Nu pot lucra, mi-a fost provocată o traumă psihologică enormă, cu consecinţe grave".

De menţionat că Vladimir Golovatiuc a devenit eroul mai multor ştiri soldate cu abateri disciplinare – filmarea vlogului lui Igor Dodon în incinta ambasadei, contrabanda cu untură de bursuc în sacii cu poşta diplomatică, angajarea şoferului cu permis de conducere falsificat.

Totodată, canalul telegram „Culisele Diplomaţiei" a mai comunicat că Golovatiuc a perfectat amantei sale, Oxana Suruceanu, o cartelă de acreditare diplomatică în Rusia, atribuindu-i statut fals de angajată a ambasadei.

Precizăm că, potrivit Codului penal, „hărţuirea sexuală" se pedepseşte cu amendă în mărime de la 650 la 850 unităţi convenţionale, cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 140 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 3 ani.

MAEIE vine cu o reacţie la scandalul sexual cu implicarea ambasadorului Golovatiuc. MAEIE confirmă rechemarea lui Golovatiuc „pe o perioadă nedeterminată în vederea clarificării modului de gestionare a activităţii misiunii diplomatice, cât şi a aspectelor care vizează comportamentul acestuia".

„Totodată, cu referire la multiplele solicitări din partea instituţiilor media, MAEIE, până la clarificarea tuturor circumstanţelor acestui caz, se abţine de la comentarii aferente informaţiilor apărute în presa naţională, cu menţiunea că în cadrul ministerului se promovează toleranţă zero faţă de abuzuri de oricare tip", a declarat pentru Deschide.md şeful serviciului de presă al ministerului, Daniel Vodă.

După deschide.md

Harta lumii

Despre memorie și patriotism

Adrian CIUBOTARU

Ne zbatem să înțelegem cauzele neorânduirii și crizelor noastre de tot genul. Vrem să știm de ce suntem săraci, de ce suntem europeni doar la față, de ce nu putem învinge relele care anulează orice strădanie de ieșire din groapa în care ne-a aruncat istoria. Și dăm vina, în general, pe trei lucruri.

Primul este, firește, destinul. Într-adevăr, soarta nu a fost dreaptă cu noi, iar unele unelte ale ei s-au arătat chiar pe de-a dreptul crunte și nemiloase. Totuși, să nu uităm că nu doar basarabenii au fost nedreptățiți de soartă. Dacă ni se pare că am fi cumva campionii suferinței, să deschidem manualele de istorie a evreilor, armenilor, grecilor, chinezilor, cambodgienilor, rwandezilor, sirienilor ș.a. și vom vedea că providența ne-a ferit totuși de tragedii și mai mari decât acelea care s-au abătut asupra noastră. Și că cel puțin trei din popoarele enumerate mai sus au știut să-și revină, să-și păstreze sau să-și recupereze identitatea și chiar să propășească.

Al doilea este corupția. E cauza universală a tuturor regreselor colective, dar moldovenilor li se pare că mai mare corupție ca la ei, la nimeni. O iluzie, nimic mai mult. Lipsa unei lupte adevărate cu flagelul nu înseamnă că flagelul moldovenesc e ceva de nebiruit.

Al treilea ar fi metehnele pe care le depistăm în felul nostru de a fi și de a gândi. A scris și subsemnatul despre asta, au scris și alții. Cu certitudine, ne-am gândit cu toții la ceea ce ne definește în sens negativ și ne face refractari la schimbare: suntem fuduli, suntem vicleni, amestecăm totul cu o doză considerabilă de aroganță și ignoranță, iar măslina din acest coctail indigerabil e îndărătnicia cu care ne ținem de apucăturile și de năravurile noastre păguboase. Dar nici aceste trăsături nu sunt unice și și-au găsit, de asemenea, leacul în multe alte părți ale lumii unde au făcut, la timpul lor, destule ravagii.

Pentru mine, cauza primă a tuturor viciilor și eșecurilor noastre este absența cvasitotală a spiritului comunitar, a sentimentului că aparținem unei comunități care se întinde cu mult peste timpul și locul în care trăim efectiv și față de care avem niște obligații, în primul rând morale. Această comunitate e alcătuită din toți cei cu care ne împărțim azi destinul, dar și din cei care ne-au precedat și ne-au făcut posibili. Din ea fac parte și cei care ne-au trădat, furat, vândut, scos la mezat, dar și cei care ne-au făcut un nume, ne-au arătat lumii, ne-au dat, prin lucrarea lor de o viață, o șansă de supraviețuire și emancipare, ne-au salvat și ne-au iubit ca pe un tot întreg.

Memoria trebuie să-i cuprindă pe toți, să nu neglijeze pe nimeni. Mass-media, școala, mai nou, rețelele de socializare salvează unele nume de uitare numai pentru că le transformă în mituri. Astfel, avem o idee vagă despre Doga și Vieru, dar 95% din populație s-ar pomeni într-un blocaj cognitiv dacă le-ai cere o frază cu tâlc despre Hasdeu, Halippa, Coșeriu ori chiar despre mai recenții Busuioc și Beșleagă. Pe vremuri, AIE-ul avea chiar și o ministră a culturii care nu știa cine a fost Coșeriu. După același tipar, nu îi cunoaștem nici pe antieroi. Puțini ar ști să descrie răul pe care l-a făcut RSSM-ului un Ivan Ivanovici Bodiul, de exemplu. Dar fără o cunoaștere în profunzime a binelui și a răului, nu poți construi o identitate morală. Poți să-ți încropești una „civică“, din clișeele zilei, să speri că vei dobândi una „națională“ în viitor, dar dimensiunea morală va rămâne, în ambele cazuri, inaccesibilă. Tot binele dintr-o comunitate, oricare ar fi aceasta, pornește de la definirea binelui și a răului cărora le-am dat naștere împreună, ca popor, oraș, sat, mahala, cartier etc. În afara dimensiunii morale, niciun progres real nu este cu putință și orice pas spre bine va fi dublat întotdeauna din un pas înapoi, spre rău.

Memoria scurtă este, desigur, un produs al educației sovietice, care își dorea un „om nou“, docil și maleabil, dar și al educației noastre de acasă, cultivând egoismul și disprețul pentru nevoile și problemele comunității, pe care o privește doar ca pe o arenă a circului social și a cărei dimensiune istorică și morală îi scapă cu desăvârșire. Republica Moldova împlinește curând 30 de ani de existență, iar oamenii care o alcătuiesc nu știu, în continuare, cui își datorează libertatea și poate tocmai de asta nu știu nici să se bucure, nici să profite de ea. De trei decenii, școala ne predă limba și istoria românilor, dar peste o jumătate din populație habar nu are cine este, cum o cheamă și în ce limbă vorbește. Dacă i s-ar fi cultivat respectul pentru marii înaintași care au vorbit-o și judecata critică față de cei care au mutilat-o, situația ar fi fost diferită. Am fi știut cine suntem cel puțin din rușine față de strămoșii noștri.

Tot ce am obținut însă la capitolul spirit comunitar e să ne solidărizăm, pentru camere, în aeroporturi și la secțiile de votare din... Occident (de dorit în port național și cu hora încinsă), pentru a arăta că „ne pasă de soarta țării“ – dacă stăm și ne gândim bine, fără emoții, la toată această efuziune liric-patriotică a unora dintre emigranții noștri, vom constata numaidecât niște contradicții în termeni, dar acesta e un subiect pentru o altă discuție. Mai bine am ști trecutul acestei comunități și l-am transmite, zilnic, copiilor noștri. Discret, evreiește. Sau armenește, dacă nu vă place prima variantă. O istorie povestită bine și cu respect pentru adevăr, inclusiv pentru latura tragică a acestuia, nu poate să nu trezească în niște conștiințe fragede o dragoste de neînvins pentru comunitatea lor, oriunde s-ar afla aceasta: într-un oraș din Italia, într-o necropolă din Tübingen, în satul natal al părinților sau pe cernoziomul mustind de sânge al întregii Basarabii.

Aceasta e singura formă posibilă de patriotism, alta nu există. Fără ea, vom aștepta zadarnic lideri providențiali și saci cu bani europeni care să ne scoată din mulțimea noastră de crize.

A-politice

Lecțiile lui Coșeriu

Mircea V. CIOBANU

Am pus cuvântul din titlu la plural nu pentru a vorbi despre vreun ciclu de lecții al profesorului de la Tübingen („a fost visul meu, încă de când eram la liceu, să ajung odată să-i învăț carte pe nemți”), ci despre învățăturile Maestrului.

Dar, mai întâi: nu Coșeriu are nevoie de omagiul nostru, ci noi avem nevoie de opera lui. În ziua Centenarului, Editura Știința lansa la Chișinău volumul *Eugeniu Coșeriu, vocația universalității*; universitățile de la Cluj și Iași, precum și Institutul de Filologie „Iorgu Iordan” al Academiei Române, organizau conferințe *on-line*; iar revista „Limba română” venea cu un număr omagial.

Au lipsit din peisaj doar autoritățile. Doar că, după mine, marea restanță nu sunt acțiunile omagiale, ci editarea *Operei integrale* a savantului. Cunoscut în toată lumea, tradus în multe limbi, Eugeniu Coșeriu mai este încă marele absent pe rafturile bibliotecilor noastre. Prof. Gheorghe Popa constata (să fie și asta o „lecție”?) lipsa „de interes pentru răspândirea operei”; pe savant interesându-l, de fiecare dată, „problema și nu efectele eventual personale”.

Reținem și alte câteva învățături implicite, deduse din impresionanta și, pe alocuri, aventuroasa sa cale în știință. Wolf Dietrich, unul dintre discipolii săi remarcabili, profesor la Universitatea din Münster: „Coșeriu este un exemplu magistral în ceea ce privește lărgimea de vederi, principiul de a nu exclude nimic din universul activităților umane. [...] Pe de altă parte, Coșeriu este o pildă strălucitoare de sinceritate și generozitate intelectuală care a recunoscut și a valorizat ideile științifice ale altor lingviști și filozofi ai limbajului. Asta înseamnă să te apleci deasupra operelor predecesorilor, să încerci să înțelegi și să interpretezi sugestiile și ideile lor din perspectivă actuală și să le integrezi într-o istorie a gândirii lingvistice”.

O lecție implicită ar fi *setea de universalitate*, convertită în *vocația universalității*, cu o deschidere, din tinerețe fragedă, spre lumea mare: „România mi-a dat prima școală, acea excelentă școală românească de atunci, atât la școala primară (din Mihăilenii Vechi – *mvc*), cât și la liceu (Liceul „Ion Creangă” de la Bălți – *mvc*), iar, mai târziu, la primul an de Universitate (la Iași – *mvc*)[...] Această școală mi-a dat, mai întâi, poate nu universalitatea, dar, cel puțin, setea de universalitate.”). Vor urma universitățile italiene (Roma, Padova, Milano), unde își va lua doctoratele în filologie și în filosofie. Dar asta însemna și interesul pentru domeniile științifice largi: „eu am lucrat de la început pretinzând... să intru în discuția universală”. La vârsta de 30 de ani Coșeriu devine șef de departament la Universitatea din Montevideo, își scrie primele cărți. Iar odată cu revenirea în Europa și acceptarea profesoratului la Universitatea din Tübingen, pe care o va sluji până la sfârșitul vieții, Eugeniu Coșeriu devine nume de referință în lingvistica mondială. „Un lingvist pentru secolul XXI”, după cum îl va numi Takashi Kamei, traducătorul său în japoneză.

A știut să valorifice opera înaintașilor, dar și să profite din plin de circumstanțe: „m-am făcut eu însumi cu o substanță ruptă de la foarte mulți, actuali și trecuți, pe de o parte și, pe de altă parte, cu aceasta contribuție a circumstanțelor...”. Iar când va atinge performanțe notabile, nu va îndemna lumea să-l repete, ci să apeleze la principiile de care s-a condus: „Nu mă ofer pe mine însumi ca model, ci... criteriile care m-au condus spre performanță... ar putea constitui un model pentru alții”. Privea lucrurile în conexiunile lor, face surprinzătoarea deducție: „între toate tehnicile dezvoltate de către om, limbile sunt cele mai complexe”. Încă de la primele sale studii, savantul remarcă funcția creativă a limbajului: „întrebarea era: ce știu eu când cunosc o limbă, adică ce știu să «creez» într-o limbă?”; „nu se învață numai ceea ce s-a spus deja, ci și ceea ce se poate spune, care sunt posibilitățile.”. Fenomenul Coșeriu e nedespărțit și de revoluția copernicană, într-o polemică principială cu unul dintre marii înaintași: „La Ferdinand de Saussure se spune că se ia *limba* «ca măsură a tuturor celorlalte manifestări de limbaj», pe când eu spun să luăm *vorbirea* ca «măsură» și *limba* însăși (*langue*) s-o găsim în *vorbire*”.

Dar iată o *lecție-instrucțiune directă* a celui care a polemizat, fără complexe, cu somitățile: „Nu urmați ideile mele, vă rog, ci concentrați-vă asupra obiectului însuși și încercați – în cazul că principiul antidogmatismului este valabil – să nu prezentați niciodată teoria ca dogmă. Sunt convins, firește, că am dreptate; altfel nu aș spune aceasta. Dar Dumneavoastră nu sunteți obligați să acceptați aceasta.”. Fie că vorbim de *principiile lingvisticii ca știință a culturii*, fie că abordăm complexa teorie a *lingvisticii integrale* (care ne va conduce, implicit, spre integralismul cultural general), vom constata că știința sa dezvoltă și amplifică, până la disoluție totală, „tradiția” (dar și consolidându-i, paradoxal, fundamentele). Limbajul nu succedă fapta, ci o anticipă, evanghelic: „limbajul este, pe de o parte, una din formele culturii și, pe de altă parte, este forma întregii culturi [...] este dimensiunea fundamentală, fiindcă într-un sens, e anterior diferențierii culturii. Hegel, în *Filozofia istoriei*, spune că limbajul este «grăbit», adică limbajul conține diferite forme ale spiritului, înainte ca aceste forme să se desfășoare în istorie...”

În fine: „Dacă ne mulțumim cu ideea că suntem o cultură minoră și rămânem numai în faza receptării și de receptivitate, nu-i vom ajunge niciodată din urmă pe ceilalți, deoarece între timp ei vor face alte progrese”. QED.

> **„România**
>
> mi-a dat prima școală, acea excelentă școală românească de atunci, atât la școala primară (din Mihăilenii Vechi – mvc), cât și la liceu (Liceul „Ion Creangă” de la Bălți – mvc), iar, mai târziu, la primul an de Universitate (la Iași – mvc)[...] Această școală mi-a dat, mai întâi, poate nu universalitatea, dar, cel puțin, setea de universalitate.”).

Caricatura la gazetă

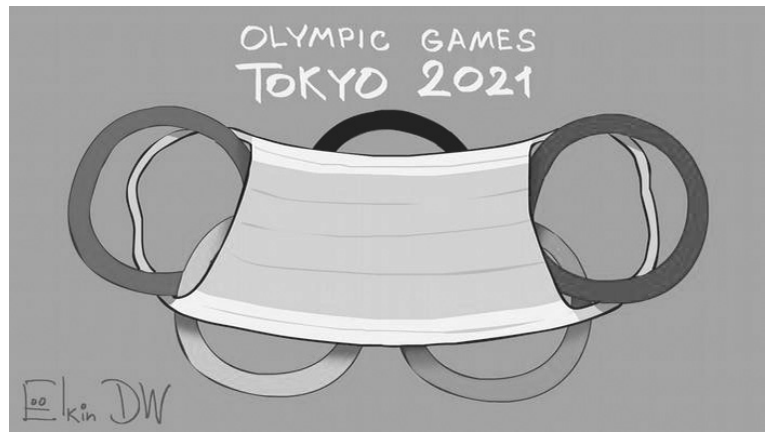

Eugeniu Coșeriu. Dincoace și dincolo de teorie

Nicolae LEAHU

25 septembrie 1998. Știam deja că este în Universitate și că vizitează fostul și actualul (după reînființare) Liceu Teoretic „Ion Creangă”, unde învățase; știam și că în acea zi catifelată, de toamnă însorită, urma să i se confere titlul de Doctor Honoris Causa și, alături de alți cîțiva colegi neîmpovărați de obligații organizatorice, așteptam în catedră să se apropie ora cînd vom merge în Sala de conferințe. Așteptarea curgea vîscoasă și străvezie ca mierea, umplînd sau golind ceștile de cafea: cei care îl cunoscuseră îi evocau simplitatea și solidaritatea cu basarabenii, intransigența în chestiunile de principiu, erudiția sau acea aură de noblețe care îi făceau carisma și ferma situare în lume: în universul ideilor sau între colegi, discipoli și, pur și simplu, admiratori.

Cînd am ajuns afară – or, între timp, o voce impersonală, dar alertată, anunțase că „Vin!” – Eugeniu Coșeriu și întreaga-i suită erau lîngă havuzul din fața Facultății de Filologie. Saluta mulțimea profesoral-studiantină care invadase pasajul pentru a vedea o legendă. Marele lingvist privea cînd spre falnicul stejar care străjuie curtea, cînd spre clădirea fostei Școli Normale sau spre cea a fostului Liceu de Fete „Domnița Ileana”, parcă vrînd să-și reamintească ceva anume. S-a desprins atît de firesc din mijlocul grupului în care se afla, încît, surprins, cînd îmi ajunse în față, abia am reușit să îngaim: „Bine ați venit! Sînt Leahu.” „A-a-a-a!, exclamă Magistrul prelungind vocala, vasăzică dumneata ești... poetul?!” Spusese „poetul” reliefînd fiecare fonem, ca și cum l-ar fi rostit cu italice. Înmărmurisem. Aveam 35 de ani, două cărți de versuri și trăiam senzația nu numai că primisem, dar și acceptasem botezul. Ar fi putut ciopli din mine un elf.

N-aș fi mișcat!

* * *

Sigur de sine, privind țintă, cu mișcări perfect controlate, abia schițînd un zîmbet sau hohotind cu întreg corpul, era Leul inconfundabil: solid constituit, înaintînd fără ezitări, ca o forță a naturii. Și era din același august 1921. Și avea același obraz rece și neted ca al lui taică-meu.

* * *

Avea o memorie fabuloasă, organizată milimetric, chiar dacă răvășită de-atîtea ori, în tainicele-i singurătăți, la Iași și la Roma, la Milano, Montevideo și Tübingen. O atestă cursurile, mustind de asocieri între antici și renascentiști, între medievali și moderni, dar mai ales prelegerile și interviurile Sale. O memorie strălucind ca o monaderie.

În 17 mai 2001 începusem să lucrăm, în biroul decanului, la al doilea interviu și, într-o clipă de respiro, și-a amintit de Sadoveanu și ne-a purtat, reproducînd pagină cu pagină, aproape o oră, prin sihăstrii montane și prin bălțile Prutului, prin pădurea Tigheciului și peste vaduri de rîu, poposind la Hanu Ancuței și în bătătura Jderilor sau iuțind caii, din nou, pe șleahurile Șoimăreștilor sau pe potecile priporoase ale Lipanilor, legînd viața de moarte și împletind bucuria și amarul cu nodurile unei nostalgii nevindecate pentru paradisul de acasă: amintea de nostalgia lui Eminescu și Enescu; era o nostalgie nemîntuită nici de revelațiile întîietății și nici de onoruri.

De necrezut, dar nimic, absolut nimic nu s-a înregistrat din acel recital pe niciunul din cele două reportofoane pe care le aveam. Amuțiseră și ele, ascultînd? Ascultînd povestea înstrăinatului, care ani de zile le-a dat întîlnire părinților și surorilor, turlei bisericii și cumpenelor de fîntînă în cuvintele clasicilor. Spunea: «Cînd eram deja în Italia și în Uruguay și mergeam la scăldat, înotam, cît puteam, într-o direcție – iar eu, trebuie să spun, nu sînt deloc un slab înotător –, recitînd „Riga Crypto și lapona Enigel”, iar de întors mă întorceam cu „După melci” sau „Luceafărul”».

* * *

L-am văzut la Bălți, extrem de emoționat, cu ochii umezi, la inaugurarea Sălii-muzeu „Eugeniu Coșeriu” la Liceul Teoretic „Ion Creangă” din Bălți, dar și la Mihăileni, la o inaugurare similară la școala din localitate, unde un grup de elevi, de la preșcolari la liceeni, au ținut un concert de cam două ore. N-a dat niciun semn de plictis sau de nerăbdare, urmărindu-i parcă vrăjit, parcă sedus de puritatea vocilor locului: era acasă și îl cinsteau nepoții și strănepoții leaților săi, majoritatea retrași undeva, între umbre...

* * *

În ziua a doua a Colocviului Internațional „Filologia secolului al XXI”-lea (19 mai 2001), la ora prînzului, împreună cu Gheorghe Popa și Maria Șleahtițchi, îl însoțeam pe Magistru spre reastaurantul „Nistru”, situat la nici o sută de metri de campusul universitar bălțean. Opriți în drum, de colegi care aveau în grijă organizarea ședințelor de după masă, ambii rămaseră puțin în urmă, pentru ca aproape de poarta principală să fiu acroșat și eu de cineva, „pentru o vorbă”.

M-am scuzat: „Numai o clipă, Dom’ Profesor!”. Revenindu-i alături, e adevărat că în cîteva clipe, Profesorul îmi zise, nu fără acel zîmbet scurt, care îi lumina chipul: „M-ați lăsat singur... ca bucureștenii!” Și astăzi cred că, de fapt, comparația se referea la ziua de 28 iunie 1940, ziua care îi marcase decisiv existența, abandonîndu-l vîrtejului aiuritor al unei crîncene istorii, al unei istorii căreia trebuise să-i smulgă un rost...

* * *

– Nici dacă vorbeam cu Ferdinand de Saussure n-aș fi avut asemenea emoții! – mă întîmpină Raisa, abia intrînd în casă. – Acum cinci minute a sunat Dl Coșeriu și a spus să-i telefonezi la Tübingen.

Coșeriu? La Tübingen?

Formez. Mă întreb cum mă descurc nemțește dacă ridică altcineva receptorul. Dumnezeule! E pe recepție:

– Domnule Leahu, știu că dumneata faci de mai mulți ani naveta la Bălți și cum eu țin s-o ajut pe nepoata mea Emilia, care vrea să se instaleze la Odesa, la fiică-sa, unde are de gînd să-și ia un apartament, am să-i dau banii necesari, cumpărînd eu, pe-o vreme, apartamentul ei bălțean. Așa că te-aș ruga să te folosești de apartament pînă vine timpul să văd și eu ce voi face cu el!..

Proiectul nu s-a mai realizat în varianta preconizată, dar, poate și pentru că însuși Magistrul îmi sugerase o posibilitate, în același an 2001, pe 1 decembrie, descălecam la Bălți.

* * *

În ziua în care am mers la Mihăileni împreună cu participanții la Colocviul Internațional „Filologia secolului al XXI”-lea, mihăilenenii în frunte cu primarul l-au întîmpinat pe ilustrul lor compatriot la porțile satului, cu un taraf și cu pîine și sare puse pe un frumos prosop brodat. Omagiatul, primind gestul ospitalității, împărți personal, cîte o frîntură, tuturor însoțitorilor săi.

Pînă în clipa despărțirii, uitasem și de gest și de colac, pentru că pîinea despre care vorbeam fusese, de fapt, un ultrasofisticat colac împletit în nu mai știu cîte vițe. Îl ajutasem să facă bagajele. Strînsesem împreună cu Gheorghe Popa cărțile, revistele și mărunțișurile nelipsite oricărei călătorii, cînd, aproape la ieșirea din spațiosul apartament în care fusese cazat, Magistrul întrebă: „Domnule Popa, dar colacul... a încăput în geantă?”

Rămăsese o bucată, cam de-o palmă, undeva într-o noptieră. Pur și simplu o neglijasem. Am recuperat-o, înghesuind-o în bagaj.

Doar doamna Iulia Mărgărit, o altă ilustră lingvistă, originară din Florești Basarabiei, mi-a mai dat un exemplu de o asemenea pietate față de preacurata față a pîinii de ACASĂ!...

* * *

Cînd venea vorba de „deosăghiri”, Magistrul zicea: «Pe mine mă irită, uneori, nespus chestia asta cu accentul. I-am zis-o unui bucureștean, care mă tot lăuda că uite, dom’le, au trecut atîția și atîția ani, iar eu, deși printre străini, tot mai păstrez accentul moldav. I-am zis, deci, și le-o zic și ieșenilor ăștia mai spilcuiți: „Nu eu am accent, dumneata ai accent!”» Traduc din română în română: privind lucrurile în absolut, din perspectiva obiectivului fundamental al actului de comunicare lingvistică, Eugeniu Coșeriu avertiza că nu izul accentului ne împiedică să comunicăm și, cu atît mai mult, să ne înțelegem sau, pur și simplu, să vorbim în proprietate de termeni.

* * *

Eugen, Eugeniu, Eugenio, Coșeriu, Coseriu – semne editoriale ale unei identități proteice, mereu conștientă, însă, de unitatea internă a ființei sale, evadînd, triumfătoare, din tiparele clipelor și ale locurilor, ale limbilor și ale limbajelor, ale inerțiilor cunoașterii...

Nimic nu a fost în zadar

Ala NEMERENCO

Țara aceasta a fost distrusă ani de zile. Sisteme de sănătate, de educație, de justiție, agricultură, mediu de afaceri puse la pământ. Corupția, nedreptatea, presiunile și hărțuirea i-au forțat pe mulți să-și ia lumea în cap și să plece.

Eu nu am vorbit prea mult despre cele ce mi s-au întâmplat mie în ianuarie-februarie a.c., când am fost ținta unui atac mediatic de forță concertat de trei deputați socialiști, preluat cu iscusință de toate holdingurile plahotniuchiste și socialiste, dar și de alți pudeli no-name. Unul din subiectele atacului a fost povestea manipulatorie cu nume de cod „diploma falsă”. Am declarat atunci public că îi voi acționa pe toți în judecată pentru atacul murdar și manipulatoriu pe care l-au organizat în scopurile lor politice.

Și iată astăzi, pot anunța decizia instanței pe primul caz:

Judecătoria Centru a obligat-o pe actuala deputată Alla Darovanaia să dezmintă personal și public informațiile răspândite de aceasta la conferința de presă din 02.02.2021, organizată și susținută la sediul Parlamentului Republicii Moldova, și informațiile publicate și răspândite pe pagina sa oficială de Facebook, care vizează reclamanta, ca fiind defăimătoare, false, și constituie relatări cu privire la fapte, și să-și exprime public scuzele de rigoare.

Deputata Darovanaia este obligată să dezmintă informația în același mod în care a fost răspândită – în conferință de presă organizată în sediul Parlamentului, cu invitarea tuturor reprezentanților mass-media și cu publicarea textului dezmințirilor pe pagina sa oficială de Facebook. Deputata mai este obligată să elimine de pe pagina sa de Facebook toate postările cu referire la mine. De asemenea, va plăti 20.000 lei cu titlu de prejudiciu moral și va acoperi toate cheltuielile de judecată suportate.

Acești 20.000 lei vor pleca la patru copii orfani minori de care are grijă o Doamnă cu Inimă Mare, deși singură e deja în vârstă.

Astăzi justiția noastră prin decizia sa mi-a reînviat nu doar mie speranța că țara noastră va reuși să se refacă, Statul va deveni Stat și Parlamentul – Parlament. Astăzi eu sunt mai sigură ca oricând că vom reuși.

Vă îmbrățișez cu recunoștință pe toți cei care în acele zile cu zeci de tunuri pe mine, mi-ați scris, vorbit, oprit pe drum, încurajat și susținut. Nimic nu a fost în zadar, și toată munca mea zi de zi este pentru țara aceasta și pentru voi, dragi oameni, cuminți și buni.

Despre discursul președintelui Sandu în fața Parlamentului nou-ales

Dionis CENUȘĂ

Printre altele:

Am citit cu atenție discursul președintelui Sandu în fața Parlamentului nou-ales. Are multe părți bune și utile, dar și unele aspecte care puteau fi îmbunătățite sau care generează curiozitate.

Aspectele bune:

- Accentul a fost pus pe provocările reale – combaterea corupției, eficiența instituțiilor, pregătirea pentru schimbările climatice, ameliorarea sectorului sănătății publice, stoparea și inversarea fluxului migrației moldovenești, îmbunătățirea mediului de afaceri, digitizarea și sporirea competențelor IT în sectorul public, crearea locurilor de muncă etc.

- Limbajul utilizat de autorii discursului aprobat și citit de președintele Sandu este unul prietenos față de majoritatea ascultătorilor.

- Este apreciabil criteriul temporal utilizat în discurs, care compară actul guvernării în trecut, prezent și viitor.

- Se accentuează importanța criteriului moral în guvernarea statului, dar și în comportamentul cetățenilor.

Aspectele ce puteau fi îmbunătățite sau evitate:

- Multe din ideile enunțate au fost repetitive, în diferite părți ale discursului, care nu au permis o separare reușită a ideilor centrale de cele secundare.

- Discursul în sine are o structură mai degrabă fragmentată, cu multiple salturi de la un aspect la altul, ceea ce a afectat parțial coerența.

Aspecte curioase:

- Integrarea europeană nu este menționată deloc, deși aceasta reprezintă un obiectiv național și oferă instrumentariul necesar pentru a realiza majoritatea obiectivelor menționate în discurs.

- Reintegrarea țării nu este evidențiată ca prioritate națională, deși atenția față de subiect se poate subînțelege din unele aspecte mai abstracte legate de implicarea mai mare a regiunilor în afacerile statului.

- Discursul face referire la „Dumnezeu” (la final), dar nu vorbește deloc despre rolul bisericii în afacerile publice, ceea ce corespunde caracterului secular al țării.

Gazeta de Chișinău | Vineri / 30 iulie / 2021 Săptămânal independent

Fuga lui Platon

Controversatul afacerist Veaceslav Platon a părăsit Republica Moldova la o săptămână după ce Partidul Acțiune și Solidaritate a câștigat majoritatea în Parlamentul ales la 11 iulie. A plecat în stilul lui Vladimir Plahotniuc, după ce s-a bătut până în ultimul moment cu pumnul în piept că va demonstra că „regina este goală". A urcat într-un avion cu destinația Londra și a plecat, fără să anunțe. Informația a devenit oricum publică datorită mass-media.

În spațiul public s-a vehiculat că afaceristul a plecat în Marea Britanie ca să ceară azil politic și că ar fi făcut acest lucru la o săptămână după ce a ajuns la Londra. Deși avocatul său, Ion Crețu, și procurorul general, Alexandr Stoianoglo, care s-a depășit pe sine pentru a-l scoate basma curată pe Platon în dosarul miliardului, se arată convinși că acesta va reveni în Republica Moldova, de două săptămâni afaceristul nu a dat niciun semn în acest sens. Totodată, mai multe evenimente și circumstanțe ne determină să credem că Platon nu va reveni în Republica Moldova, cel puțin în următorii patru ani.

Cehia sau Londra?

A doua zi, luat la întrebări de jurnaliști, Ion Crețu a declarat că clientul său a plecat de urgență în Cehia pentru a-și rezolva niște probleme personale, inclusiv de sănătate și urmează să se întoarcă peste zece zile. „Clientul meu m-a anunțat că pleacă, dar nu mi-a comunicat prea multe detalii. A spus că are probleme personale, ceva legat de sănătate. A plecat în Cehia, iar în rută era inclus și orașul Londra, dar nu a coborât acolo", ne-a spus apărătorul.

Întrebat de ce clientul său a ales o rută cu escală în Londra, deși în aceeași zi exista o rută directă Chișinău-Praga, Ion Crețu a spus că Platon a decis să plece urgent și nu mai erau bilete la ruta directă.

Apărătorul afaceristului a promis jurnaliștilor că va discuta cu Platon și va reveni cu detalii, însă a evitat să vorbească cu jurnaliștii, motivând de fiecare dată că este ocupat.

Versiunea lui Crețu a fost combătută de Alexandr Stoianoglo. Acesta a declarat peste două zile de la plecarea lui Platon, în cadrul emisiunii „Puterea a patra" de la postul de televiziune N 4, că protejatul său se află în Marea Britanie.

„Din informația pe care o dețin, Veaceslav Platon a plecat duminică în Marea Britanie", a declarat Stoianoglo.

Șeful Procuraturii Generale a precizat că afaceristul nu avea restricții de a părăsi teritoriul Republicii Moldova, și putea să plece oricând peste hotare ca orișice cetățean al Republicii Moldova. Stoianoglo s-a arătat sigur că Platon va reveni în țară pentru că „este în interesul lui de a se prezenta în fața magistraților pe dosarele pe care încă le are pe rol".

Totuși, procurorul general a lăsat loc și pentru versiunea că Veaceslav Platon ar putea să nu mai revină. „Pot să vă spun că dacă Platon a făcut asta cu rea-intenție, el a făcut-o în detrimentul său. Dacă nu va reveni, în privința lui se va schimba măsura preventivă și riscă să fie dat în urmărire generală", a spus procurorul general.

După ce presa a scris că Veaceslav Platon intenționează să ceară azil politic în Marea Britanie, ex-deputata Platformei DA, Inga Grigoriu, care a fost și președintă a Comisiei Laundromat, a declarat că destinația nu a fost aleasă de către acesta întâmplător, ci pentru că în această țară are deschise mai multe firme fantomă necreditoare în cadrul schemei de tranzitare a mijloacelor bănești prin intermediul Moldindconbank.

Inga Grigoriu a publicat o anexă a unui document primit de la Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB), unde sunt indicate 19 firme, dintre care 17 cu sediul în Marea Britanie.

Riscul de a fi extrădat în Rusia

Organele de drept din Federația Rusă l-au anunțat pe Veaceslav Platon în urmărire generală, acesta fiind unul din principalii suspecți în dosarul Laundromatului. Procuratura Generală de la Moscova a expediat instituției omoloage de la Chișinău un demers în acest sens prin care a solicitat să-l anunțe pe Veaceslav Platon că este așteptat de organele de anchetă din Federația Rusă pentru a face declarații. Desigur, afaceristul a ignorat invitația anchetatorilor ruși.

Oricum, atât timp cât s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova, Veaceslav Platon a fost ferit de riscul extrădării în Federația Rusă, deoarece legislația moldovenească, la fel ca a altor state, nu permite extrădarea propriilor cetățeni. În acest caz, Procuratura rusă urmează să trimită la Chișinău dosarul cu toate probele care să confirme vinovăția afaceristului și să fie judecat de către justiția moldovenească. Acest lucru însă este puțin probabil să aibă o finalitate la Chișinău atât timp cât la șefia Procuraturii Generale se află Alexandr Stoianoglo.

În cazul dacă Platon se află în altă țară, acesta poate fi reținut și extrădat Moscovei. O cerere privind solicitarea azilului politic însă îl scapă pe Platon de o eventuală extrădare în Rusia, dar și în Republica Moldova, dacă se întâmplă demiterea lui Stoianoglo.

Alexandr Stoianoglo, tot mai neputincios

Scoaterea de sub urmărire penală și achitarea lui Veaceslav Platon i-a nemulțumit pe mulți politicieni și o bună parte din cetățeni. După victoria PAS la alegerile parlamentare anticipate, Alexandr Stoianoglo a rămas fără acoperire politică, iar fotoliul său a început să se clatine.

La câteva zile după scrutin, Igor Grosu, președintele PAS, întrebat despre soarta de mai departe a lui Stoianoglo, a răspuns: „Nimeni nu-i intangibil, nimeni nu-i numit pe viață acolo... Noi o să avem discuții serioase cu toți cei care au condus instituțiile care trebuia să lupte cu corupția".

La 26 iulie, ziua când a fost convocată prima ședință, de constituire, a noului Parlament, Inga Grigoriu a depus o sesizare pe adresa Consiliului Superior al Procurorilor prin care a solicitat desemnarea unui procuror și tragerea la răspundere penală a lui Alexandr Stoianoglo, în procesul de renunțare la învinuire în privința condamnatului Veaceslav Platon.

Inga Grigoriu susține că procurorii nu aveau niciun drept legal să renunțe la învinuirile aduse lui Platon în condițiile când exista o sentință de condamnare irevocabilă, deoarece „Codul de procedură penală prevede expres că se renunță la învinuirea adusă anume inculpatului, dar nu în cazul unui condamnat".

„Suntem în situația când procurorul, printr-o ordonanță de renunțare la învinuire, desconsideră cele constatate printr-o hotărâre judecătorească definitivă, care este considerată ca o expresie a adevărului", a argumentat fosta deputată.

Grigoriu l-a acuzat pe Stoianoglo în sesizarea depusă la Consiliul Superior al Procurorilor că anume el este cel care a organizat și dirijat acțiunile procurorilor care au renunțat la învinuirile aduse lui Veaceslav Platon.

Amintim că Maia Sandu a venit cu o reacție după ce procurorii au renunțat, la finele lunii mai, la învinuirile aduse afaceristului Veaceslav Platon, în dosarul în care acesta a fost condamnat definitiv la 18 ani de închisoare pentru implicare în frauda bancară. Șefa statului a îndemnat „insistent procuratura să-și analizeze bine deciziile".

„Gruparea lui Platon reprezintă un pericol pentru securitatea statului. Acțiunile acesteia, pe de o parte, pot afecta grav stabilitatea financiară a Republicii Moldova și, pe de altă parte, subminează instituțiile statului și economia țării. Este extrem de îngrijorător cât de repede procuratura a renunțat la învinuiri în raport cu această grupare. Vom analiza ordonanța procurorului pentru a vedea legalitatea și temeinicia care au stat la baza acestei decizii dubioase care scandalizează toată societatea. Într-un stat de drept, este de datoria procuraturii și a sistemului judecătoresc să lupte cu grupările criminale", a declarat șefa statului.

Platon, la cuțite cu Maia Sandu

După declarația făcută de șefa statului privind achitarea lui Platon, acesta a început să o atace dur pe Maia Sandu. Afaceristul s-a lăudat public că va demonstra că „regina este goală" și s-a angajat într-o campanie de denigrare a președintei și Partidului Acțiune și Solidaritate. Afaceristul a organizat chiar și o campanie de troli plătită să o denigreze pe Sandu pe rețelele de socializare. Trolii au fost depistați întâmplător de către mascații de la SIS într-o casă de lux, închiriată de Platon.

Cireașa de pe tort a fost însă plângerea depusă de Platon pe adresa Gabrielei Scutea, procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție din România, în care o acuză pe Maia Sandu de presiuni asupra justiției din Republica Moldova. Totodată, Platon a amenințat că va organiza proteste la instituția prezidențială. Afaceristul a solicitat tragerea la răspundere penală a Maiei Sandu, în baza Codului penal din România, pentru „comiterea împotriva mea a mai multor infracțiuni în vederea preluării ilicite a bunurilor ce-mi aparțin".

Drept argument, Veaceslav Platon a invocat declarația făcută de șefa statului în legătură cu retragerea de către procurori a învinuirilor aduse lui Platon în dosarul fraudei bancare. Platon s-a arătat deranjat de faptul că Maia Sandu i-a îndemnat pe procurori să-și analizeze bine deciziile și a declarat că gruparea lui Platon prezintă „un pericol pentru securitatea statului".

Nu este exclus că această plângere va fi folosită de Platon drept argument în cazul dacă va solicita azil politic, indiferent de răspunsul pe care îl va oferi partea română.

Julieta SAVIȚCHI

Să sădim păduri pe terenuri vechi și degradate

Avem nevoie de mai multe păduri. Pot fi împădurite terenurile neproductive, printre care cele cu eroziune avansată, afectate de alunecări, prăbușiri sau surpări, cele nisipoase, poluate etc. În fiecare localitate din Republica Moldova cel puțin 10% din terenuri sunt degradate și, respectiv, cu 10% ar putea crește gradul de împădurire.

Pierdem sol fertil, pierdem cernoziom: prejudiciile anuale aduse Republicii Moldova din cauza eroziunii ajung la un miliard de euro, conform Institutului de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo" din Chișinău.

Acestea sunt câteva dintre concluziile unei mese rotunde organizate de GAZETA de Chișinău în satul Românești, r-l Strășeni, vineri, 23 iulie. La eveniment au participat primari, funcționari publici și ingineri cadastrali din localitățile situate în bazinul râului Ichel, precum și oameni interesați de plantări forestiere cu valoare adăugată sporită. Seminarul a fost susținut de Alexandru Sainsus, fondator Arboretum.live.

În cadrul evenimentului, Alexandru Sainsus a vorbit despre rentabilitatea investiției în plantări forestiere cu valoare adăugată sporită, tipurile de păduri cu valoare adăugată sporită și despre metoda plantării cu rădăcină protejată, în detrimentul sădirii prin metoda convențională, care poate traumatiza rădăcina puieților.

Sainsus recomandă să fie plantate specii rezistente la secetă. Evodia este un arbore melifer, subtropical, care crește rapid și este iubit de albini. Copacul de evodia s-a aclimatizat în R. Moldova, aflăm de la Alexandru. „Plantarea e importantă pentru că acumulează apa în lacuri și râuri. Fâșiile de protecție cu o productivitate înaltă ar trebui formate din copaci de nuci, salcâmi, sophora, evodie și tufari", spune Alexandru.

În satul Copceac, r-l Ștefan-Vodă, în doar opt ani, primarul Vasile Țînțari, împreună cu localnicii, a reîmpădurit toate terenurile degradate. Au fost plantate peste 300 de hectare de terenuri, iar peste 100 de hectare au fost înierbate. Izvoarele au revenit, lacul care era deja secat s-a umplut cu apă, chiar pe timp de secetă.

Primarul de Onești, Oleg Cotelea, a menționat că „pădurile sunt distruse. În interiorul pădurii nu-s copaci". La Onești, de aproximativ 25 de ani, nu mai este practic pădure.

Un program de granturi pentru înființarea și reabilitarea perdelelor și plantațiilor forestiere de protecție a fost lansat de IFAD. Primăriile din toate regiunile R. Moldova pot beneficia de fonduri. Prioritate vor avea participanții din regiunile de sud și de centru, care dețin perdele de protecție și necesită măsuri de reabilitare/înființare.

Solul sănătos e în pădure

A lucrat inginer în domeniul energiilor alternative, însă cu adevărat a îndrăgit pădurea după ce a ieșit la pensie. Vorbim despre Ion Cazacu, care a venit de la Chișinău la Românești, făcând autostopul. Ion Cazacu susține că vrea să planteze o pădure meliferă pe cinci hectare de teren privat, în satul Sadovoe din mun. Bălți.

„Solul sănătos e numai în pădure. Pădurea este acumulatorul umezelii. Pădurea atrage norii. Pădurea formează fertilitatea solului. Într-o 100 de ani se face în pădure un procent de humus. Dacă la mine în localitate, când m-am născut, erau 6-7% de humus, astăzi e un procent, pe alocuri 1,5% pe câmpurile arabile. Va fi o problemă extraordinară dacă nu vom avea păduri", consideră Ion Cazacu.

Republica Moldova este cea mai vulnerabilă în fața secetei la nivel mondial, urmată de Ucraina, Bangladesh, India și Serbia, potrivit Institutului Mondial de Resurse (World Resources Institute) din Washington, SUA.

Natalia MUNTEANU

Proiect finanțat de Uniunea Europeană

Ziarul „Gazeta de Chișinău" este beneficiar al Programului de Granturi Locale al Uniunii Europene și implementează proiectul „Cetățean implicat, râul Ichel nepoluat!" în localitățile traversate de râul Ichel din raioanele Călărași, Strășeni, Criuleni și municipiul Chișinău.

Programul de Granturi Locale este lansat în baza Cadrului Unic de Sprijin a UE, acordat pentru Republica Moldova (2017-2020) din cadrul Instrumentului European de Vecinătate, prin intermediul proiectului „Abilitarea cetățenilor din Republica Moldova" (2019-2021), finanțat de către Uniunea Europeană și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Partenerul proiectului pentru creșterea potențialului de vizibilitate și implicare a cetățenilor este Asociația Presei Independente (API).

cooperare germană DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Nu știi ce înseamnă eficiență energetică?

Poți căuta în Google sau poți veni la Liceul „Constantin Spătaru" din Leova să vezi cu ochii tăi

Elevii și cadrele didactice de la Liceul Teoretic „Constantin Spătaru" din orașul Leova cunosc foarte bine cum să eficientizeze resursele energetice: au grijă să deconecteze întrerupătoarele când ies din clase, nu lasă robinetul să curgă fără folos în camera de baie și deconectează calculatoarele atunci când nu mai au nevoie de conexiunea la Internet. Au învățat să folosească rațional resursele energetice la instruirile desfășurate de Centrul de resurse și mediu pentru populație, care se află chiar în incinta instituției de învățământ. Atât Centrul, cât și liceul fac parte dintr-un amplu proiect de sporire a eficienței energetice, susținut financiar de Uniunea Europeană și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), cu un buget total de peste 61 de milioane de lei.

"Abilitarea cetățenilor în utilizarea tehnologiilor moderne de eficiență energetică și surse de energie regenerabilă" în orașul Leova

Sursa: Facebook: LTLiceum2020

Cu suportul Uniunii Europene, liceul cu peste 650 de elevi și profesori s-a transformat în una din cele mai moderne instituții de învățământ din țară, fiind printre puținele asigurate în totalitate cu energie alternativă – cazangeria funcționează pe bază de biomasă, iar becurile tradiționale au fost înlocuite cu cele de tip Led. Acum sălile de clasă, dar și holurile sunt mai luminoase, a fost instalat și un sistem de ventilare pentru ca geamurile termopan să nu piardă din eficiența energetică.

Condiții ca în Europa

Clădirea instituției de învățământ este totalmente izolată termic, iar surplusul de energie produsă de panourile solare va fi putea fi vândut în rețea, permițând liceului să obțină și un venit propriu. În cadrul aceluiași proiect, au fost construite camere de baie la fiecare etaj și amenajate instalații de apă potabilă. În pauzele de dejun și prânz, elevii mănâncă la cantina dotată cu cele mai moderne echipamente, în stil de bufet suedez.

„După modernizare și reutilare, liceul nostru a devenit foarte atractiv pentru elevi și pentru părinții, care aleg să-și aducă copiii aici. Pentru următorul an de studii deja avem cu 60 de elevi mai mulți decât de obicei. Am obținut și alte granturi care ne vor permite crearea unui laborator digital și dotări cu echipamente de ultimă oră", spune entuziasmat directorul liceului, **Dorin Marin.**

Cheltuieli reduse cu până la 60%

Din spusele directorului, investițiile se vor amortiza în 11 ani, iar cheltuielile pentru agentul termic se vor reduce cu 60%. „Acum cheltuim anual jumătate de milion de lei pentru încălzire. Cu renovările făcute, vom face economii de 300 de mii de lei pe an. Cu acești bani putem cumpăra 6 table interactive, de exemplu. De asemenea, vom avea și economii la energia electrică", mai adaugă D. Marin.

Pentru ca elevii, cadrele didactice și părinții să conștientizeze importanța utilizării eficiente a resurselor energetice, în liceu a fost creat și un Centru de resurse, dotat cu echipament modern. Profesorii de fizică și de geografie fac aici lecții despre energie și mediu, având la dispoziție inclusiv diferite echipamente de dimensiuni reduse – panouri solare, geamuri termopan cu diferite numere de camere, vată minerală pentru izolarea termică a clădirilor, becuri Led și altele.

„Este un centru unic în țară, vin la noi în ospeție elevi din alte școli și alte raioane. Nu demult am avut grupuri de elevi din Basarabeasca, care au participat la lecții de eficiență energetică", povestește **Natalia Cernea**, managera proiectului.

Cum arată și „cu ce se mănâncă" eficiența energetică?

Profesoara de geografie **Tatiana Țepeniuc** este bucuroasă că le poate explica elevilor mai bine conceptul de eficiență energetică: „Le arăt exemple din alte țări, le explic de ce resurse energetice dispune fiecare regiune a țării noastre, unde este mai convenabil să utilizăm energia eoliană și unde cea solară, cum putem economisi resursele pentru a reduce emisia de CO_2, atât de dăunătoare planetei noastre".

Aceste informații sunt transmise și părinților în cadrul întâlnirilor tematice organizate la Centrul de resurse. Apropo, un sondaj pe bază de chestionare, efectuat la începutul proiectului, a arătat că 80% din locuitorii orașului nu cunoșteau prea multe despre eficiența energetică. După instruirile tematice, locuitorii din Leova vor fi chestionați din nou pentru a le evalua cunoștințele.

Dumitru Goroianu a absolvit liceul în acest an. Se descurcă bine la toate materiile și încă n-a decis ce facultate va urma, dar știe sigur că vrea un viitor eficient energetic. A participat la o vizită de studiu la facultatea de energetică din cadrul Universității Tehnice din Moldova unde a văzut echipamente de dimensiuni reale pentru producerea energiei alternative. „Sunt încântat de posibilitățile pe care le avem acum în cadrul liceului și le povestesc și părinților cum putem reduce consumul la energie. Acesta este viitorul și depinde doar de noi cât de repede vom ajunge să fim eficienți energetic în totalitate", susține Dumitru.

Liceul din Leova, alături de alte șapte licee din țară, face parte din „Proiectul Uniunii Europene pentru sporirea eficienței energetice în clădirile publice", finanțat de UE și implementat de GIZ Moldova. Pentru cele 8 licee UE vine cu un suport financiar de 12,7 milioane de euro, iar 0,47 milioane de euro este contribuția locală. În final, cinci mii de beneficiari (elevi și pedagogi) din cele opt instituții de învățământ se vor bucura de condiții europene.

Lilia Zaharia
Asociația Presei Independente

Acest articol este realizat în cadrul proiectului „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova", finanțat de către Uniunea Europeană și implementat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Partenerul proiectului pentru creșterea potențialului de vizibilitate și comunicare și implicare a cetățenilor este Asociația Presei Independente (API). Conținutul articolului aparține autorilor și nu reflectă neapărat viziunea UE sau GIZ. Pentru detalii – www.eu4civilsociety.md

Gazeta de Chișinău | Vineri / 30 iulie / 2021 Săptămânal independent

Interviu cu Alina Trofim, doctor în ştiinţe ecologice, poetă

„Mă pasionează știința, dar îmi găsesc echilibrul în poezie”

– Dragă Alina Trofim, ca om de ştiinţă şi ca poetă, înainte de anul 2020 aţi avut unele presentimente, aţi observat unele semne că asupra omenirii vine o mare primejdie?

Da, bineînţeles, am simţit atmosfera încordată din societate, dar nici n-am putut să presupun că va fi o pandemie care ne va pune măşti pe faţă şi ne va închide în case, iar uneori şi în sine. În 2020-2021 virusul a răpus mulţi oameni, s-au stins personalităţi notorii, din diferite domenii, inclusiv din cultură. Încă nu ne vine să credem că au plecat. Deosebit de stresantă a fost carantina – ne-a fost restrânsă libertatea, nu aveam voie să circulăm, să ne întâlnim. Am observat că mulţi poeţi au ieşit cu versuri în public, au citit poeme online, ceea ce a asigurat comunicarea dintre oameni.

– Covidul v-a atacat şi pe Dvs.

Da, am fost şi eu bolnavă, în formă gravă. După un tratament îndelungat, m-am vindecat. E un virus foarte periculos. Nu este un joc, ci o luptă continuă dintre om şi o creatură ucigaşă. Una din victime a fost chiar tatăl meu, s-a stins primăvara aceasta. Numele lui este Andrei Acălugăriţei, lucrător medical, din Cimişlia. Totuşi vreau să cred că omenirea va scăpa de covid. Cred că ştiinţa este în putere să găsească metode de luptă cu boala.

– Cine v-a ajutat să învingeţi virusul?

M-au ajutat mult familia şi specialiştii, medicii, cărora le mulţumesc din suflet şi le doresc sănătate. Ei sunt pe prima linie, ei nu au cedat, au luptat cu molima, au ajutat bolnavii, au salvat multe vieţi. Am un respect deosebit pentru oamenii care lucrează în domeniul medicinei. Pot să vă spun că şi mama mea, Svetlana Acălugăriţei, e tot lucrător medical.

– Cum aţi reuşit să continuaţi munca de cercetare într-o perioadă atât de dificilă?

În perioada de pandemie nu mi-am întrerupt activitatea de cercetător. Ne-am consolidat cunoştinţele despre cianobacterii sau alge. Am efectuat de asemenea experimente în domeniul agriculturii, şi anume în tratarea seminţelor cu extracte algale. Am scris şi articole ştiinţifice şi am participat la expoziţii internaţionale, online, în cadrul lor am expus rezultatele obţinute.

– La ce proiecte aţi lucrat? Ce lucrări ştiinţifice aţi publicat?

Încă de până la pandemie studiez aprofundat algele. Din lunca râului Cogâlnic care trece pe lângă orăşelul meu natal, Cimişlia, am izolat unele alge sau cianobacterii, extrem de utile. De-a lungul anilor, am făcut cercetări intense asupra acestor alge. Am obţinut mai multe brevete de invenţii care vizează utilizarea algelor sau a cianobacteriilor ca sursă de substanţe biologic active, cu implicare în agricultură, medicină, farmaceutică etc. Începând cu anul trecut, sunt director de proiect privind transferul tehnologic în domeniul agriculturii şi coordonez utilizarea cianobacteriilor în cultivarea plantelor pentru sporirea recoltei. Este un lucru interesant şi util societăţii. Am scris şi publicat peste 30 de lucrări ştiinţifice, iar în acest an am editat o carte despre utilizarea algelor în agricultura ecologică. Cartea se numeşte „Utilizarea biostimulatorilor cianobacterieni în agricultura ecologică”. E semnată de mine şi de două coautoare – Valentina Bulimaga şi Liliana Zosim.

– Cum s-au comportat algele în anul pandemic? Ce este, de fapt, o algă? Credeţi că alga are o anume sensibilitate şi chiar inteligenţă?

Virusul nu a atins algele. Ele au o structură anumită, un comportament pe care îl studiem de ani de zile. Există o legătură între mine şi alge, îmi doresc să aflu cât mai multe despre ele. Simt că merg pe drumul corect când experimentez influenţa lor asupra tratării anemiei, diabetului zaharat. Algele conţin substanţe utile: proteine, glucide, lipide, polizaharide. Studiem efectul bactericid sau bacteristatic al algelor. E important că studiem şi acţiunea lor asupra cancerului. Credem că algele pot fi folosite ca surse de obţinere a medicamentelor contra cancerului.

Algele mai pot fi utilizate în agricultură, pentru sporirea recoltei, precum şi în cosmetologie, zootehnie, fitotehnie etc.

Sigur, algele au sensibilitate, iar inteligenţa cred că o împrumută de la cercetători.

– De ce studiaţi anume alge din localitatea Dvs. natală, din lunca râului Cogâlnic? V-aţi scăldat în acest râu, în copilărie? Cum arată Cogâlnicul astăzi?

Din păcate, râul seacă. Tatăl meu mi-a povestit că el s-a scăldat în râu pe când era copil. Eu mă plimbam adesea pe malul râului, atunci am compus primele versuri. Dar în prezent situaţia râului e dramatică, apele lui scad, e în pericol de dispariţie. Algele însă trăiesc în solurile din luncă, de acolo le extragem şi le cercetăm.

– Unde e laboratorul Dvs.? La ce universitate activaţi?

Sunt doctor în ştiinţe ecologice şi cercetător în cadrul Universităţii de Stat din Moldova, activez în Laboratorul Ficobiotehnologie. Sunt şi pedagog, am predat Microbiologia solului, Gestionarea deşeurilor (am pus în evidenţă aspectul ecologic al valorificării, reciclării substanţelor).

– Cum găsiţi timp şi pentru a scrie poezie?

Mereu sunt în mişcare. Poezia m-a pasionat dintotdeauna. Scriu permanent, iar versurile devin o călătorie pe un drum care duce spre sfere superioare existenţei cotidiene.

– Ce cărţi de poezie aţi publicat? Cine dintre scriitori v-a încurajat?

Am editat la Editura pentru Literatură şi Artă două cărţi de poeme pentru maturi, intitulate „Poeme din zborul gândului” şi „Lumini din umbre”. Am publicat şi două cărţi pentru copii, „Reţeta mea” şi „Ghiozdanul lui Ionuţ”.

De la primele poeme publicate am fost încurajată de echipa săptămânalului „Literatura şi Arta”, de regretatul Nicolae Dabija, care mi-a fost naş în poezie. Îi port un respect deosebit lui Nicolae Dabija, el m-a susţinut mult şi chiar mi-a scris prefaţa la cartea „Lumini din umbre”. Aş aminti, bineînţeles, şi de Iulian Filip, el a fost redactor la una din cărţile mele, m-au susţinut şi Nina Josu, Vitalie Răileanu, cărora le mulţumesc.

– Există vreo legătură între lumea algelor şi lumea cuvintelor?

Sigur, aceste două lumi mă formează pe mine, îmi creează universul. Algele trăiesc după anumite reguli. În lumea lor este o organizare, o ordine pe care eu le studiez cu drag, pentru a le aduce mai aproape de noi, pentru a le face utile societăţii.

– Fiind pasionată de ştiinţă, de ce vă atrage literatura, poezia?

Poezia este aerul meu. Oricâtă ştiinţă aş face, totuşi îmi găsesc echilibrul în poezie. Îi sunt recunoscătoare soţului meu, Victor Trofim, pentru că m-a îndemnat să-mi editez cărţile de poezie. Fără îndemnul lui, ele ar fi putut rămâne şi azi în sertar.

– V-am auzit spunând la lansarea volumului „Lumini din umbre” că scrieţi poezii ecologice. Credeţi că ecologia va deveni obsesia oamenilor pe viitor?

Este necesar să înţelegem că poezia ecologică explică nu numai raportul dintre societate şi natură, ci şi relaţiile dintre oameni. Eu mi-aş dori ca ecologia să fie o obsesie a oamenilor care să se îmbine cu bunătatea, dragostea. Fără iubire, sinceritate, educaţie, cumsecădenie, nu ne deosebim de animale.

– Afirmaţi că în pofida lucrurilor triste care vi s-au întâmplat, transmiteţi publicului un mesaj luminos. Ce înseamnă pentru Dvs. lumina, în sens ştiinţific şi în sens poetic?

O să citez un vers din cartea mea „Lumini din umbre” – „lumină să devină umbra mea”. Nici algele nu pot trăi fără lumină, nici oamenii. Cu fiecare pas pe care îl fac, vreau să merg spre lumină.

– Mulţumesc pentru interviu şi inspiraţie în tot ce faceţi!

Interviu de Irina NECHIT

Să ascultăm muzică clasică în aer liber

Duminică, 1 august, la ora 19.00, va avea loc un concert extraordinar susţinut de orchestra de tineri muzicieni „Moldo Crescendo” în aer liber, în parcul „Alunelul” din Chişinău.

„Credem că toţi trebuie să aibă acces la concerte de muzică clasică, iar fiindcă unii nu-şi permit să achite un bilet la seria de concerte Summer Night Concerts, avem planificate şi concerte cu intrare liberă în parcurile oraşului. Primul va avea loc în amfiteatrul din parcul „Alunelul”, se menţionează în comunicatul difuzat de Moldo Crescendo.

„Este foarte important pentru dezvoltarea unui muzician să iasă cât mai des pe scenă în perioada de formare”, consideră organizatorii evenimentului. Programul concertului include lucrări de Mozart, Haydn, Dohnanyi şi Boccherini. Din orchestră fac parte tinerii instrumentişti Daniel Lazăr – vioară, Dominic-Lucian Druţac – vioară, Laurenţia Cocieru – violă (Cluj-Napoca), Siluoana Fitocarev – violoncel, Dan-Iulian Druţac – vioară (Londra), Luminiţa Lupaşcu – vioară (Moldova), Daniel Ciobanu – violă (Milan), Maria Bunea – chitară (Viena), Marius Malaneţchi – violoncel (Viena), Jan Sekaci – violoncel (Ro/Berlin).

Intrare liberă.

I.N.

ARMONIE la Grătiești

Despre povestea de succes a restaurantului care îmbină bucatele tradiționale moldovenești cu cele din bucătăriile lumii

Restaurantul ARMONIE situat la Grătiești, o suburbie a Chișinăului, aproape de intrarea în comună, a reușit mai mulți ani la rând să-și creeze o reputație ireproșabilă prin organizarea diverselor sărbători pentru un public diferit. Deși departe de agitația capitalei, localul a cucerit oaspeții ceremoniilor prin meniul divers, constituit din bucate tradiționale moldovenești și europene, acestea fiind pregătite conform unor rețete inedite. Secretul bucatelor alese, cu un gust deosebit, rezidă în faptul că ele sunt făcute ca acasă, din produse cumpărate de la țărani, susțin patronii localului, Mihai și Ecaterina Colibă.

Restaurantul ARMONIE dispune de trei săli, două dintre ele fiind destinate ceremoniilor: nunți, cumetrii, aniversări, zile de naștere, conferințe sau alte reuniuni festive, organizate cu diferite ocazii de cei care vor să petreacă momente de neuitat din viața lor.

Localul dispune și de o cafenea cu terasă, care are ușile deschise zilnic, de la ora 10.00 până la 23.00, în funcție de cereri. Sala restaurantului are un interior elegant, de culoare albă, decorat cu candelabre și flori. Mesele rotunde, cu fețe de masă albe și scaunele, de asemenea îmbrăcate în alb, creează o atmosferă îmbietoare, în armonie cu ceea ce și-au propus să realizeze patronii restaurantului.

„Meniul cafenelei se schimbă zilnic, fiind unul variat. Clienții sunt surprinși de originalitatea bucatelor cu care sunt serviți. Zeama și plăcintele după rețete proprii sunt specialitatea casei. Cred că prin asta ne deosebim în competiția cu alte localuri și, mai mult, este ceea ce ne caracterizează cel mai bine. Lumea care a petrecut la ARMONIE spune că bucatele au un gust deosebit și sunt ca acasă”, spune Ecaterina Colibă, managerul și proprietarul restaurantului.

Businessul este unul de familie, care necesită multă muncă și dăruire. „Multă lume pleacă peste hotare, dar noi am considerat că trebuie să dezvoltăm ceva pe loc. Toată familia este antrenată în afacere. Ne reușește, dar cu multă muncă”, susține Ecaterina Colibă.

„Ai nevoie de răbdare și perseverență”, spune managerul localului care a creat seri de neuitat pentru multe cupluri și oaspeți ai localului cu diferite ocazii – aniversări, zile de naștere, cumetrii, nunți, întâlniri de suflet ale rudelor sau prietenilor care se adună împreună la o masă, mai ales acum în luna august, când mai mulți conaționali se întorc acasă.

De la Ecaterina Colibă aflăm că meniul cafenelei și al restaurantului este alcătuit din bucate tradiționale moldovenești, dar și ale bucătăriilor europene. Bucatele sunt făcute din produse de casă, cumpărate de la țărani: ouă, cocoși, iepuri, lactate etc.

Nimeni nu uită gustul zemii, al plăcințelelor de casă făcute după o rețetă a localului, al sarmalelor și al tăieței de casă – bucate dintre cele mai solicitate la orice fel de ceremonie.

Savoarea bucatelor preparate din produsele crescute în curțile țăranilor și grație iscusinței bucătarilor restaurantului rămân pentru totdeauna în memoria mușteriilor.

La ARMONIE și murăturile, sosurile, compotul sunt pregătite de bucătarii localului conform unor rețete proprii.

„Noi nu cumpărăm bucate pregătite. Totul este gătit pe loc, pentru că lumea vrea să mănânce gustos și sănătos. Multe comentarii scrise și spuse la adresa localului se referă la meniul acestuia. Clienții nu pot uita gustul mâncării de casă. Omul transmite pe cale orală mesajul, astfel ne-am făcut o reputație bună”, ne-a mai spus patroana localului.

Cu toate acestea, Ecaterina Colibă afirmă că nu numai aspectul este cel care contează când vine vorba de mâncare.

„Pentru noi ideea de bază și conceptul fiecărui fel de mâncare sunt adevăratele provocări. Aromele, texturile și aspectul sunt ușor de obținut, vin de la sine.” Prețurile la restaurantul ARMONIE sunt accesibile.

O echipă de bucătari iscusiți, îndrumați de patroana localului, gătește pentru clienți diferite feluri de mâncare. De altfel, patronii restaurantului au propria grădină, cu varietăți de plante și mirodenii, și o fermă de păsări crescute natural.

Și cum mâncarea poate fi oricând asortată cu un pahar de vin bun, la ARMONIE găsiți și o listă de vinuri, organizată după arome.

„Mergem și cumpărăm vinul de la mici crame pe care noi le considerăm speciale.”

În afară de organizarea și desfășurarea meselor de sărbătoare pentru diferite ocazii, restaurantul ARMONIE prestează și servicii de catering, care constau în distribuirea centralizată a produselor, semipreparatelor și preparatelor culinare pentru diferite evenimente și cereri pentru orice gust.

Pe timp de Covid-19, cafeneaua

ARMONIE a oferit, pe parcursul unui an, prânzuri calde pentru angajații de la Maternitatea nr. 2 din Chișinău. Restaurantul, de asemenea, prestează și servicii de prânzuri calde pentru unele familii de bătrâni din comuna Grătiești.

Pentru mai multe detalii, dar și pentru comentarii, urmăriți pagina de facebook a restaurantului ARMONIE, situat la Grătiești, str. Ștefan cel Mare 2R. Telefoanele de contact ale restaurantului ARMONIE: 079443340; 069384087; 0 22 455807.

Cel mai bine ar fi însă să intrați pe la ARMONIA din Grătiești și să gustați din plăcințelele, zeama și din alte bucate din meniul cafenelei și al restaurantului, ca să vă convingeți unde puteți mânca așa ca acasă și organiza petreceri de neuitat.

Marcela MUNTEANU

S-a sinucis pentru o călimară...

Dacă e vreme de pace sau de război, dacă ninge sau plouă, dacă locuim într-o țară civilizată sau în Republica Moldova, în toate timpurile, viața continuă, oamenii trăiesc, se îndrăgostesc, se căsătoresc, nasc copii, îi cresc, îi învață și-i ocrotesc de toate relele. Prezentul studiu este o contribuție modestă asupra situației copiilor din Basarabia după ce a fost ocupată de armata sovietică în 1944. Dacă până atunci copiii mergeau cu părinții la Biserică, erau educați să poarte respect părinților și în general celor vârstnici, după 1944 copiii Basarabiei au avut de suferit un impact moral esențial.

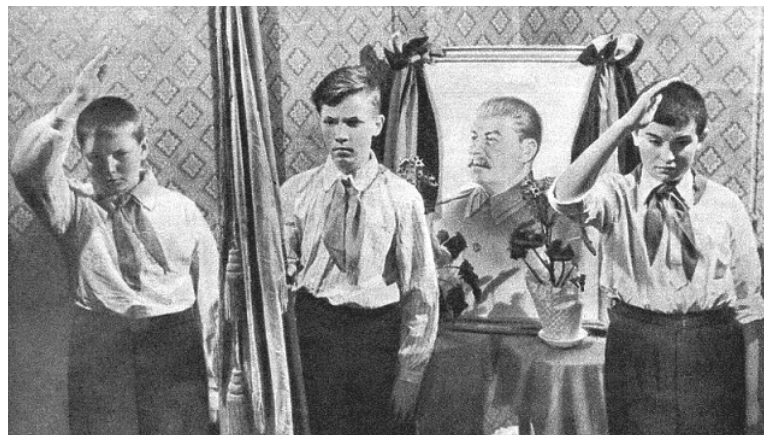

Alexandru MORARU,
istoric-arhivist, publicist

Copiii, care s-au născut în ajunul și în mersul ultimului război mondial, au avut de înfruntat mai multe greutăți decât predecesorii lor. În primăvara și vara anului 1944, armatele sovietice au ocupat Basarabia și prin autoritățile lor au impus românilor din partea locului un mod nou de viață, străin, în majoritate bazat pe minciună, violență și ateism. Limba română începe să fie numită moldovenească, sistemul capitalist este înlocuit cu cel socialist. Religia este scoasă din școli și instituțiile publice, paralizând în acest fel viața spirituală a societății. De peste Nistru vin o sumedenie de „specialiști" cu studii primare sau și fără de acestea, în majoritate ruși, evrei și ucraineni, care nu cunoșteau nici limba română, nici obiceiurile oamenilor din partea locului.

În afară de faptul că în 1940 teritoriul Basarabiei a fost mutilat la maxim și dăruit Ucrainei, sunt schimbate sau schimonosite denumirile localităților și numele oamenilor. Astfel, Ion este înscris în documente Ivan, Tudor devine Fedea, Maria – Maşa, Marusia sau Musea; satul Mihai Viteazul începe să fie numit Mihailovca. Acestea sunt doar câteva exemple de schimbări bolșevice. În scopul de a izola pe băștinași de ceilalți și a stârni ura minoritarilor față de localnici, autoritățile sovietice au întocmit un mecanism bine pus la punct. Denumirile localităților românești din Basarabia au fost schimbate în denumiri rusești, iar denumirile germane ale unor sate de coloniști schimbate în denumiri românești. Toți românii Basarabiei în actele stării civile sunt înregistrați ca moldoveni. Cui nu conveneau schimbările socialiste erau dați dispăruți sau deportați.

Cel mai sălbatic dintre toți dictatorii ruși era, printr-o ironie a sorții, un străin, nu un rus, Iosif Visarionovici Djugașvili, mai cunoscut în lume sub numele de Stalin. Nu era un om învățat, nu era un mare orator ca Troțki, nici un geniu militar ca Blykher. Stalin știa doar, mai bine decât oricine altcineva, care este valoarea terorii. El a ridicat-o la rangul de dogmă de stat. Ea a devenit rațiunea de a fi a statului sovietic și sursa progresului său. El a cumpărat filosofi de partid pentru a-i învăța pe copii cât de frumos era să moară pentru el și cât de generos era ca un om să-și sacrifice viața pentru generațiile care urmau să vină. Copiilor ei le spuneau că trebuie să învețe să urască – și ei au început să creadă aceasta. Au fost învățați să-și denunțe părinții (punând ca exemplu „isprăvile eroice" ale lui Pavlik Morozov – Al.M.) – și acesta a devenit crezul lor. Au fost învățați că minciuna este o virtute când servește interesele partidului – și ei au acceptat orbește acest postulat.

Această nouă religie le-a fost inoculată tinerelor generații din momentul când copiii începeau să se orienteze în viață. Și o vreme s-a părut că lucrurile merg astfel. Copiii își urau părinții, femeile își urau soții, și cei bravi îi denunțau poliției secrete (nkvd-ului – Al.M.) pe „trădătorii" care îndrăzneau să pună la îndoială adevărul care le era spus.[1]

Tânăra generație era învățată să vadă în fețele bisericești niște elemente suspecte, oameni periculoși. Comuniștii încercau să-i învețe pe elevii mici cele „zece porunci" comuniste:

„1. Dacă vrei să fii un elev bun, fii ateu ca Lenin și Stalin.

2. Să nu te lași niciodată dus la vreo biserică.

3. Dacă părinții tăi vor să te facă să crezi în Dumnezeu, reclamă-i la GPU.

4. Denunță pe toți inamicii statului pe care-i știi că practică religia.

5. A fi ateu înseamnă să fii un discipol fidel al lui Lenin și al lui Stalin.

6. Orice școlar ateu poartă insigna de liber cugetător.

7. Dacă vezi vreun preot, arată-l cu degetul ca pe cel mai mare inamic al proletariatului.

8. Ca bun ateu, trebuie să cunoști doctrina regimului sovietic.

9. Nu uita niciodată că preoții sunt cei mai mari dușmani ai revoluției noastre.

10. Orice ateu trebuie să fie gata să-și apere țara cu arma în mâini contra dușmanilor dinăuntru și din afară."[2]

De la tribuna unei ședințe importante de partid din 1946 au fost rostite următoarele cuvinte (în limba rusă): „La noi în Basarabia – nu pentru presă și nu pentru cuvântări fie spus –, foarte mulți oameni mor, foarte mulți copii mor. De ce mor? Cauza principală este sărăcia și, desigur, mulți au fost sleiți de puteri din cauza ocupației germano-române (ca să vezi, românii ne-au ocupat, iar ei ne-au eliberat – Al.M.). Poporul este secătuit și terfelit.[3]

Iată numai un exemplu din Niciujeni, raionul Răspopeni (probabil că denumirea localității este schimonosită – Al.M.). Acolo o adolescentă de 15 ani a furat ceva. Ea a fost bătută cu bestialitate și purtată prin tot satul, iar secretarul sovietului sătesc cu o sulă pentru ciubotărie a spart gurguii de la pieptul încă neformat al fetiței, a băgat o sârmă prin ei de care a agățat tăblița „eu am furat...".[4]

Este greu de imaginat o asemenea cruzime, o atitudine antiumană împotriva copiilor din partea autorităților sovietice. Asemenea pedepse erau folosite numai în perioada sclavagistă.

Regimul totalitar sovietic, îndeosebi cel din Basarabia, s-a ținut pe cele trei precepte ale ideologiei staliniste: frică, minciună și violență. În principiu, asta era de fapt puterea sovietică. Cu regret, copiii n-au avut nicio șansă de a scăpa de acest zmeu cu trei capete: nici la grădiniță, nici la școală, nici în anii de studenție. Bătaia și violența erau în capul mesei în toate instituțiile nominalizate. Pentru o bună parte din generația 1950-1970 este greu să-și amintească un învățător care să nu fi folosit bâta în procesul de educație comunistă. Însă respectiva afirmație nu este o dovadă că nu erau profesori care au exclus din metodele lor bătaia și în general violența. Cu toate acestea se bătea și la grădiniță, și acasă, și la școală, și chiar în instituțiile de învățământ superior. Erau cazuri când copiii, tratați cu violență de școală și de familie, aveau un final tragic. Despre două din aceste cazuri ne mărturisesc documentele ce urmează pe care le-am selectat și le-am tradus din limba rusă și le punem la dispoziția stimatului nostru cititor.

Cu toate că au trecut o sumedenie de ani de la acele evenimente, pentru a nu pune degetul pe rana rudelor, autorul acestor rânduri a înlocuit numele copiilor.

Secretarului CC al ULCT,
tov. Mihailov N.A.

Scrisoare informativă
despre sinuciderea elevului
clasei III a școlii de șapte
ani Pogoreni,
raionul Cotiujeni,
RSS Moldovenească
Ț. E. N.

La 26 mai 1950, elevul clasei III a școlii nominalizate, Ț.E.N., s-a sinucis prin spânzurare. Elevul s-a născut în 1940, tatăl său a murit la război; mama a murit și, la rugămintea mătușii copilului, G.D.T. (sora mamei copilului), el se afla sub tutela acesteia.

În urma controlului înfăptuit de lucrătorul CC al ULCT, tov. Cemortan, s-a stabilit că mătușa lui Ț.E.N. și soțul ei se purtau foarte crud cu băiatul, îl băteau des și îl puneau să dădăcească copilul acestora și să muncească în gospodărie. Din aceste motive, Ț.E.N. se juca foarte rar și la școală era întotdeauna tăcut, timid și deseori dormea în timpul orelor. Își făcea rar temele, era permanent deprimat moral. Dirigintele clasei, tov. Rojco, în loc să se intereseze de viața copilului, îl certa des pentru „lene".

Odată, Ț.E.N. a pierdut călimara și, temându-se că mătușa îl va bate, a furat o călimară de la o elevă. Dirigintele clasei, în loc să se intereseze ce motive l-au făcut pe elev să fure, l-a adus în clasă și în fața tuturor a spus că Ț.E.N. este un hoț și că acest lucru este o mare rușine. Elevul Ț.E.N. învață pe note de „3" și „4" și când instructoarea superioară de pionieri a discutat cu el, copilul a fost de acord să devină pionier. Dar, la insistența dirigintelui clasei, care i-a spus că este lenos și nu merită să fie pionier, elevul Ț.E.N. n-a fost primit în rândurile pionierilor.

Cu toate că Ț.E.N. era distrus moral și disperat, în cursul anului nimeni n-a vorbit cu el omenește și chiar comisia de la secția raională de învățământ, care a controlat situația copiilor patronați, s-a limitat numai la o discuție cu tutela, după care au apreciat starea copilului după felul cum era îmbrăcat și, în temeiul acestui fapt, a fost întocmit un act.

La 26 mai, când se juca cu copiii, Ț.E.N. a aruncat șapca tovarășului de joacă într-un șanț și a refuzat s-o aducă. Cel cu șapca s-a plâns mătușii lui Ț.E.N. și, când acesta a venit acasă, a fost bătut crunt cu bățul. După acest caz băiatul a plecat de acasă, a dezlegat funia de la o fântână, s-a dus într-un crâng și s-a spânzurat de un copac. După cum a arătat expertiza, copilul nu mâncase nimic 2-3 zile și era sleit de puteri.

La 26 mai a avut loc o adunare zonală a învățătorilor la care a fost discutată și problema îmbunătățirii lucrului cu copiii orfani. Mătușa și soțul său vor fi trași la răspundere penală de către organele judiciare.

Problema privind lucrul cu copiii orfani a fost discutată și la CC al ULCT din Moldova, la ședința primilor-secretari ai comitetelor raionale și ai comitetelor orășenești ale comsomolului. În viitorul apropiat, CC al ULCT și Ministerul învățământului vor controla situația copiilor aflați sub patronat.[5]

Secretarul CC al ULCT
din Moldova, V. Cohanschii

Nu mai comentez, e clar de la sine că „vinovat e mortul!" Anume de aceea și n-a fost pedepsit nimeni nici din rândul profesorilor, nici din rândul puterii sovietice locale, nici din rândul organizațiilor politice, cum erau cea a comsomolului și a partidului comunist.

[1] Mihail Solomon, „ Magadan" Editura Fundației Culturale Române , București, 1993 , f. 83-84
[2] Ioan Munteanu, „Repatriați în inimile noastre..." în revista „Ortodoxia", nr. 11 , 2003 , pag.14
[3] AOSPRM , F.51 ,inv. 4 , d . 458 , f. 193
[5] AOSPRM , F.278 , inv. 1 , d. 477 , f.91-92

La 80 de ani de la prima ediție

Descoperă „Un port la răsărit”

Autorul cărții, Radu Tudoran, absolvent al școlii de aviație din Sibiu și ofițer activ până în 1938, constata că experiența sa cea mai obsedantă rămâne cea de la Limanul Nistrului (cu L mare în roman).

Nina NEGRU

„Spre deosebire de alte experiențe, folosite cu mulți ani de întârziere, sau de gestație, aceasta m-a aruncat dintr-odată la masa de lucru, cu nevoia imperioasă de a povesti impresiile acumulate năvalnic și faptele abia trăite”. Recunoștea, în prefața ediției din 1991, că acest prim roman îl reprezintă atât de deplin, încât se întreba de ce a trebuit să mai scrie și cărțile următoare.

O carte prohibită după 1944

„Un port la răsărit” a apărut în șase ediții în anii 1941-44, iar după instalarea comuniștilor în România cartea a fost înmormântată, timp de 50 de ani, din cauza că acțiunea se desfășura la Cetatea Albă, în micul port Bugaz și pe insula Carolina. Dar imaginați-vă cum era citit acest roman în 1941, atât după cedarea Basarabiei, cât și după momentul: „Vă ordon, treceți Prutul!”

Este o carte despre pasiunea eroului pentru nautică și pentru o fată de la Chișinău. Peisajul marin și Nadia eclipsează toate cele opt luni de tristețe petrecute de personajul principal în acea provincie de la extremitatea de est a României, de care mulți rămâseseră străini chiar și după Unire. Este vorba despre un inginer de la București, trimis să instaleze la Cetatea Albă un motor la uzina electrică. Aici constată, ca și Hans Castorp din „Muntele vrăjit”, că timpul a încetat să mai aibă valoare. Înțelege deșertăciunea acelui miraj care se numește metropolă, unde oameni închiși în cuști se socotesc privilegiați, iar natura este izgonită din jurul lor la zeci de kilometri. Atmosfera cărții este puternică, descrierile pitorescului – ah! salcâmii, stuful, sălciile, limanul, marea, plaja – prevestesc un maestru al scrisului. Criticii au reacționat imediat, remarcând unanim „un lirism evocator al naturii terestre și marine, ca și al naturii umane”.

Inginerul, ca și olteanul Ilinca, locotenentul căzut în mrejele unor fete legate de malul rusesc prin fratele lor Fiodor, lunecă treptat în patima beției și a desfrânării, în timp ce petrece o toamnă și o iarnă printre marginalii de pe limanul Nistrului. Totuși, acolo, în sec. XIV, a fost martirizat Sf. Ioan cel Nou (mutat ulterior la Suceava).

Toți românii din vechiul Regat se simt aici ca într-o escală forțată, unde se transformă treptat, deși comandorul Maximov le sugerează că „e mai nobil să rămâi totdeauna lucid”. În roman descoperim mai multe tipuri de femei: Șura, Vera, Mura, Manea, Olea, Mila, Tanea, Tamara. Cu mult mai pregnante însă portretele unei serii de bărbați, care ilustrau diferite forme de ratare umană. Cel mai bine conturat este comandorul Maximov, care „își târa viața ca pe o corabie cu catargele rupte”, privind întruna malul rusesc, după ce se salvase în România de urgia revoluției ruse. Idealul femeilor este să-și coase rochii de bal după jurnale de modă de la București, să asculte radioul și patefonul; al bărbaților: „fericirea violentă adusă de alcool”.

Bugazul, insula Carolina – materie geografică românească

Căpitanul Ioniță de la Bugaz se deosebește de toți ceilalți prin faptul că citește gazete, romane și almanahuri. Și Nadia e din „altă rasă”: o arată episodul din casa cârciumarului de la Vâlcov, unde se comporta ca o fecioară castă. Dar nu este și normal ca o fată de 18 ani să fie castă?

Între mare și liman, la 20 km sud de Cetatea Albă, se afla acel „port de la răsărit” numit Bugaz. Insula Carolina, „ca un fir de nor la orizont”, era locul unde limanul se vărsa în mare. De acolo începea o altă lume pentru personajul fără nume al romanului (povestirea este la persoana întâi). În sufletul lui „era loc pentru o patimă”. Locul l-a ocupat Marea și Nadia.

Era venită de la Chișinău la vila din Bugaz cu mama sa, pentru a fi alături de fratele Ștefănel, bolnav de tuberculoză osoasă, într-un sanatoriu. Ea precizează, nu se știe de ce, că nu este rusoaică (tatăl ei este din Roman, are moșii la Vaslui, iar mama e din Chișinău). Totuși autorul nu rezistă și-i atribuie calități ale eroinelor dostoievskiene: „o suceală a sufletului slav” în relația de iubire. Iar în final, moartea ei tragică, te duce la gândul că femeia basarabeană este trasă ineluctabil, în pofida voinței ei, în apele rusești.

Cheiul lung al Bugazului, jumătate în mare, jumătate în liman, este locul unde începe idila. Iar noi ne scăldam pe aici și pe la Zatoca, la sfârșitul secolului trecut – și, totuși, cum de n-am citit romanul acesta? După tragedia de la Cernobîl, în 1986, ne refugiam în stațiunile de la Sergheevca (tot 20 km de la Cetatea Albă), plimbându-ne exasperați pe splendidul pod pentru pietoni, cu lungimea de un km, construit prin liman în 1972. Sergheevca era singura localitate transmisă de Ucraina sub conducerea RSSM. Acum nu avem nici atât. La 3 mai 1997, prin Tratatul cu privire la relațiile de bună vecinătate și colaborare dintre România și Ucraina, negociat de Adrian Severin, ministru de Externe al României (Președintele României fiind Emil Constantinescu, iar președintele Senatului – Petre Roman), pentru prima dată în istoria României, un guvern român a cedat părți ale teritoriului național fără a fi amenințat cu agresiunea.

Karolina-Bugaz

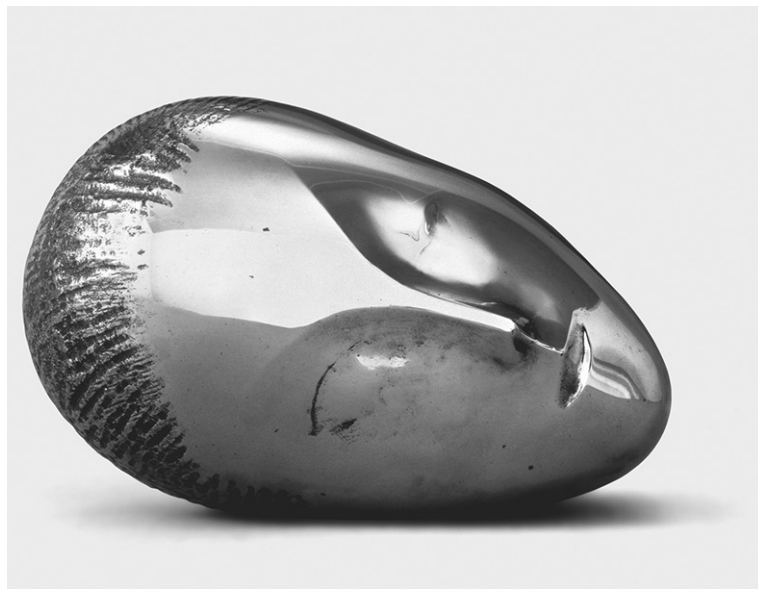

Muza adormită de Brâncuși

Croazieră de dragoste și de moarte

Nadia avea o pasiune precoce pentru înot și deținea un record regional feminin. Învățase înotul la școala lui Suru din Iași; tot acolo își dăduse și bacalaureatul, după o copilărie petrecută „la călugărițe”. Inginerul o cunoaște la Bugaz, unde făcuse o escală după plecarea sa din Cetatea Albă cu iahtul „Milada”, într-o călătorie singuratică pe mare, fără destinație concretă. Ea îl abordează cu multă candoare dar și cu îndrăzneală, îi dă lecții de înot pe malul insulei Carolina.

Are un fel cuceritor de a vorbi și a privi în ochi. Ținându-l de mână mai tot timpul, ea rămâne totuși intangibilă, deși deseori îmbrăcată doar în costum de plajă. Ochi negri, păr arămiu, corp de tânără sportivă. Chiar de la început îi spune: „Dacă aș vrea, aș putea fi o haimana”, pentru că tatăl ei, ocupat cu cercetarea în medicină, este un absent, iar mama, educată într-un pension din Odesa, e și mai absentă.

Nadia imprimă un sens călătoriei inginerului. Ea este cea care transformă escala de la Bugaz, prelungită mai mult de o lună de zile, într-un roman de dragoste extraordinar. Nu spune prietenilor ei niciodată unde pleacă. Iubește marea și, cu toate că are ocazia să plece la studii în America, se răzgândește și-l însoțește pe inginer, unde i-o duce vântul – spre Vâlcov, spre Sulina, spre Marea Mediterană...

Această făptură pură, „imaterial de curată și de frumoasă”, deși foarte tânără, îmi amintește de doamna T a lui Camil Petrescu, cea care stăpânește cu mare inteligență Ars amandi. Nadia nu vrea să fie acaparantă, ca mediul acesta de pe graniță; arta ei se manifestă prin combinația de îndrăzneală și timiditate, de supușenie și autarhie. Nu se pricepe la „farmece”: este un „lup de mare feminin”.

Prietenii o numesc Naiada, sau sirena, ca să nu spună „un diavol al apei”. Imperativ, îi cere inginerului să o ducă la Cetatea Albă, apoi la Burnas, desi știe că se va dezlănțui furtuna. El se simte mic în fața îndârjirii ei (care era cu 10 ani mai tânără), deși în situații-limită îi strigă înfuriat: „Înceteză!”. I se pare că ea îl cunoaște mai bine decât se cunoștea singur pe sine: că e slab și va ceda.

- Nu ți-e frică singură cu mine, pe mare?

- De ce să-mi fie frică?

Sau:

- Spune, ne-am rătăcit?- strigă ea exaltată... Dar e minunat! Ce poate fi mai frumos?

Care sunt resorturile adânci ale acestui comportament al personajelor? În acele vremuri, cu alte canoane literare, trăirismul, doctrină a lui Nae Ionescu, era considerat scriitura cea mai autentică. Și romanul lui Mircea Eliade, „Maitreyi”, a avut mare succes în cadrul acestei literaturi a experiențelor. Portretul fetei basarabene pare a fi influențat de matricea modelatoare a gestului artistic brâncușian. Radu Tudoran mărturisea că a vrut să-i dea o expresie purificată – simplă și discretă. E „Muza adormită” a lui Brâncuși, cruțată de macularea anilor.

Ce alimente îți răpesc energia?

Mâncarea te poate face să te simți energic și plin de viață sau, dimpotrivă, să îți fure energia și puterea de concentrare. Ce alimente e bine să consumi mai rar pentru a nu te simți epuizat?

O varietate de factori influențează nivelul de energie zilnic, printre care cantitatea de somn din noaptea precedentă, nivelul de stres, nivelul de activitate fizică desfășurată, precum și alimentele consumate. Mâncarea tinde să îți ofere energie, însă unele alimente pot să te păcălească: par să te revigoreze pe moment, după care te confrunți cu somnolență și o scădere a concentrării și vitalității. Care sunt acestea?

Produsele din făină albă

Produsele din făină integrală oferă organismului o sursă bună de energie, însă cele din făină albă, nu. Pâinea albă, pastele albe și chiar și orezul alb pot face mai mult rău decât bine atunci când vine vorba de nivelul de energie. Acest lucru este cauzat de faptul că stratul exterior al bobului de grâu care conține fibre, cunoscut sub numele de tărâță, este îndepărtat în timpul procesării. Din această cauză, boabele procesate conțin niveluri mai scăzute de fibre și tind să fie digerate și absorbite prea repede.

Astfel, o masă sau gustare bogată în produse din făină albă creează, în general, o creștere rapidă a nivelului de zahăr din sânge și insulină, urmată de o scădere a energiei la fel de rapidă. În schimb, produsele din făină integrală ajută la reglarea nivelului de zahăr din sânge și la menținerea constantă a energiei pe tot parcursul zilei.

Alimentele cu zaharuri adăugate

Multe alimente de pe piață sunt încărcate cu zaharuri, care, dacă sunt consumate prea frecvent, pot afecta nivelul de energie. De exemplu, mulți oameni consideră cerealele pentru micul dejun o parte importantă a unei rutine sănătoase și energizante pentru micul dejun. Cu toate acestea, multe soiuri nu reușesc să ofere această energie așteptată.

Acest lucru este cauzat de faptul că majoritatea cerealelor pentru micul dejun conțin foarte puține fibre, însă conțin cantități semnificative de zaharuri adăugate.

Această combinație de zahăr în cantitate mare și conținut scăzut de fibre poate crește nivelul zahărului din sânge și al insulinei, ducând la o creștere bruscă a energiei, urmată de o cădere rapidă. În plus, consumul de alimente bogate în zaharuri adăugate poate crește pofta de dulce, creând astfel un cerc vicios.

Pentru a evita acesta efect, dacă îți place să mănânci cereale dimineața, optează pentru fulgii de ovăz, pe care îi lași la înmuiat în lapte de cu seară. Dimineața, adaugi câteva bucăți de fructe proaspete, după preferințe, și eventual o mână de nuci și ai obținut un mic dejun care să îți ofere energie și saţietate pentru mai multe ore.

Alcoolul

Alcoolul este cunoscut pentru efectul său relaxant și multe persoane spun că un pahar cu vin sau bere la cină tinde să-i ajute să adoarmă mai ușor. Deși acest lucru poate suna pozitiv, nu este neapărat așa. Alcoolul, dacă este băut la ore prea târzii, poate reduce atât calitatea, cât și durata somnului, care va fi astfel mai puțin odihnitor.

Alimentele prăjite

Deși pot fi cu adevărat delicioase, prăjelile te storc de „energie”, deoarece sunt bogate în grăsimi și sărace în fibre. Mai mult, prăjelile tind să fie sărace în vitamine, minerale și alți nutrienți esențiali. Consumul de prea multe alimente grase simultan te poate face să te simți mult prea plin și letargic pentru mai multe ore la rând.

doc.ro

Vitamina D, vitamina soarelui

Vitamina D este indispensabilă oaselor și sistemului imunitar

Vitamina D este singura vitamină pe care corpul nostru o poate produce, formându-se în piele la lumina soarelui. Aceasta influențează multe funcții vitale: ajută la mineralizarea oaselor, crește imunitatea, reglează metabolismul calciului și fosforului. Două dintre aceste forme sunt importante pentru sănătatea organismului: vitamina D2 și vitamina D3, cea care poate fi produsă în piele după expunerea la lumina ultravioletă și prin consumul câtorva alimente.

Anotimpurile (în lunile de vară obținem mai multă vitamina D), momentele zilei (15 minute între orele 10:00 -15:00 sunt necesare pentru un nivel normal al vitaminei D), poluarea și poziția geografică sunt factori ce modifică cantitatea de vitamina D produsă în organism.

Cea mai mare parte a vieții noastre ne-o petrecem în interior, în timp ce 80-90% din vitamina D este produsă la nivelul pielii prin expunerea la soare. Uneori se întâmplă ca atunci când ieșim afară, vitamina D să nu mai poată fi produsă din diferite cauze: vreme rece, nori, corpul ne este prea acoperit de haine sau creme de protecție solară etc.

Beneficiile vitaminei D:

Funcționarea normală **a sistemului imunitar** la copii și adulți.

Menținerea sănătății oaselor și a dinților și, de asemenea**, funcționarea normală a mușchilor.**

Absorbția normală a fosforului și a calciului și menținerea **concentrațiilor normale de calciu în sânge**.

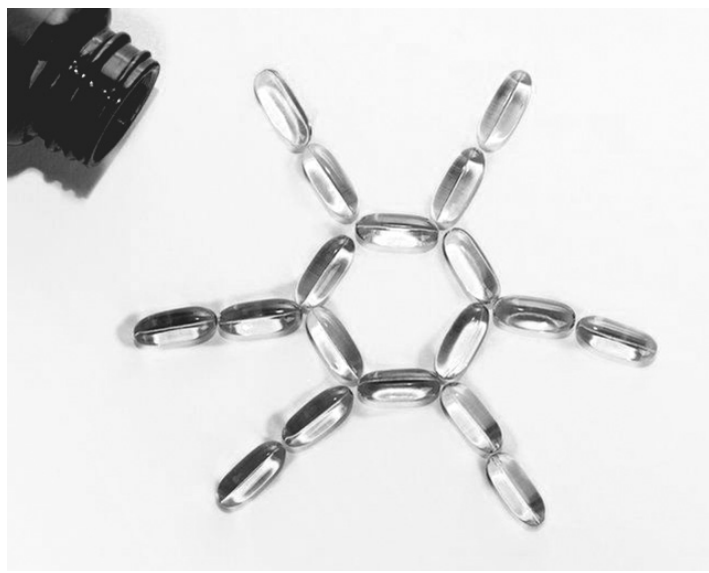

Protejează împotriva infecțiilor respiratorii.

Cauzele carenței de vitamina D

Carența de vitamina D este o problemă globală. Peste 1 miliard de oameni au un deficit mediu sau sever de vitamina D. Timpul redus de expunere la soare, regimul alimentar neadecvat și malabsorbția (determinată de afecțiuni sau terapii) cresc riscul de a suferi de deficiență de vitamina D. Populația care trăiește la latitudinea noastră nu primește, în lunile de iarnă, suficientă lumină UV pentru a produce doza necesară de vitamină D. Această carență poate fi amplificată de către diferite boli cronice, cum ar fi cele hepatice, renale și obezitate.

Un alt element important în metabolizarea vitaminei D este vârsta înaintată. Un adult de peste 70 de ani are nevoie de un timp de expunere la soare de 3 ori mare, în comparație cu un copil, pentru a produce aceeași cantitate de vitamina D.

Surse de vitamina D

Expunerea la soare – vitamina D sintetizată la nivelul pielii. Corpul are nevoie de o cantitate suficientă de raze UV pentru a produce vitamina D. Pentru a obține doza zilnică recomandată (1000 UI, de exemplu) este nevoie să ne expunem zilnic 15 minute la soare, între orele 10:00 și 15:00.

Alimente bogate în vitamina D: pește gras (somon, sardine, macrou), ulei de ficat de cod, gălbenuș de ou, ciuperci. Putem produce **până la maxim 20%** din vitamina D necesară, prin dieta cu aceste alimente.

Suplimente alimentare cu vitamina D. Deficitul de vitamina D poate fi compensat prin suplimente sau medicamente care conțin vitamina D.

Simptome ale deficitului de vitamină D

Cele mai întâlnite simptome sunt comune și sunt deseori trecute cu vederea, rar fiind atribuite deficitului de vitamina D:

Reducerea masei osoase și creșterea riscului de fracturi. O fragilitate a oaselor și apariția frecventă de fracturi sunt deseori semnele unui deficit de vitamina D.

Problemele dentare. Afecțiunile dentare și pierderea dinților pot fi cauzate de nivelurile scăzute de vitamina D.

Susceptibilitatea crescută la infecții. Frecvența crescută sau timpul îndelungat al infecțiilor sezoniere (respiratorii) sau al altor tipuri de infecții pot fi un alt simptom al deficitului de vitamina D.

Dureri și crampe musculare. Deficitul de vitamina D poate fi semnalat și prin slăbiciune musculară sau crampe musculare frecvente.

Oboseală și extenuare. Un simptom foarte des întâlnit al deficitului de vitamina D este senzația prelungită de oboseală fizică și extenuare.

Tulburări de somn. Carența de vitamina D poate afecta calitatea somnului.

La persoanele adulte, asimptomatice, care nu se încadrează în grupele de risc, se recomandă suplimentarea cu 600-1000 UI de vitamina D, în sezonul rece, însă cel mai bine e să purtați, în prealabil, o discuție cu medicul.

digi24.ro

Selecționatele Moldovei, pe podiumul de premiere al Europenelor de rugby pe plajă

O evoluție de neuitat au dăruit spectatorilor reprezentativele Republicii Moldova (masculină și feminină) de rugby pe plajă la Campionatele Europene ce s-au desfășurat în acest week-end (24-25 iulie) pe cocheta Arenă Beachsoccer, amplasată în Parcul „La Izvor” din Chișinău.

Iulian BOGATU

Turneul a întrunit 13 echipe de pe bătrânul continent, decurgând într-o atmosferă fantastică, creată de prestația plină de patimă și forță demonstrată pe terenul de nisip de selecționate a șapte țări (România, Croația, Rusia, Turcia, Bulgaria, Letonia și R. Moldova), dar și de inimosul public prezent în tribunele noului stadion de fotbal pe plajă din sectorul Buiucani al capitalei.

Chișinăul – capitala europeană a rugby-ului pe plajă

Ceremonia de deschidere a evenimentului *Rugby Europe Beach Tour Chișinău 2021* a fost însuflețită într-un mod cu totul deosebit de interpretarea Imnului „Limba noastră” de către trupa muzicală „Brio Sonores”. Mai întâi însă în Arenă fu introdus steagul cu sigla competiției, după care echipele au fost prezentate în uralele publicului dornic de spectacol, fiind chemate să se alinieze în perimetrul terenului. Apoi veni rândul jocului însuși să încânte spectatorii, show-ul atletic oferindu-i pentru două zile Chișinăului statutul de capitală europeană a rugby-lui pe plajă.

Grație, eleganță și putere

Primele au intrat în concurs echipele feminine. De menționat că în rugby pe plajă partida este alcătuită din două reprize a câte cinci minute, timpul fiind cronometrat strict, ținând cont de întreruperi. Jocul animat de grație, eleganță și putere a selecționatei Moldovei, care în meciul inaugural a primit o replică bătăioasă a reprezentativei Turciei, a stârnit un entuziasm debordant în tribune, exclamațiile de încurajare și admirație necontenind pe parcursul întregului meci. Debutul întâlnirii a aparținut rugbystelor tricolore, ele deschizând scorul după o pătrundere a atacantei noastre printre două adversare pe flancul drept. Echipa Turciei se repezi să se revanșeze, lucru care îi reuși după un asediu mai îndelungat. Apoi urmă o dublă eliminare în componența Moldovei, concurentele speculând la maximum acest moment și desprinzându-se cu 3-1. După pauză fetele noastre au ieșit pe teren mai motivate ca oricând, susținerea frenetică a publicului parcă adăugându-le puteri. În scurt timp ele au marcat patru goluri, câștigând și meciul, scor final 5-4. În următoarea sa confruntare, echipa Moldovei, vădit epuizată pe plan fizic, a cedat cu 1-4 în fața reprezentativei Croației și de pe locul II în grupă a acces în semifinale.

Foto: Vadim CAFTANAT

Măiestrie și caracter

Apoi veni o înfrângere și pentru selecționata masculină, care într-un meci extrem de echilibrat a fost surclasată de echipa României: 7-8. Totuși băieții au reușit să se revanșeze în duelul cu Turcia (5-3), ca apoi să învingă în semifinale, cu 5-4, redutabila formație a Federației Ruse. De remarcat că echipa noastră era condusă pe parcurs cu 3-2 și 4-3, însă haiducii au dat dovadă nu doar de măiestrie, ci și de calități volitive și fizice ieșite din comun, fapt ce le-a permis să întoarcă rezultatul. Susținerea din tribune a atins cote delirante, la crearea atmosferei de sărbătoare contribuind și majoretele de la *Black & White*, înfrumusețând cu dansurile lor grațioase și energice pauza dintre meciuri.

În partida finală, echipa masculină a Moldovei, condusă de antrenor-jucătorul Igor Mișin, a cedat într-o luptă strânsă în fața selecționatei Croației (5-6), intrând astfel în posesia argintului european. La feminin, finala mică s-a disputat între reprezentativele Moldovei și Croației, fetele noastre luându-și în mod strălucit revanșa după înfrângerea din prima zi a competiției. De această dată ele au reușit să se impună într-un meci plin de nerv, scor final 4-3, adjudecându-și medaliile de bronz. În finala mare, echipa Rusiei a învins-o cu 3-1 pe cea a României, devenind campioană continentală.

La ceremonia de închidere, distincțiile au fost înmânate premianților de către reprezentantul Federației Sportive Naționale de Rugby din R. Moldova, Anatol Curechi, unul dintre organizatorii principali ai evenimentului, și Ilia Volodarski, membru al Comitetului Rugby Europe.

Campionatul European de rugby pe plajă se dispută anual, începând din 2017, cu excepția sezonului pandemic 2020, turneul fiind amânat pentru acest an. La ediția precedentă, din 2019, haiducii noștri s-au clasat pe locul 6 din 12 echipe.

Sheriff a acces în turul 3 al LC

Sheriff s-a calificat în runda a III-a preliminară din cadrul Ligii Campionilor la fotbal, învingând pe 28 iulie curent la Tiraspol echipa Alașkert Erevan (Armenia), scor 3-1 (în tur 1-0). Oaspeții au înscris primii, în minutul 11, prin Aleksandar Glišić, însă „viespile” în scurt timp au întors rezultatul, prin golurile marcate de Gustavo Dulanto (15), Henrique Luvannor (23) și Sébastien Thill (87-penalty). În etapa următoare, ce se va desfășura săptămâna viitoare, discipolii lui Yury Vernydub se vor confrunta în deplasare cu redutabila formație Steaua Roșie Belgrad (Serbia), care a trecut de Kairat Almaty (Kazahstan): 5-0 (1-2 în tur). Echipele eliminate în turul 3 urmează să joace în faza play-off din Europa League.

Alexandru Solovei, campion mondial la lupte

Luptătorul de stil greco-roman, Alexandru Solovei (71 kg), a câștigat medalia de aur la Campionatul Mondial pentru cadeți, desfășurat în perioada 19-25 iulie a.c. la Budapesta, Ungaria. Pe parcursul său competițional, elevul lui Roman Zgardan a trecut de estonianul Georg Kristerson (scor 4-0), kazahul Islam Yevloyev (3-1) și bulgarul Dimitar Stoyanov Racel (7-0). Cea mai încrâncenată s-a dovedit a fi partida finală, în care atletul nostru l-a învins cu 2-1 pe iranianul Alireza Morad Abdevali, după ce a fost condus cu 0-1 în prima parte a confruntării.

Evoluție meritorie a judocanilor moldoveni la JO de la Tokyo

Vreau să mă refer la prestația merituoasă a judocanilor noștri la Jocurile Olimpice, deși nu le-a ajuns puțin noroc să acceadă într-o fază mai avansată a întrecerii. În sala Nippon Budokan, Denis Vieru (categoria de greutate de 66 kg), s-a duelat în meciul său de debut cu reprezentantul Uzbekistanului, Sardor Nurillaev, campionul Asiei și Oceaniei din acest an. Timpul regulamentar s-a încheiat remiză, victoria revenindu-i până la urmă conaționalului nostru din cauza că adversarul nu a mai putut continua lupta. În optimi, Denis a dat piept cu brazilianul Daniel Cargnin, dublu câștigător al Campionatelor Panamericane, în 2019 și 2020. Și de această dată meciul s-a finalizat la egal, iar în timpul adăugat discipolul lui Veaceslav Bacal a fost mai activ,

Victor Sterpu

însă a fost surprins la contraprocedeu, prin *waza-ari*, regula „scorului de aur” (Golden Score) nepermițându-i să se revanșeze. Până la urmă, D. Cargnin a devenit medaliat cu bronzul olimpic.

Un alt judoka moldovean, Victor Sterpu (73 kg), în prima sa partidă olimpică a luptat în compania cubanezului Magdiel Estrada, învingător la Campionatele Panamericane din anul curent. Compatriotul nostru a învins prin *ippon*, după 1 minut și 42 de secunde, executând spectaculosul procedeu *kosoto gake* („retezarea” de pe picioare a adversarului prin lovirea aplicată din exterior la gambă). În următorul meci, Victor a cedat în fața atletului din Israel, Tohar Butbul, vicecampion european în 2021, care a efectuat două procedee *waza-ari*, prin aruncarea *kata guruma*, cu fixarea ulterioară pe tatami.

Iulian BOGATU

Moldova – Slovacia 6-0

Selecționata Moldovei de fotbal pe plajă s-a impus cu un neverosimil 6-0 în primul său meci – disputat împotriva reprezentativei Slovaciei – din cadrul Campionatului European de fotbal pe plajă, în grupa „A”. Golurile au fost marcate de Nicolae Ignat, Grigore Cojocari (2), Leonid Podlesnov, Andrei Negară (din penalty) și Constantin Gurjui. Turneul Euro Beach Soccer League, Divizia B, se derulează în perioada 28 iulie – 1 august a.c. pe Beachsoccer Arena din Chișinău. În data de 30 iulie, la ora 18.30, tricolorii vor înfrunta lotul Bulgariei. Per total, la competiție participă 11 echipe naționale.

Rubrica „Mica publicitate”

Plasează anunțul tău aici!

Acum ai posibilitatea să plasezi un anunț de vânzare-cumpărare, de alte servicii, la rubrica „Mica publicitate” din săptămânalul GAZETA de Chișinău.

Aici vei găsi anunțuri de larg interes trimise de cititorii GAZETEI de Chișinău și vei putea intra ușor în legătură cu autorii lor.

Pe „Mica publicitate” te așteaptă informații despre locurile vacante de muncă, vânzarea sau darea cu chirie a locuințelor, a tehnicii agricole, a mașinilor second-hand etc.

Dacă vrei să vinzi, să cumperi sau să închiriezi ceva, sună și dictează anunțul tău la telefonul redacției: (+373) 0 22 358567; 069307730 (Viber, Whatsapp).

Rubrica „Mica publicitate” va putea fi găsită și pe pagina online a publicației – gazetadechisinau.md .

Te caut!

„Te caut!” – așa se va chema rubrica prin intermediul căreia GAZETA de Chișinău te va ajuta să-ți găsești jumătatea.

Atunci când singurătatea îți macină sufletul, nu sta pe gânduri, caută-ți sufletul-pereche. GAZETA de Chișinău îți vine în ajutor.

Din luna februarie 2020, poți perfecta un abonament la noua publicație, GAZETA de Chișinău, în paginile căreia vei găsi rubrica „Te caut”, care conține mesajele celor care se află în aceeași situație ca și tine. Nu uita, orice zi e importantă și frumoasă dacă o trăiești din plin alături de omul drag.

Acum și tu poți lăsa un mesaj la rubrica „Te caut”. Transmite o scrisoare pe adresa redacției GAZETA de Chișinău, mun. Chișinău, str. Mihai Viteazul 2 a, nr. 23, sau sună la numărul de telefon 090010050.

Un chișinăuean caută nevastă

Am 85 de ani, văduv, locuiesc la Chișinău, singur. De aceea aș vrea să-mi alin singurătatea. Vreau să cunosc o femeie potrivită vârstei mele, născută în anii 1945-1948, gospodină, educată, care să iubească plimbările de dimineață și de seară. (01)

Bărbat de 60 de ani

Sunt în căutarea unei femei care trăiește undeva la țară, cu vârsta de 57-58 de ani, cu înălțimea de la 164 cm până la 176 cm, care poate avea și copii. Sunt născut în anul 1960, lucrez în construcții. (02)

„Caut o femeie cu sufletul bun”

Un bărbat de 65 de ani, înălțimea 176 cm, din centrul Moldovei. „Sunt în căutarea unei femei gospodine, harnice, care ar dori să treacă cu traiul la mine. Rog seriozitate”. (03)

O femeie își caută jumătatea

Are 68 de ani. Locuiește în unul din satele raionului Ialoveni. Vrea să facă cunoștință cu un bărbat care să nu aibă vicii și să fie un bun gospodar. „Ca mai apoi să-mi devină un prieten respectuos și un susținător bun pe parcursul vieții”. (04)

Văduv la 62 de ani

Își caută jumătatea. „Vreau să cunosc o femeie potrivită vârstei mele, cu studii superioare, serioasă, gospodină, care ar vrea să treacă cu traiul la mine.” Mai multe detalii la telefonul lăsat la redacție. (05)

Bărbat de 27 de ani își caută perechea

Vreau să fac cunoștință cu o femeie cu vârsta cuprinsă între 29 și 42 de ani, care să mă înțeleagă și să o înțeleg, să mă iubească și să o iubesc... Aștept scrisorile femeilor interesate. (06)

Tânăr de 24 de ani își caută jumătatea

Mă aflu în detenție din 2019. În curând voi fi eliberat. Aș vrea să fac cunoștință cu o femeie care și-ar dori o familie. Sunt un băiat liniștit. (07)

Femeie la vârsta a treia

Activă, dornică de viață, optimistă, onestă, orgolioasă, 68 kg, 165 cm înălțime, talia 80 cm vrea să împartă destinul solitar cu un bărbat suplu, cu simțul umorului, carismatic, îndemânatic, tandru, brunet și chipeș. Locuiesc în cel mai frumos sat din preajma orașului Căușeni. Traiul e similar celui urban. (08)

Văduvă la pensie

Dar care mai activează. Este în căutarea unui bărbat potrivit vârstei sale. Mai multe detalii la numărul de telefon lăsat la redacție. (09)

Bărbat de 43 de ani

Este în căutarea unei femei care ar avea vârsta până la 50 de ani, dornică de viață și doritoare de a crea o relație bună. Bărbatul locuiește la casă la sol în raionul Telenești. Una dintre condiții este ca femeia să treacă cu traiul la el. (10)

Femeie de 46 de ani

Este în căutarea unui bărbat care ar avea vârsta până la 50 de ani, dintr-o localitate apropiată de municipiul Bălți. Mai multe detalii la numărul de telefon lăsat la redacție. (11)

Carul cu bancuri

O domniță frumoasă purta în brațe un pisoi. Văzând-o, un tânăr o abordează:

– Eheee, ce mi–ar plăcea să fiu în locul acestui pisoi! Unde îl duci?

– Să-l castrez!

Știați că cel mai bun prieten al omului este musca, nu câinele?

De câte ori vei fi în rahat, ea îți va sta mereu alături.

Sudoku

		4		3		7		1
				6		3		2
6			7				8	
	7	8		1				9
4								7
2				4		5	3	
	3				2			5
8		6		9				
5		2		7		8		

		6	9				7	
	7							9
		4						
		8	2			3		6
			1	3	7			
2		1			6	7		
						9		
4							8	
	8				4	6		

Afiș

Teatrul Geneza Art

31.07; 01.08 Premieră! „Jurnalul pacientei” de Alex Michaelides, cu Mihai Bordian și Cristina Trînbaci. Spectacol montat după cel mai așteptat thriller al anului, „Pacienta Tăcută”, în regia Danielei Burlaca, ora 19.00.

Teatrul Municipal de Păpuși „Guguță”

31.07 „Hârzobul” de Laurențiu Budău, ora 11.00.

01.08 „Păcală și Tândală”, Adaptare scenică și regie: Radu Ghilaș, ora 11.00.

O companie japoneză a început să testeze o pastilă împotriva COVID

O companie farmaceutică japoneză a început testele clinice cu o pastilă destinată tratamentului COVID, care ar urma să fie administrată zilnic, până la anihilarea virusului. Producătorul japonez Shionogi intră astfel în această cursă alături de alți giganți farma, precum Pfizer sau Merck Sharp & Dohme. astila concepută de laboratorul japonez Shionogi ar urma să fie administrată o dată pe zi, obiectivul ei fiind de a neutraliza virusul într-un interval de zece zile după infectare.

„Scopul nostru este un produs cu administrare pe cale orală sigur, la fel ca Tamiflu sau Xofluza”, a declarat publicației The Wall Street Journal directorul general al acestei companii, Isao Teshirogi, dând exemplul acestor două medicamente folosite împotriva gripei.

Totuși, compania niponă se află în urma laboratoarelor americane Pfizer și MSD, care sunt într-o fază mai avansată a conceperii unui tratament anti-COVID-19. Pastilele au fost gândite pentru ca bolnavii să le folosească atunci când au simptome ușoare și sunt acasă, spre deosebire de tratamente precum cel cu Remdesivir, medicament administrat în spitale și rezervat de obicei bolnavilor în stare mai gravă.

Dar cu atenția concentrată mai ales asupra vaccinurilor anti-COVID-19, în ultimul an nu s-au înregistrat progrese decisive la acest capitol, tratamentele folosite pentru această boală înregistrând puține schimbări, scrie Agerpres, preluând agenția EFE.

În cazul Pfizer, această companie a anunțat că pastila sa, administrabilă de două ori pe zi și al cărei concept este apropiat de cel al Shionogi, ar putea ajunge pe piață chiar în cursul acestui an.În schimb, compania MSD, al cărei tratament se bazează pe o formulă studiată cu ani în urmă ca posibil antidot împotriva Ebola, a declarat că deocamdată pastila sa experimentală anti-COVID-19 s-a dovedit eficientă în reducerea încărcăturii virale a pacienților COVID-19 și ea ar putea reduce riscul de spitalizare. ***(digi24.ro)***

Integramă

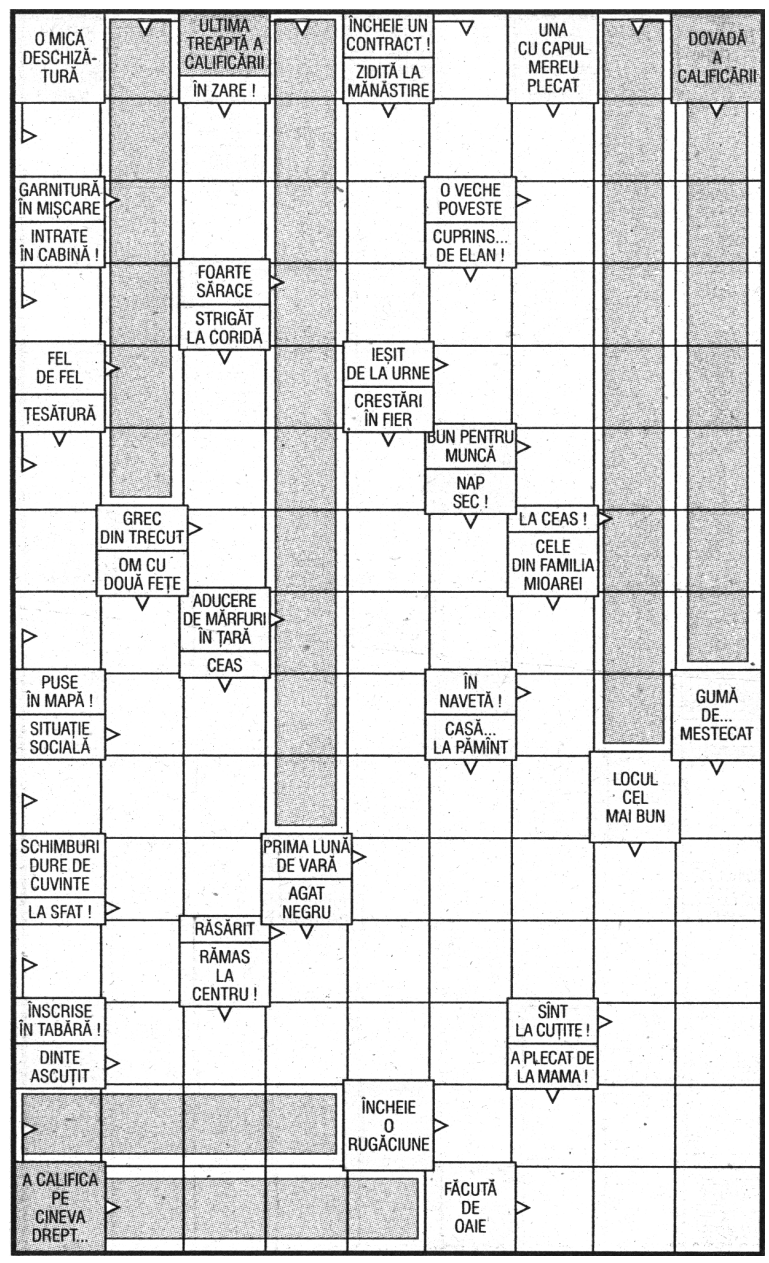

Frumoasă, romantică, neordinară poveste de amor (I)

Arina dorea să arate în ziua aceea superb. A deschis dulapul de draga dimineaţă şi a început să îmbrace rochie după rochie. S-a oprit la rochia vişinie cu guleraş alb, ce o prindea de minune. O rochie de croială simplă, care-i scotea în evidenţă silueta cu talie de viespe şi care se armoniza perfect cu sandalele ei preferate.

Nina NECULCE

De pe la orele 16.00 s-a îmbrăcat, şi-a aranjat părul şi aştepta să cadă înserarea. Parfumul teiului înflorit din colţul grădinii o înnebunea. Îşi arunca ochii din când în când peste mesajul din telefon şi simţea cum valuri de fiori îi gâdilă inima. Cele două propoziţii din mesaj îi tăiau respiraţia: „În seara asta, vom dezlega taina. Aşteaptă-mă sub teiul din grădina ta la ora 21.00...".

Copila s-a născut într-un sătuc din sudul republicii. Când era în clasa a IX-a, părinţii au lăsat-o în grija bunicilor şi au plecat la câştig peste hotare. Peste câteva luni, i-au cumpărat telefon mobil. Era unica în clasă care avea asemenea „minune". Mai aveau mobil Gelu din clasa a X-a, a cărui mamă muncea în Italia, şi câţiva elevi din clasele a XI-a. Gelu era un băiat simpatic, mereu cu un zâmbet blajin şi cu nişte ochi mari, negri, care parcă te mângâiau când te priveau.

Semăna la chip cu Florin Persic, însă era timid din cale afară. Nici Arina nu era mai îndrăzneaţă, dar avea un farmec aparte. Păr blond, ochi de un verde deschis, faţa albă. Moştenise trăsăturile delicate ale mamei sale, o ucraineancă din oraşul Kiev, adusă de tatăl ei după satisfacerea serviciului militar.

Gândul salvator

Pe la sfârşitul anului de studii, Gelu s-a îndrăgostit de fata timidă, dar nu avea curaj să îi mărturisească. S-a chinuit zile şi nopţi până când i-a răsărit în minte un gând salvator: să-i scrie un mesaj anonim. Cuvintele curgeau din inimă: „Doar gândul la tine mă face să sper. Ochii tăi m-au fermecat. Tresar atunci când îţi văd chipul blând şi mersul de căprioară. Eşti cea mai frumoasă fiinţă din lume. Te iubesc. Un visător".

FOTO-SIMBOL

A doua zi, Gelu a văzut-o pe Arina ameţită de bucurie. Seara i-a mai scris un mesaj: „Sunt nebun de fericirea ce m-a cuprins după ce te-am văzut azi la recreaţia mare. Aştept să îmi vin în fire ca să îţi pot scrie mai mult. Te ador. Acelaşi visător".

Zilele de sfârşit de an şcolar treceau una câte una, mesajele lui Gelu curgeau şuvoi. Arinei îi plăcea să le citească, prin mintea ei se perindau toate chipurile colegilor care o simpatizau. Avea mulţi, de aceea îi era greu să îl ghicească pe cel care îi scria atât de frumos şi o făcea să viseze şi să-şi ţese din senine gânduri povestea ei de dragoste. Gelu însă era în al nouălea cer când o vedea la şcoală sprintenă şi drăgălaşă, privind duios la toată lumea.

În al zecelea mesaj, băiatul i-a scris: „Dacă ai un pic de respect pentru cuvintele mele, care izvorăsc din suflet, te rog să-mi răspunzi. Un cuvânt, numai un cuvânt de-al tău, mă va face pe deplin fericit...". Arina i-a răspuns: „Nu ştiu cine eşti, dar îmi place jocul. Hai să continuăm. E tare frumos! Arina". La citirea acestui mesaj, faţa lui Gelu s-a luminat. Mamă-sa nu îl recunoştea. A devenit mai vorbăreţ, cum nu îl văzuse niciodată. Mai plină de viaţă şi de farmec devenise şi Arina.

Mesajele lor îmbracă o haină erotică

După plecarea lui Gelu la facultate, Arina a înţeles din conţinutul mesajelor că el nu mai este în preajmă. A prins a bănui cam cine o fi Făt-Frumosul, dar alunga mereu gândul ca să nu apropie cumva finalul neordinarei lor poveşti. Se simţea iubită şi îi era de ajuns. Ochii ei mari sorbeau zi de zi rândurile pline de amor.

Uşor-uşor, într-un mod intim, mesajele au îmbrăcat o altă haină. Pline de inocenţă, acestea exprimau deja un sens erotic desăvârşit. De exemplu: „Vreau să te simt aproape, să îţi sărut sânii frumoşi ca doi hulubaşi. Eşti dureros de dulce, Arina, şi vreau să fii numai a mea. Al tău visător".

Asemenea rânduri fierbinţi săgetau inima Arinei. Într-o seară a crezut că moare de dor şi era gata să îi scrie iubitului să vină la ea şi să nu o mai chinuiască. Dar s-a răzgândit. Era prea frumos jocul şi nu voia să se termine. Cei doi îndrăgostiţi nu se jenau să îşi scrie despre dorinţele şi plăcerile lor. Prin intermediul mesajelor îşi transmiteau, fără bariere, ceea ce simţeau şi ceea ce doreau.

Vorbeau despre sex poate cum nu şi-ar fi vorbit atunci când s-ar fi aflat alături. Mesajele îi înviorau pe amândoi. Dorinţele lor ascunse odinioară erau exprimate fără pudoare. Astfel, imaginar s-au prăbuşit în acel abis al dragostei în care dispar conştiinţa şi raţiunea. Aşa s-au rânduit aproape trei ani. Când Arina a încheiat anul I la facultate – studia la ASEM –, visătorul ei a invitat-o sub teiul din colţul grădinii ca să dezlege taina.

(va urma)

HOROSCOP SĂPTĂMÂNAL

♈ Berbec	♉ Taur	♊ Gemeni	♋ Rac	♌ Leu	♍ Fecioară
Din cauza tumultului pe care îl trăieşti în plan profesional, pur şi simplu nu mai ai încredere în propria intuiţie. Planurile pe care le ai stabilite alături de prieteni şi familie vor fi esenţiale pentru menţinerea echilibrului între personal şi profesional. Pentru zodia ta, Saturn reprezintă planeta structurii şi a responsabilităţii.	Deşi nu reuseşti să îţi dai seama de tot ceea ce trăieşti în momentul de faţă, o întâmplare anume te va ajuta să iei o decizie în favoarea binelui tău emoţional. Cariera nu mai este de mult timp o prioritate pentru tine. Eşti o fire familistă şi îţi doreşti să investeşti mai mult în plan personal.	Energia tranzitorie pe care o simţi la începutul săptămânii te face să acţionezi. Chiar dacă nu ştii exact care sunt paşii pe care trebuie să îi faci, nu te mai lăsa absorbită de falsa idee că destinul ţi se va dezvălui de la sine. Familia este centrul echilibrului tău interior. Toate deciziile pe care le vei lua vizează în primul rând confortul celor dragi.	Această săptămână va fi greu de suportat pentru tine din cauza schimbărilor climatice agresive care vor avea loc. Sunt sectoare în viaţa ta în care achiziţiile pe care le vei face te vor ajuta să vezi lucrurile într-o manieră mai matură. Modul în care vei alege să faci lucrurile este cel care îţi va aduce armonie.	A te lăsa ghidat de ceea ce simţi poate deveni destul de confuz având în vedere perioada plină de dificultăţi prin care treci. Atunci când vine vorba de carieră sau de proiectele profesionale, eşti prima persoană care pune cărţile pe faţă. Îţi place să fii mereu la curent cu ceea ce se întâmplă în jur şi de aceea preiei mereu iniţiativa.	Conexiunile interpersonale sunt foarte importante în viaţa ta şi forţele cosmice gravitează în jurul tău, impulsionându-te să te laşi condus de intuiţie în tot ceea ce faci. Persoana iubită este posibil să fie avansată într-o nouă funcţie. Acum îţi revine sarcina de a o ajuta să fie încrezătoare cu privire la ceea ce va urma.

♎ Balanţă	♏ Scorpion	♐ Săgetător	♑ Capricorn	♒ Vărsător	♓ Peşti
Dacă plănuieşti să faci o investiţie, acesta pare să fie momentul potrivit pentru ca reuşita să fie una sigură. Cu toate astea, este de preferat să ceri şi sfatul unei persoane avizate. Indiferent de cât de mult susţii că îţi asumi propriile acţiuni, multe persoane vor reuşi să îţi demonstreze contrariul.	Eşti pasiv-agresiv. Nimic din ceea ce spui nu poate anula această senzaţie pe care o resimt cei din jur în raport cu tine. Majoritatea intrigilor care au loc pe parcursul acestei săptămâni îţi oferă o nouă perspectivă asupra vieţii. A face compromisuri în raport cu anumite persoane a devenit pentru tine un stil de viaţă.	Firea ta curioasă poate să îi deranjeze pe cei din jur. Schimbul de replici pe care îl vei avea, în mai multe contexte, va susţine această stare de fapt. Chiar dacă îţi doreşti să afli lucruri, trebuie să ştii cum să o faci. De multe ori, gestul tău poate să fie interpretat ca fiind un comportament intrusiv.	Chiar dacă „roiesc" în jurul tău tot felul de oferte profesionale, nu vei acţiona concret în nicio direcţie. Nu te simţi pregătit pentru schimbare. Este de înţeles că îţi doreşti să rămâi ancorat într-o anumită stare de confort şi nu te minţi în acest sens. Faptul că accepţi realitatea te va ajuta să acţionezi în direcţia propriului bine.	A te „dezlega" de anumite promisiuni te poate ajuta să îţi regăseşti liniştea interioară. Nimic din ceea ce faci sau simţi nu este în van. Trebuie să te încrezi mai mult în propria intuiţie. În plan profesional, cu siguranţă eşti capabil de reuşite extraordinare. Chiar dacă sprijinul persoanei iubite este important pentru tine, lipsa lui nu te va opri din a-ţi urma visurile.	Concentrarea va fi esenţială în zilele următoare. Planul sentimental este din nou plasat pe loc secund. Reuşeşti să te „eliberezi" de un mare bagaj emoţional şi noua identitate pe care o capeţi te va ajuta să priveşti lucrurile din altă perspectivă. Pe parcursul acestei săptămâni, pur şi simplu te vei „reinventa".

Materia organică, baza fertilității solului – cum o majorăm

Materia organică din sol reprezintă materia primă din care, sub acțiunea microorganismelor, are loc descompunerea ei cu eliberarea de substanțe nutritive pentru plante și formarea de humus.

Corpul plantelor este format în procesul de fotosinteză din CO_2 și apă 97-98% și numai 2-3% din substanţele minerale extrase din sol sau primite prin fertilizarea foliară.

Cele 3% au o influenţă importantă asupra plantelor ţinând seama de felul produselor administrate, când și sub ce formă ajung la plante pentru a fi asimilate.

Aceste 3% au o influenţă determinantă asupra nivelului și calităţii recoltelor.

Pentru refacerea rezervei solului cu substanţe nutritive și pentru menţinerea vieţii solului este indicată folosirea în gospodării fermiere ecologice în primul rând a îngrășămintelor organice animaliere (gunoiul de grajd, compostul și altele) fermentate și provenite din gospodăria fermieră. Pe un sol de tip cernoziom, pe stratul 0-100 cm se găsesc 426 t/ha de humus. Aplicarea fiecărei tone de gunoi de grajd, bine fermentat, aduce în sol 3,5 kg de azot, 2 kg de fosfor și 5-6 kg de potasiu.

Rolul resturilor vegetale pentru formarea materiei organice

Resturile vegetale sunt cea mai importantă sursă de materie organică de refacere și perpetuare a fertilităţii solurilor agricole.

Cu ele solul se completează anual uniform, fiind perfect distribuite pe întreaga suprafaţă. Masa resturilor vegetale este mai mare faţă de producţia principală, de 1,3–5,8 ori la culturile unde aceasta din urmă se formează sau se produce în formă de materie uscată (păioasele, porumbul pentru boabe, floarea-soarelui, fânul).

Resturile vegetale de la culturile leguminoase (mazărea, soia, fasolea) acţionează benefic asupra bilanţului de humus și azot din sol, dar mai cu seamă asupra celor perene (lucerna, sparceta).

Toate resturile vegetale ca materie organică a solului pot fi grupate în următoarele categorii:

rădăcinile tuturor plantelor care reprezintă cca 1,5 t/ha s.u., (substanţă uscată);

vrejii de leguminoase, de cartofi ș.a. totalizează cca 3-4 t/ha s.u.;

miriștea rămasă după recoltare care reprezintă 80 kg/ha pentru fiecare 1 cm înălţime (20 cm x 80 kg = 1,6 t/ha s.u.);

paiele culturilor de cereale ce pot ajunge la 4-6 t/ha s.u.;

tulpinile de porumb, tulpinile și calatidiile de floarea-soarelui – 4-6 t/ha;

coletele și frunzele de sfeclă de zahăr 5-6 t/ha s.u.;

masa mare de buruieni care în verile ploioase poate ajunge la 30-40 t/ha masă vegetală. Este important ca ele să fie tăiate înainte de a produce sămânţă.

Rata de descompunere a materiei organice depinde de raportul carbon/azot (C/N):

Când raportul C/N este mai mic de 15 – descompunere foarte intensă.

Când raportul C/N este cuprins între 15-30, intensitate medie.

Când raportul C/N este mai mare de 30, intensitatea este redusă și aceasta se întâlnește la paie care au raportul C/N cuprins între 50-100.

Cantitatea de humus obţinut de la materia organică a resturilor vegetale:

Grâu – rădăcini + mirişte = 600 kg/ha.

Grâu – paie încorporate = 1 000 kg/ha.

Porumb – rădăcini + mirişte = 800 kg/ha.

Porumb – tulpini + frunze = 1 000 kg/ha.

Rapiţă – rădăcini + tulpini = 2 000 kg/ha.

Din 1.000 kg de resturi vegetale se acumulează în sol 200 kg de humus. Resturile vegetale de la o cultură bună de grâu asigură 1 600-1.700 kg/ha humus, de la porumb – 1.800 kg/ha, iar de la sfeclă – 1.200 kg/hectar.

În plus, materia organică din sol are capacitatea de a reţine cu 20% mai multă apă. Acumularea în sol a 10-15% t/ha materie organică este echivalentă cu aplicarea a 40-50 t/ha gunoi de grajd.

Aplicarea a 30 t/ha gunoi de grajd bine fermentat aduce în sol 3.000 kg/ha humus, iar aplicarea a 1.000 kg/ha substanţă uscată din paie este echivalentul a 120 kg/ha humus.

Pentru menţinerea unui bilanţ corect de humus în sol sunt necesare 8-10 t/ha materie organică în fiecare an. Din resturile vegetale se asigură cca 4-5 t/ha, iar restul trebuie adăugat pentru a asigura o bună fertilitate a solului.

Aceasta se poate realiza prin aplicarea de gunoi de grajd, prin culturile verzi speciale, prin îngrășăminte verzi din lupin, măzăriche, bob sau prin covorul verde creat după dezmiriștire, din buruienile și samurasla răsărite care trebuie tocate înainte de a forma semințe.

Se estimează că 1 hectar cultivat cu îngrășăminte verzi poate înlocui 20 tone de gunoi de grajd sau 250 Kg NPK/ha, în urma descompunerii lor.

Prin urmare, la baza formării humusului din sol stă materia organică. Humusul apare ca o substanţă organică coloidală amestecată cu nisip, argilă ș.a. El conţine peste 90% din azot și 35-65% din fosfor.

Humusul are capacitatea de a reţine de 4-6 ori mai multă apă, întârziind cu două săptămâni efectele secetei.

Din humusul nou-format prin descompunerea materiei organice din sol de către microorganismele aerobe, 80% se mineralizează și rezultă substanţe nutritive pentru plante, iar restul intră în rezerva solului, îmbogăţindu-l.

agrobiznes.md

Importanța râmelor pentru fertilitatea solului

Râmele sunt mici creaturi flămânde și au capacitatea de a ingera propria greutate corporală în mâncare în fiecare zi! Dieta lor constă din plante moarte, frunze căzute, ciuperci, bacterii și chiar animale moarte.

Când digeră, râmele descompun și reciclează această materie organică în sol, care ajută la fertilizarea naturală a pământului și abundenţa de substanţe nutritive vitale.

Activitatea râmelor se traduce prin mușuroaie pe care le aruncă la suprafaţă. Aceste materii rezultate din digestia reziduurilor organice pot conţine de 5 ori mai mult azot, de 7 ori mai mult fosfor și de 1000 de ori mai multe bacterii benefice decât solul originar.

Râmele joacă un rol vital în sănătatea solurilor, îi îmbunătăţesc structura, lăsând spaţiu pentru ca apa să fie drenată departe de suprafaţă și stocată în sol.

Sporirea conţinutului solului în humus cu un punct procentual asigură spor de producţie de 1 t de cereale/ha. Pe stratul 0-20 cm din sol se pierd anual, prin mineralizare, cca 3.000 kg/ha de humus care trebuie completat cu materie organică.

În același timp, humusul plus argila formează complexul coloidal argilohumic care constituie liantul (cimentul) pentru unirea particulelor elementare de sol în agregate structurale stabile.

După conţinutul în humus, solul se consideră sărac atunci când are 2-3%, moderat la 3-5% și bogat la 5-7,5%. Un sol cu conţinut de 3-4% humus poate furniza, în perioada de vegetaţie, 20-30 kg de azot în anii secetoși și 80-100 kg în anii ploioși.

Coeficientul de mineralizare anuală a humusului este de 2,5-3% în solul mai nisipos, 1,8-2,5% în solul luto-nisipos și 0,8-1,3% în solul argilos.

În ultimii 20 de ani, în R. Moldova s-au intensificat toate tipurile și formele de degradare a solului. Bilanţul materiei organice în agricultură este negativ – minus 600-700 kg/ha/an.

Cantitatea de elemente nutritive este insuficientă pentru nutriţia optimă a plantelor de cultură. Capacitatea de producţie a solului s-a micșorat cu 25-40%.

Din datele de mai sus rezultă rolul esenţial pe care îl are materia organică introdusă în sol, în stratul de până la 12-15 cm, pentru a se asigura descompunerea aerobă cu formare de humus și substanţe nutritive pentru plante.

În același timp, materia organică asigură un regim aerohidric, termic și de nutriţie optim pentru plante. Niciun efort nu este prea mare pentru asigurarea materiei organice în sol.

agrobiznes.md

Luni, 2 august

TVR Moldova

07.00 Gări de poveste
08.00 Printre cuvinte
08.15 Jocurile Olimpice de Vară
08.15 09-45 Spania - Rusia
09.55 Printre cuvinte
10.00 Discover România
10.15 Jocurile Olimpice de Vară
11.55 Printre cuvinte
12.00 Europa 360 °
12.30 Telejurnal Moldova
13.00 Jocurile Olimpice de Vară
16.00 Vara amintirilor
16.50 Discover România
17.00 Studio olimpic
17.50 Discover România
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.55 Ambasadorii succesului
20.00 Telejurnal Știri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Câștigă România!
21.55 Ambasadorii succesului
22.00 Jocurile Olimpice de Vară
01.45 Gala Festivalului Internațional de Film: Transilvania, 2021
03.15 Jocurile Olimpice de Vară
03.45 04, 26 B. N. - Atletism calificări 400 m
04.45 Discover România
05.00 Vara amintirilor
05.30 B. N. - Lupte libere feminin 62 kg optimi
06.00 Telejurnal Moldova
06.20 B. N. -Atletism 400 m garduri masculin FINALA
06.50 B. N. - Lupte libere feminin 62 kg sferturi

TVR 1

07.00 Gări de poveste Gările lui Elie Radu
08.00 Team România
08.15 Jocurile Olimpice de Vară Handbal feminin grupe
08.15 09-45 Spania - Rusia
09.55 Vorbește corect!
10.00 Teleshopping
10.15 Jocurile Olimpice de Vară Handbal feminin grupe
11.55 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
12.00 Teleshopping
12.30 Serial: Dragul de Raymond
13.00 Jocurile Olimpice de Vară Atletism sesiunea de seară
16.00 Maghiara de pe unu
17.00 România 9
18.00 Jurnal Olimpic
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.50 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Știri
20.57 Sanătate, România!
21.00 Tema zilei
22.00 Jocurile Olimpice de Vară
23.30 Gala Festivalului InterNațional de Film: Transilvania, 2021
01.00 Serial: Dragul de Raymond

01.30 Profesioniștii...
02.20 Vorbește corect!
02.40 Gări de poveste Gările lui Elie Radu
03.30 Tema zilei
03.45 04, 26 B. N. - Atletism calificări 400 m
04.20 Telejurnal Știri
05.05 România 9
05.30 B. N. - Lupte libere feminin 62 kg optimi
06.00 Politică și delicatețuri
06.20 B. N. -Atletism 400 m garduri masculin Finala
06.50 B. N. - Lupte libere feminin 62 kg sferturi

TVR 2

07.00 Generația Fit
07.30 România... în bucate
08.00 Mic dejun cu un campion
08.50 Teleshopping
09.00 Serial: Fiica oceanului
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Jocurile Olimpice de vara
13.20 Filler Jocurile Olimpice de vara
13.30 Jocurile Olimpice de vara
15.00 Documentar: 360°-GEO
16.00 Serial: Doctor Quinn
17.00 Frați de viță
17.30 România... în bucate
18.00 Reteaua de idoli
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.00 Jocurile Olimpice de vara TVR 1/ TVR2
22.00 Serial: Doctor Quinn
23.00 Câștigă România!
00.10 Serial: Sub soarele Ecuatorului
01.20 Film: Lumina palidă a durerii
03.40 E vremea ta!
04.00 Serial: Sub soarele Ecuatorului
05.30 Sănătate cu de toate
05.55 Ziua cu stil
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Tezaur
06.35 Abraziv
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.10 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.15 Rapsodia satului
10.15 Serial Poftă bună
10.45 Poezii
11.00 Cuvintele credinței
11.45 Respiro
12.00 F/d
12.30 Purtătorii de cultură
13.00 Miezul zilei
13.30 Serial Iubire de argint
15.00 Serial Pentru fiul meu
16.00 Zona ARS
16.30 Regatul gusturilor
16.55 Respiro
17.00 Știrile (rus.)
17.15 F/d
18.15 Chișinău: ieri și azi
18.25 Serial Poftă bună
19.00 Mesager
19.50 Dimensiunea diplomatică
20.25 Focus. Europa
21.00 Știrile
21.20 Artelier
22.00 Știrile (rus.)
22.20 Serial Pentru fiul meu
23.05 Știri externe
23.30 Film Întîlnire explozivă

AgroTV

07:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Știri, Informativ/Analitic
08:00:00 TELEMAGAZIN
08:15:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program educațional/informativ
08:30:00 DE LA TRAPA, LA SAPA Program de divertisment
09:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Știri, Informativ/Analitic
10:00:00 Să ne cunoaștem Țara Educational/Cultural
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 INTERVIURI CU SOROCENI
15:00:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
16:00:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 ȘIRETLICURI DE GRĂDINĂRIT Program educațional/ informativ
17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 DESPRE NOI, ALTFEL Program educational/ cultural
18:30:00 Să ne cunoaștem Țara Educational/Cultural
19:00:00 ȘTIRI Program Informativ
19:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
20:30:00 ZONA VERDE Program educațional/informativ
21:00:00 LANDȘAFT PENTRU TINE Program de divertisment
21:30:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program educațional/informativ
21:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program educațional/informativ
22:00:00 ȘTIRI Program Informativ
22:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
23:30:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ȘTIRI Program Informativ
02:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
03:30:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Știrile Pro TV Chișinău
07.00 Știrile Pro TV
09.15 Gusturile se discută
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
13.45 Teleshoping
14.00 isănătate
15.00 Teleshopping
15.15 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Știrile Pro TV
21.00 Las Fierbinți
22.00 Film Cartelul ucigas
00.00 Știrile Pro TV
00.40 Film Gardienii Galaxiei
02.40 Lecții de viața
03.40 La Măruță
05.40 Vorbește lumea

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Las Fierbinți
21.30 Mostenirea
22.15 La Bloc
23.00 Ce spun românii
23.45 Teleshopping
00.15 Știrile Pro TV
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Las Fierbinți
03.45 Mostenirea
04.30 Știrile Pro TV
04.45 I likeIT
05.15 Lecții de viața

Jurnal TV

07.00 Jurnalul săptămânii
08.00 Popcorn Show
10.00 Вторая жизнь
10.45 Teleshopping
11.00 Fii sănătos cu Maria Marian
12.00 Dora Show
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
16.00 Patrula
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Din viața
17.45 Teleshopping
18.00 Ora de Ras
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Ora Expertizei
22.00 Asfalt de Moldova
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Asfalt de Moldova

01.00 Lampa fermecată
01.30 Business Plan
01.50 Sa vorbim despre...
01.55 Copii și parinti
02.00 Тригрер
03.00 Jurnalul orei 3
03.45 America
05.00 Dora Show

TV8

05.00 Reporter de Gardă
05.15 Întreabă Ghețu
07.00 Știri de week-end
07.40 Reporter de Gardă
08.00 Best of mercur retrograd
09.00 T/c
11.15 Teleshopping
11.30 T/c
13.30 Iubește viața
14.30 Teleshopping
14.45 X/ф
17.30 Mercur retrograd
19.00 Știrile TV8
19.45 Sport
20.00 Cutia neagră
22.00 Новости
22.30 Вечер. Настоящее время
23.45 Știrile TV8
00.30 Sport
00.45 X/ф
04.30 Новости

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Film: DRAGOSTE ÎMPĂRȚITĂ
11.15 Teleshopping
11.30 Serial: Iubirea învinge, ep. 67
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Teleshopping
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Veterinarul, ep. 36
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 688
17.15 Serial: Veterinarul, ep. 37
18.30 Știri Național TV
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 691
20.00 Serial: Dragostea găsește o cale, ep. 68
21.00 Film: VIKINGII: INVAZIA FRANCILOR
00.30 Spune-mi adevărul
02.30 Albumul Național
04.15 Vouă
04.30 Baronii
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Marți, 3 august

TVR Moldova

07.00 Gări de poveste
06.50 B. N. - Lupte libere feminin 62 kg sferturi
08.00 Printre cuvinte
08.10 Exclusiv în România
09.00 Jocurile Olimpice de Vară
10.00 Profesioniștii...
10.55 Jocurile Olimpice de Vară
11.00 Fotbal masculin Semifinala 1
13.00 Telejurnal Moldova
13.55 Jocurile Olimpice de Vară
14.00 Fotbal masculin Semifinala 2
16.00 Vara amintirilor
16.50 Discover România
17.00 Studio olimpic
17.50 Discover România
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.55 Ambasadorii succesului
20.00 Telejurnal Știri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Câștigă România!
21.55 Ambasadorii succesului
22.00 Jocurile Olimpice de Vară
02.20 Europa 360 °
02.50 Generația Fit
03.20 Exclusiv în România
03.05 04, 01 - Atletism calif sulita - se înregistrează
04.00 Gări de poveste
04.35 05, 31 - Atletism calif sulita - se înregistrează
05.00 Vara amintirilor
05.30 B. N. - Atletism 400 m garduri feminin FINALA
06.00 Telejurnal Moldova

TVR 1

07.00 Gări de poveste Valea Jiului
06.50 B. N. - Lupte libere feminin 62 kg sferturi
08.00 Exclusiv în România
08.50 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
09.00 Jocurile Olimpice de Vară
10.00 Teleshopping
10.15 Georgia, ep. 2
10.45 Team România
10.55 Jocurile Olimpice de Vară
11.00 Fotbal masculin SemiFinala 1
13.00 Serial: Dragul de Raymond
13.55 Jocurile Olimpice de Vară
14.00 Fotbal masculin SemiFinala 2
16.00 Maghiara de pe unu
17.00 România 9
18.00 Jurnal Olimpic
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.50 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Știri
20.57 Sanătate, România!
21.00 Tema zilei
22.00 Jocurile Olimpice de Vară
00.00 Telejurnal ȘtiriSport Meteo
00.45 Serial: Dragul de Raymond
01.15 Georgia, ep. 2
01.45 Pro Patria
02.10 Vorbește corect!
02.30 Gări de poveste Valea Jiului
03.05 04, 01 - Atletism calif sulita - se înregistrează
03.20 Discover România
03.30 Tema zilei
04.20 Telejurnal Știri
04.35 05, 31 - Atletism calif sulita - se înregistrează
05.05 România 9
05.30 B. N. - Atletism 400 m garduri feminin Finala
06.00 Eu pot!

TVR 2

07.00 Generația Fit
07.30 România... în bucate
08.00 Memorialul Durerii
08.50 Teleshopping
09.00 Serial: Fiica oceanului
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Jocurile Olimpice de vara
13.00 Atletism - sesiunea de seara - greutate
16.00 Serial: Doctor Quinn
17.00 Distracțiile lui Cazacu
17.30 România... în bucate
18.00 Reteaua de idoli
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.00 Jocurile Olimpice de vara TVR 1/ TVR2
22.00 Serial: Doctor Quinn
23.00 Câștigă România!
00.10 Serial: Sub soarele Ecuatorului
01.35 Film: Umbra conștiinței 108'
03.30 E vremea ta!
03.45 Serial: Sub soarele Ecuatorului
05.00 Mic dejun cu un campion
05.55 Ziua cu stil
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Purtătorii de cultură
06.35 Acces limitat
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.10 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.15 Abraziv
09.40 Dimensiunea diplomatică
10.15 Serial Poftă bună
10.45 F/d
11.00 Evantai folcloric
11.45 Respiro
12.00 F/d
12.30 Portrete în timp
13.00 Miezul zilei
13.30 Serial Iubire de argint
15.00 Serial Pentru fiul meu
16.00 Magazinul copiilor
16.30 Unda bugeacului
17.00 Știrile (rus.)
17.20 Cine vine la noi?
18.15 Respiro
18.25 Serial Poftă bună
19.00 Mesager
19.50 Moldova în eter direct
21.00 Știrile
21.20 stil nou
21.50 Respiro
22.00 Știrile (rus.)
22.20 Serial Pentru fiul meu
23.05 Știri externe
23.30 Film Infidela

AgroTV

07:00:00 ȘTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 PROFU DE NUTRIȚIEProgram educational
08:00:00 SERA IDEALĂ Program educațional/informativ
08:30:00 PARADISUL GRĂDINILOR Program educațional/informativ
09:00:00 ȘTIRI Program Informativ
09:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
10:30:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 ȘIRETLICURI DE GRĂDINĂRIT Program educațional/informativ
11:40:00 DELICIILE Program de divertisment
11:55:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 ȘTIRI Program Informativ
14:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
15:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
16:30:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 ȘIRETLICURI DE GRĂDINĂRIT Program educațional/informativ
17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 CĂLĂTORII CU GUSTProgram de turism
18:30:00 VIN LA TINE Program de divertisment
19:00:00 ȘTIRI Program Informativ
19:30:00 DESPRE NOI, ALTFEL Program educational/ cultural
20:00:00 SERA IDEALĂ Program educațional/informativ
20:30:00 PARADISUL GRĂDINILOR Program educațional/informativ
21:00:00 Just Vlog Educativ/ divertisment
21:30:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program educațional/informativ
21:45:00 PRIETENII LUI CUCOȘ Program de divertisment
22:00:00 ȘTIRI Program Informativ
22:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
23:30:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ȘTIRI Program Informativ
02:30:00 MUZICĂ PENTRU TOȚI
03:15:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Știrile Pro TV Chișinău
07.00 Știrile Pro TV
09.15 O seară perfectă
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
13.30 Teleshopping
13.45 Gusturile se discută
15.00 Teleshopping
15.15 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Știrile Pro TV
21.00 Las Fierbinți
22.00 Film Condamnatul 2: O prada în pustiu

00.00 Știrile Pro TV
00.40 Film Domino
02.40 Lecții de viața
03.40 La Măruță
05.40 Vorbește lumea

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Las Fierbinți
21.30 Mostenirea
22.15 La Bloc
23.00 Ce spun românii
23.45 Teleshopping
00.15 Știrile Pro TV
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Las Fierbinți
03.45 Mostenirea
04.30 Știrile Pro TV
04.45 Superspeed
05.15 Lecții de viața

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Popcorn Show
10.00 Вторая жизнь
10.45 Teleshopping
11.00 Ora de Ras
12.00 Ora Expertizei
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
15.45 America
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Din viața
17.30 Teleshopping
18.00 Ora de Ras
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Ora Expertizei
22.00 Asfalt de Moldova
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Dora Show
01.30 Business Plan
01.50 Sa vorbim despre...
01.55 Copii și parinti
02.00 Marea excursie americana
03.00 Jurnalul orei 3
03.45 America
05.00 Secretele Puterii

TV8

05.00 Новости DW
05.15 Cutia neagră
07.00 Știrile TV8
07.45 Sport
08.00 Mercur retrograd
09.25 Новости
10.00 Вечер. Настоящее время
11.15 Teleshopping
11.30 Ждем в гости
12.00 Știri pe scurt
12.15 T/c
14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Cutia neagră
17.00 Știrile TV8
17.30 Mercur retrograd
19.00 Știrile TV8
19.45 Sport
20.00 Întreabă Ghețu
22.00 Новости
22.30 Efect 9.6
23.45 Știrile TV8
00.30 Sport
00.45 Вечер. Настоящее время
01.45 X/ф
03.30 Efect 9.6
04.30 Новости

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Tradiții de la bunica
09.45 Serial: Dragostea găsește o cale, ep. 68
10.45 Vouă
11.15 Teleshopping
11.30 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Teleshopping
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Veterinarul, ep. 37
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 689
17.15 Serial: Veterinarul, ep. 38
18.30 Știri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 692
20.00 Serial: Dragostea găsește o cale, ep. 69
21.00 Film: AVENTURI ÎN LAS VEGAS
22.45 Film: VIKINGII: INVAZIA FRANCILOR
02.15 Fosta mea iubire
04.00 Baronii
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Miercuri, 4 august

TVR Moldova

07.00 Gări de poveste
07.55 Printre cuvinte
08.00 Jocurile Olimpice de Vară
11.00 Rețeaua de idoli
11.50 Printre cuvinte
12.00 Telejurnal Moldova
12.30 Jocurile Olimpice de Vară
16.00 Vara amintirilor
16.50 Discover România
17.00 Studio olimpic
17.50 Discover România
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.55 Ambasadorii succesului
20.00 Telejurnal Știri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Câștigă România!
21.55 Ambasadorii succesului
22.00 Jocurile Olimpice de Vară
00.00 Rețeaua de idoli
00.50 Discover România
01.00 Exclusiv în România
01.50 Discover România
02.00 Politică și delicatețuri
03.00 Tezaur folcloric
03.10 B. N Atletism inaltime calificari feminin
04.00 Gări de poveste
05.00 Vara amintirilor
05.30 B. N. Lupte libere feminin 53 kg optimi
05.55 B. N. - Atletism 110 m garduri masculin FINALA
06.00 Telejurnal Moldova
06.50 B. N. Lupte libere feminin 53 kg sferturi

TVR 1

07.00 Gări de poveste Drumul memoriei
08.00 Exclusiv în România
08.50 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
09.00 Români care au schimbat lumea
09.30 Vizita de lucru
10.00 Teleshopping
10.15 Georgia, ep. 3
11.00 Sindromul burnout - un program de autodistrugere
11.30 Pofticioși, la cratiță!
12.00 Teleshopping
12.30 Jocurile Olimpice de Vară
16.00 Convietuiri
17.00 România 9
18.00 Jurnal Olimpic
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.50 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Știri
20.57 Sanătate, România!
21.00 Tema zilei
22.00 Jocurile Olimpice de Vară
00.00 Telejurnal ȘtiriSport Meteo
00.45 Serial: Dragul de Raymond
01.15 Georgia, ep. 3
02.00 Sindromul burnout - un program de autodistrugere
02.30 Gări de poveste Valea Jiului
03.10 B. N Atletism inaltime calificari feminin
03.20 Discover România
03.30 Tema zilei
04.20 Telejurnal Știri
05.05 România 9
05.30 B. N. Lupte libere feminin 53 kg optimi
05.55 B. N. - Atletism 110 m garduri

masculin Finala
06.00 Garantat 100%
06.50 B. N. Lupte libere feminin 53 kg sferturi

TVR 2

07.00 Generația Fit
07.30 România... în bucate
08.00 Ferma
08.50 Teleshopping
09.00 Serial: Fiica oceanului
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Câștigă România!
12.00 Telejurnal Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităților
13.30 Sănătate cu de toate
14.00 Documentar: Costa Rica - Biodiversitatea pădurii tropicale
14.30 Documentar: Costa Rica - O nouă viață pentru pădurile tropicale
15.00 Documentar: 360°-GEO
16.00 Serial: Doctor Quinn
17.00 Distracțiile lui Cazacu
17.30 România... în bucate
18.00 Reteaua de idoli
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.10 FilmJappeloup: povestea unui campion
22.30 Serial: Doctor Quinn
23.30 Câștigă România!
00.30 Serial: În apărarea fiului
02.00 Film: Jappeloup: povestea unui campion
04.10 Telejurnal
04.45 E vremea ta!
05.05 Memorialul Durerii
05.55 Ziua cu stil
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Unda bugeacului
06.35 Eroi printre oameni
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.10 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.15 Reporter pentru sănătate
09.35 Respiro
09.45 stil nou
10.15 Serial Poftă bună
11.00 Moldova în eter direct
12.00 F/d
12.30 Focus. Europa
13.00 Miezul zilei
13.30 Serial Iubire de argint
15.00 Serial Pentru fiul meu
15.45 F/d
16.00 Fii tânăr!
16.30 Svitanok
17.00 Știrile (rus.)
17.20 Cine vine la noi?
18.15 Chișinău: ieri și azi
18.25 Serial Poftă bună
19.00 Mesager
19.50 Tezaur
20.20 Rapsodia satului
21.00 Știrile
21.20 Moldova de Patrimoniu
21.50 Respiro
22.00 Știrile (rus.)
22.20 Serial Pentru fiul meu
23.05 Știri externe
23.30 La noi în sat

AgroTV

07:00:00 ȘTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program educațional/informativ
08:00:00 LANDȘAFT PENTRU TINE Program educațional/informativ
08:20:00 BATALIA SERELOR Program educațional/informativ
08:45:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program educațional/informativ
09:00:00 ȘTIRI Program Informativ
09:30:00 Să ne cunoaștem Țara Educational/Cultural
10:00:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 ȘIRETLICURI DE GRĂDINĂRIT Program educațional/informativ
11:40:00 DELICIILE Program de divertisment
11:55:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 ȘTIRI Program Informativ
14:30:00 Să ne cunoaștem Țara Educational/Cultural
15:00:00 INTERVIURI CU SOROCENI
16:00:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 ȘIRETLICURI DE GRĂDINĂRIT Program educațional/informativ
17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 SERA IDEALĂ Program educațional/informativ
18:30:00 PARADISUL GRĂDINILOR Program educațional/informativ
19:00:00 ȘTIRI Program Informativ
19:30:00 ABC-ul FERMIERULUI Podcast Program educativ/informativ
20:00:00 PRODUS AUTOHTON Program de divertisment
20:30:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program educațional/informativ
20:45:00 BATALIA SERELOR Program educațional/informativ
21:00:00 Show 90w! Program de divertisment
21:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program educațional/informativ
22:00:00 ȘTIRI Program Informativ
22:30:00 ABC-ul FERMIERULUI Podcast Program educativ/informativ
23:00:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
23:55:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ȘTIRI Program Informativ
02:30:00 ABC-ul FERMIERULUI Podcast Program educativ/informativ
03:00:00 MUZICĂ PENTRU TOȚI
03:30:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Știrile Pro TV Chișinău
07.00 Știrile Pro TV
09.15 O seară perfectă
10.30 Teleshoping
10.45 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
13.45 Teleshoping
14.00 isănătate
15.00 Teleshopping
15.15 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Știrile Pro TV
21.00 Las Fierbinți
22.00 Film Avionul condamnatilor
00.00 Știrile Pro TV
00.40 Film Meciul vieții
02.40 Lecții de viața
03.40 La Măruță
05.40 Vorbește lumea

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Las Fierbinți

21.30 Mostenirea
22.15 La Bloc
23.00 Ce spun românii
23.45 Teleshopping
00.15 Știrile Pro TV
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Las Fierbinți
03.45 Mostenirea
04.30 Știrile Pro TV
04.45 Arena bucătarilor
05.15 Lecții de viața

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Popcorn Show
10.00 Вторая жизнь
10.45 Teleshopping
11.00 Cealalta Basarabie
12.00 Ora Expertizei
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
15.45 America
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Din viața
17.45 Teleshopping
18.00 Ora de Ras
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Secretele Puterii
22.00 Asfalt de Moldova
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Asfalt de Moldova
01.00 Lampa fermecată
01.30 Business Plan
01.50 Sa vorbim despre...
01.55 Copii și parinti
02.00 Marea excursie americana
03.00 Jurnalul orei 3
03.45 America
05.00 Cabinetul din umbră

TV8

05.00 Новости DW
05.15 Întreabă Ghețu
07.00 Știrile TV8
07.45 Sport
08.00 Mercur retrograd
09.25 Новости
10.00 Вечер. Настоящее время
11.15 Teleshopping
11.30 Пятое время года
12.00 Știri pe scurt
12.15 Х/ф
14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Întreabă Ghețu
17.00 Știrile TV8
17.30 Mercur retrograd
19.00 Știrile TV8
19.45 Sport
20.00 Cutia neagră
22.00 Новости
22.30 Regionalii
23.45 Știrile TV8
00.30 Sport
00.45 Вечер. Настоящее время
01.45 Х/ф
03.30 Regionalii
04.30 Новости

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Tradiții de la bunica
09.45 Serial: Dragostea găsește o cale, ep. 69
10.45 Vouă
11.15 Teleshopping
11.30 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Teleshopping
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Veterinarul, ep. 38
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 690
17.15 Serial: Veterinarul, ep. 39
18.30 Știri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 693
20.00 Film: DISPARUT ÎN MISIUNE 3
22.15 Film: DINCOLO DE LEGE
00.15 Film: AVENTURI ÎN LAS VEGAS
02.00 Albumul Național
03.45 Vouă
04.00 Baronii
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Joi, 5 august

TVR Moldova

07.10 Jocurile Olimpice de Vară
07.15 Baschet masculin - Semifinala
09.25 MotorVlog
10.00 Garantat 100%
10.55 Printre cuvinte
11.00 Jocurile Olimpice de Vară
12.30 Drumuri aproape
12.55 Printre cuvinte
13.00 Telejurnal Moldova
13.55 Jocurile Olimpice de Vară
14.00 Baschet masculin - semifinala
15.00 Handbal masculin - semifinala - se înregistrează, difuzare ulterioară
16.00 Vara amintirilor
16.50 Discover România
17.00 Studio Olimpic
17.50 Discover România
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.55 Ambasadorii succesului
20.00 Telejurnal Știri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Câștigă România!
21.55 Ambasadorii succesului
22.00 Jocurile Olimpice de Vară
05.00 Fotbal feminin FINALA
05.30 B. N. Lupte libere masculin 97 kg + 50 kg feminin optimi
06.50 B. N-Lupte libere masculin 97 kg+50 kg feminin sferturi

TVR 1

07.10 Jocurile Olimpice de Vară
07.15 Baschet masculin - SemiFinala
09.25 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
09.30 Vizita de lucru
10.00 Teleshopping
10.15 Georgia, ep. 4
11.00 Jocurile Olimpice de Vară
12.30 Serial: Dragul de Raymond
13.55 Jocurile Olimpice de Vară
14.00 Baschet masculin - semiFinala
15.00 Handbal masculin - semiFinala - se înregistrează, difuzare ulterioară
16.00 Akzente
17.00 România 9
18.00 Jurnal Olimpic
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.50 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Știri
20.57 Sanătate, România!
21.00 Tema zilei
22.00 Jocurile Olimpice de Vară
00.00 Telejurnal Sport Meteo
00.45 Serial: Dragul de Raymond
02.05 Georgia, ep. 4
02.45 Pofticioși, la cratiță!
03.15 Vorbește corect!
03.20 Tema zilei
04.10 Telejurnal Știri
04.55 Jocurile Olimpice de Vară
05.00 Fotbal feminin Finala
05.30 B. N. Lupte libere masculin 97 kg + 50 kg feminin optimi
06.50 B. N - Lupte libere masculin 97 kg + 50 kg feminin sferturi

TVR 2

07.00 Jocurile Olimpice de vara
09.00 Serial: Armăsarul sălbatic
09.30 Serial: Fiica oceanului
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Câștigă România!
12.00 Telejurnal Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Jocurile Olimpice de vara
16.00 Serial: Doctor Quinn
17.00 Jocurile Olimpice de vara
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.10 FilmDușmanul de alături
21.40 Veniți de gustați!
22.00 Serial: Doctor Quinn
23.00 Câștigă România!
00.10 Serial: În apărarea fiului
01.45 Film: Dușmanul de alături
03.15 România... în bucate
04.10 Telejurnal
04.45 E vremea ta!
05.05 Reteaua de idoli
05.55 Ziua cu stil
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Svitanok
06.35 Reporter pentru sănătate
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.10 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.15 O seară perfectă
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
13.30 Teleshoping
13.45 Gusturile se discută
15.00 Teleshopping
15.15 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Știrile Pro TV
21.00 Las Fierbinți
22.00 Film Mumia: Mormantul Imparatului Dragon

00.00 Știrile Pro TV
00.40 Film Omul din umbra
02.40 Lecții de viața
03.40 La Măruță
05.40 Vorbește lumea

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Las Fierbinți
21.30 Mostenirea
22.15 La Bloc
23.00 Ce spun românii
23.45 Teleshopping
00.15 Știrile Pro TV
00.30 La Măruță
03.00 Las Fierbinți
03.45 Mostenirea
04.30 Știrile Pro TV
04.45 Ce se întâmplă, doctore?
05.15 Lecții de viața

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Popcorn Show
10.00 Hidden Coastal Villages
10.45 Teleshopping
11.00 Ora de Ras
12.00 Secretele Puterii
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
15.45 America
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Din viața
17.45 Teleshopping
18.00 Ora de Ras
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Cabinetul din umbră
22.00 Asfalt de Moldova
00.00 Jurnalul de noapte
01.00 Ora de Ras
01.50 Sa vorbim despre...
01.55 Copii și parinti
02.00 Ora de Ras
03.00 Jurnalul orei 3
03.45 America
05.00 Dora Show

TV8

05.00 Новости DW
05.15 Cutia neagră
07.00 Știrile TV8
07.45 Sport
08.00 Mercur retrograd
09.25 Новости
10.00 Вечер. Настоящее время
11.15 Teleshopping
11.30 Пятое время года
12.00 Știri pe scurt
12.15 Х/ф
14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Cutia neagră
17.00 Știrile TV8
17.30 Mercur retrograd
19.00 Știrile TV8
19.45 Sport
20.00 Cutia neagră
22.00 Новости
22.30 Cutia neagră. Plus
23.45 Știrile TV8
00.30 Sport
00.45 Вечер. Настоящее время
01.45 Х/ф
03.30 Cutia neagră. Plus
04.30 Новости

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Start show România
10.45 Vouă
11.15 Teleshopping
11.30 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Teleshopping
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Veterinarul, ep. 39
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 691
17.15 Serial: Veterinarul, ep. 40
18.30 Știri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 694
20.00 Serial: Iubirea învinge, ep. 68
21.00 Film: MINTE BOLNAVĂ
23.15 Film: DINCOLO DE LEGE
01.30 Poamă acră
03.30 Albumul Național
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Vineri, 6 august

TVR Moldova

07.00 Jocurile Olimpice de Vară
10.55 Printre cuvinte
11.00 Jocurile Olimpice de Vară
13.30 Telejurnal Moldova
14.25 Jocurile Olimpice de Vară
17.00 Studio olimpic
17.50 Discover România
18.00 Telejurnal Moldova
18.55 Printre cuvinte
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.55 Ambasadorii succesului
20.00 Telejurnal Știri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Jocurile Olimpice de Vară
02.00 Telejurnal Moldova
03.00 Câștigă România!
04.00 Jocurile Olimpice de Vară
05.30 Baschet masculin, FINALA

TVR 1

07.00 Gări de poveste Gări transilvane
08.00 Exclusiv în România
08.50 Team România
09.00 Jocurile Olimpice de Vară
10.00 Teleshopping
10.15 Georgia
11.00 Jocurile Olimpice de Vară
12.30 Serial: Dragul de Raymond
14.00 Telejurnal
14.25 Jocurile Olimpice de Vară
17.00 Cooltura
17.50 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
18.00 Jurnal Olimpic
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.50 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Știri
20.57 Sanătate, România!
21.00 Jocurile Olimpice de Vară
00.00 Telejurnal Sport Meteo
00.45 Serial: Dragul de Raymond
02.05 Georgia
02.40 Gări de poveste Gări transilvane
03.30 Vorbește corect!
03.35 Vizita de lucru
04.00 Telejurnal Știri
04.45 Exclusiv în România
05.30 Jocurile Olimpice de Vară
05.30 Baschet masculin, Finala

TVR 2

07.00 Jocurile Olimpice de vara
09.00 Serial: Armăsarul sălbatic
09.30 Serial: Fiica oceanului
10.00 Documentar: 360°-GEO
11.00 Câștigă România!
12.00 Telejurnal Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităților
13.30 Pescar hoinar
14.00 Serial: Doctor Quinn
15.00 Jocurile Olimpice de vara
16.30 România... în bucate
17.00 Jocurile Olimpice de vara
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.00 Gala umorului
22.00 Serial: Doctor Quinn
23.00 Câștigă România!
00.10 Jocurile Olimpice de vara

01.50 Filler de calatorie
02.00 Documentar: 360°-GEO
03.00 România... în bucate
04.00 Telejurnal
04.35 E vremea ta!
04.55 Filler călătorie vara
05.00 Destine ca-n filme
05.55 Ziua cu stil
06.00 Cap compas
06.25 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Artelier
06.35 Eroi printre oameni
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.10 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.15 Portrete în timp
09.45 Вритме танца
10.15 Serial Poftă bună
10.45 Chișinău: ieri și azi
11.00 Moldova în eter direct
12.00 F/d
12.30 Moldova de Patrimoniu
13.00 Miezul zilei
13.30 Serial Iubire de argint
15.00 Serial Pentru fiul meu
15.45 F/d
16.00 Ring star
17.00 Știrile (rus.)
17.20 Cine vine la noi?
18.15 Respiro
18.25 Serial Poftă bună
19.00 Mesager
19.50 F/d
21.00 Știrile
21.20 Zona ARS
21.45 Cântec, dor și omenie
22.00 Știrile (rus.)
22.10 24 front line
22.40 Serial Pentru fiul meu
23.25 Știri externe
23.50 O seară în familie

AgroTV

07:00:00 ȘTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 PROFU DE NUTRIȚIE Program educational
08:00:00 LANDȘAFT PENTRU TINE Program educațional/informativ
08:20:00 BATALIA SERELOR Program educațional/informativ
08:45:00 PRIETENII LUI CUCOȘ Program de divertisment
09:00:00 ȘTIRI Program Informativ
09:30:00 SERA IDEALĂ Program educațional/informativ
10:00:00 PARADISUL GRĂDINILOR Program educațional/informativ
10:30:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 ȘIRETLICURI DE GRĂDINĂRIT Program educațional/informativ
11:40:00 DELICIILE Program de divertisment
11:55:00 Program AGRO TV România
13:45:00 TELEMAGAZIN
14:00:00 ȘTIRI Program Informativ
14:30:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
15:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
16:30:00 Program AGRO TV România
17:00:00 TELEMAGAZIN
17:15:00 ȘIRETLICURI DE GRĂDINĂRIT Program educațional/informativ

17:40:00 DELICIILE Program de divertisment
18:00:00 BAŞTINA - Magazin agricol
18:30:00 BATALIA SERELOR Program de divertisment
19:00:00 ŞTIRI Program Informativ
19:30:00 VERDE-N OCHI talk show
20:30:00 ZONA VERDE Program educaţional/informativ
21:00:00 LANDŞAFT PENTRU TINE Program educaţional/informativ
21:30:00 SEZONUL DE RECOLTARE Program educaţional/informativ
21:45:00 PROFU DE NUTRIŢIEProgram educational
22:00:00 ŞTIRI Program Informativ
22:30:00 VERDE-N OCHI talk show
22:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
23:30:00 Program AGRO TV România
02:00:00 ŞTIRI Program Informativ
02:30:00 MUZICA PETNTRU TOTI
03:15:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Ştirile Pro TV cu Chişinău
07.00 Ştirile Pro TV
09.15 O seară perfectă
10.30 Teleshopping
10.45 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile Pro TV
13.45 Teleshopping
14.00 isănătate
15.00 Teleshopping
15.15 La Măruţă
17.00 Ştirile Pro TV
17.45 O seară perfectă
19.00 Ştirile Pro TV
21.00 Las Fierbinţi
22.00 Film În numele regelui
00.00 Ştirile Pro TV
00.40 Film Agentul
02.40 Lecţii de viaţa
03.40 La Măruţă
05.40 Vorbeşte lumea

ProTV InterNaţional

06.00 Ştirile Pro TV
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecţii de viaţa
15.00 La Măruţă
17.00 Ştirile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile Pro TV
20.30 Las Fierbinţi
21.30 Mostenirea
22.15 La Bloc
23.00 Ce spun românii
23.45 Teleshopping
00.15 La Măruţă
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Las Fierbinţi
03.45 Mostenirea
04.30 ApropoTv
05.15 Lecţii de viaţa

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Popcorn Show
10.00 Hidden Coastal Villages
10.45 Teleshopping
11.00 Ora de Ras
12.00 Cabinetul din umbră
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.30 Teleshopping
15.45 America
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Din viaţa
17.45 Teleshopping
18.00 Fii sănătos
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Триггер
21.00 Zerodoi pe TV
22.00 Cealalta Basarabie
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Asfalt de Moldova
01.00 Ora de Ras
01.50 Sa vorbim despre...
01.55 Copii şi parinti
02.00 Ora de Ras
03.00 Jurnalul orei 3
03.45 America
06.00 Zerodoi pe TV

TV8

05.00 Новости DW
05.15 Cutia neagră
07.00 Ştirile TV8

07.45 Sport
08.00 Mercur retrograd
09.25 Новости
10.00 Вечер. Настоящее время
11.15 Teleshopping
11.30 Ждем в гости
12.00 Ştiri pe scurt
12.15 Х/ф
14.30 Teleshopping
14.45 Новости. Коротко
15.00 Cutia neagră
17.00 Ştirile TV8
17.30 T/c
18.00 Best of mercur retrograd
19.00 Ştirile TV8
19.45 Sport
20.00 Întreabă Gheţu
22.00 Новости
22.30 Вечер. Настоящее время
23.45 Ştirile TV8
00.30 Sport
00.45 Х/ф
04.30 Новости

Naţional

06.00 Vouă
06.15 Albumul Naţional
08.15 Tradiţii de la bunica
09.45 Serial: Iubirea învinge, ep. 68
10.45 Vouă
11.15 Teleshopping
11.30 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Ştiri
13.15 Teleshopping
13.30 Specialişti în sănătate
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Veterinarul, ep. 40
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 692
17.15 Serial: Veterinarul, ep. 41
18.30 Ştiri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 695
20.00 Serial: Iubirea învinge, ep. 69
21.00 Film: COMANDO CĂTRE MOARTE
23.15 Film: DINCOLO DE LEGE
01.15 Poamă acră
03.15 Albumul Naţional
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Sâmbătă, 6 august

TVR Moldova

07.40 Vorbeşte corect!
08.00 Jocurile Olimpice de Vară
14.00 Telejurnal Ştiri
14.25 Jocurile Olimpice de Vară
14.30 Fotbal masculin, FINALA
15.00 Handbal masculin, FINALA se înregistrează, se difuzează
16.40 Vorbeşte corect!
17.00 Studio olimpic
17.50 Discover România
18.00 Telejurnal Moldova
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.55 Ambasadorii succesului
20.00 Telejurnal Ştiri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula
21.00 Jocurile Olimpice de Vară
00.00 Garantat 100%
01.00 Jocurile Olimpice de Vară
01.00 Atletism MARATON masculin
03.50 Discover România
04.00 Jocurile Olimpice de Vară

TVR 1

07.40 Vorbeşte corect!
08.00 Jocurile Olimpice de Vară
10.00 Eu pot!
11.00 Jocurile Olimpice de Vară
13.00 Serial: Dragul de Raymond
14.00 Telejurnal Sport Meteo
14.25 Jocurile Olimpice de Vară
14.30 Fotbal masculin, Finala
15.00 Handbal masculin, Finala se înregistrează, se difuzează
16.40 Vorbeşte corect!
17.00 Ai luat plasă! sez. 3, ep. 4
17.50 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
18.00 Jurnal Olimpic
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.50 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Ştiri
20.57 Sanătate, România!
21.00 Jocurile Olimpice de Vară
00.00 Profesioniştii...
01.00 Jocurile Olimpice de Vară
01.00 Atletism MARATON masculin
03.50 Telejurnal Ştiri
04.40 Serial: Dragul de Raymond
05.30 Vizita de lucru
06.00 Teleshopping

TVR 2

07.00 Teleshopping
07.30 România... în bucate
08.00 Generaţia Fit
08.30 MotorVlog
09.00 Zile cu stil
09.30 Euromaxx
10.00 Mic dejun cu un campion
11.00 D'ale lu' Mitică
12.00 Descălecaţi în Carpaţi
12.30 Cap compas
13.00 Jocurile Olimpice de vara TVR1/ TVR2
13.35 Jocurile Olimpice de vara
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.10 Film: Aur şi circ
22.10 Serial: Viaţa visată
23.20 Distracţiile lui Cazacu
23.50 Film: Un strop de noroc
01.30 Film: Aur şi circ
03.05 Serial: Viaţa visată
04.10 Telejurnal
04.40 E vremea ta!
05.00 D'ale lu' Mitică
05.55 Ziua cu stil
06.00 Generaţia Fit
06.25 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Moldovenii de pretutindeni
06.35 Chişinău: ieri şi azi
06.45 Să luăm aminte...
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 Ştirile (rus.)
09.10 Reporter pentru sănătate
09.30 Magazinul copiilor
10.00 Desene animate Ştiinţa uimitoare
10.35 stil nou
11.05 Fii tânăr!
11.35 F/d
12.00 Moldova de Patrimoniu
12.30 Respiro
12.40 Codul ECO
13.00 Miezul zilei
13.30 F/d
14.20 Respiro
14.30 F/d
15.00 MeseriAşii
16.00 Artelier
16.30 În ritmul dansului
17.00 Ştirile (rus.)
17.20 Cine vine la noi?
18.15 La noi în sat
19.00 Mesager
19.45 Poezii
20.00 O seară în familie
21.00 Ştirile
21.15 Bună dimineaţa
21.20 Folclor. vă cântă cu Dor
23.05 24 front line
23.35 Ştirile (rus.)
23.55 Ştiri externe

AgroTV

07:00:00 ŞTIRI Program Informativ
07:30:00 TELEMAGAZIN
07:45:00 DECORURI PENTRU SALON Program educaţional/informativ
08:00:00 MUZICĂ PENTRU TOŢI
09:00:00 ŞTIRI Program Informativ
09:30:00 VERDE-N OCHI talk show

10:30:00 Program AGRO TV România
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 MUZICA PETNTRU TOTI
12:00:00 CĂLĂTORII CU GUSTProgram de turism
12:15:00 PROFU DE NUTRIŢIEProgram educational
12:30:00 INTERVIURI CU SOROCENI
13:30:00 RETETA SAPTAMANII Program de divertisment
14:00:00 ŞTIRI Program Informativ
14:30:00 Program AGRO TV România
15:00:00 ZONA VERDE Program educaţional/informativ
15:30:00 VERDE-N OCHI talk show
16:30:00 TELEMAGAZIN
16:45:00 Program AGRO TV România
17:45:00 TELEMAGAZIN
18:00:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
19:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Ştiri, Informativ/Analitic
20:00:00 DE LA TRAPA, LA SAPA Program de divertisment
20:30:00 Să ne cunoaştem Ţara Program educational/ cultural
21:00:00 DESPRE NOI, ALTFEL Program educational/ cultural
21:30:00 ZONA VERDE Program educaţional/informativ
22:00:00 VIN LA TINE Program de divertisment
22:30:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Ştiri, Informativ/Analitic
23:30:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
00:30:00 Program AGRO TV România
02:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Ştiri, Informativ/Analitic
03:00:00 MUZICA PETNTRU TOTI
04:50:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Ştirile Pro TV Chişinău
07.00 Ştirile Pro TV
08.30 O seară perfectă
09.45 Teleshopping
10.00 Film Dr. Dolittle 4
12.00 isănătate
13.00 Teleshopping
13.15 Film Din greseala impreuna
15.00 Film Un tatic grozav
17.00 Teleshopping
17.15 Film Mr. Bean în vacanta
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Ştirile Pro TV Chişinău
21.00 Gusturile se discută
22.15 Film Masca lui Zorro
00.00 Ştirile Pro TV Chişinău
00.40 Film Vinatoare de oameni
02.40 Film Dr. Dolittle 4
04.40 Film Din greseala impreuna

ProTV InterNaţional

06.15 Ce spun românii
07.00 Ştirile Pro TV
10.00 La Măruţă
11.30 Acasă la Români
12.45 Teleshopping
13.00 ApropoTv
14.00 România, te iubesc!
14.45 Lecţii de viaţa
15.30 Arena bucătarilor
16.00 Lecţii de viaţa
17.00 Ce spun românii
18.00 I likeIT
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Arena bucătarilor
20.30 Las Fierbinţi
21.30 Mostenirea
22.15 Acasă la Români
23.45 Teleshopping
00.15 Lecţii de viaţa
01.00 I likeIT
01.30 Superspeed
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Las Fierbinţi
03.45 Mostenirea
04.30 Acasă la Români

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Fii sănătos cu Maria Marian
09.00 In lumea surprizelor
10.00 Chef de gatit
10.20 Savoare la Maximum
11.00 M-Adam
12.00 Teleshopping
12.15 Ora Expertizei
14.15 Teleshopping
14.45 Cabinetul din umbră
16.45 Teleshopping
17.00 Trigger
18.00 Asfalt de Moldova
19.00 Jurnalul săptămânii
20.00 Dora Show
22.00 Strange Empire
23.00 Jurnalul săptămânii
00.00 Asfalt de Moldova
02.00 Red Tsars - Putin
03.00 Russian Girls
03.00 Dora Show

TV8

05.00 Новости DW
05.15 Întreabă Gheţu
07.00 Ştirile TV8
07.45 Sport
08.00 Вечер. Настоящее время
09.00 Best of mercur retrograd
10.00 Autoblog
10.30 Reporter de Gardă
10.45 Teleshopping
11.00 T/c Familia
12.45 Teleshopping
13.00 Cutia neagră
15.00 Х/ф
19.00 Ştiri de week-end
19.45 Что это было?
20.45 Х/ф
01.00 Ştiri de week-end
01.40 Что это было?
02.30 Х/ф
04.10 Best of mercur retrograd

Naţional

06.00 Vouă
06.30 Baronii
07.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 693
08.00 Teleshopping
08.15 Vouă
08.45 Teleshopping
09.00 Tradiţii de la bunica
10.00 Din viaţa romilor
12.00 Stan şi Bran - momente de exceptie
12.30 Specialişti în sănătate
12.55 Teleshopping
13.15 Tradiţii de la bunica
14.45 Film: MISIUNE CONTRA CRONOMETRU
16.45 Film: INSULA DINOZAURILOR
18.30 Ştiri + Sport + Meteo
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 696
20.00 Spune-mi adevărul
22.00 Fosta mea iubire
23.45 Film: MINTE BOLNAVĂ
02.00 Albumul Naţional
03.45 Vouă
04.00 Baronii
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Duminică, 8 august

TVR M oldova

07.00 Universul credintei
08.00 Jocurile Olimpice de Vară
08.00 Box FINALE
09.00 Handbal feminin FINALA
10.30 POLO masculin FINALA
12.00 În grădina Danei
12.25 Jocurile Olimpice de Vară
14.00 Ceremonia de închidere
17.00 Studio olimpic
17.50 Discover România
18.00 Telejurnal Moldova
18.30 România veritabilă
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.55 Ambasadorii succesului
20.00 Telejurnal Ştiri
20.50 Zi de zi cu părintele Ctin Necula

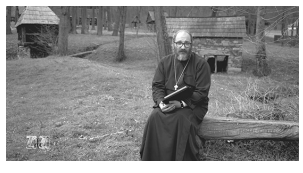

21.00 Discover România
21.10 Jocurile Olimpice de Vară
02.50 Discover România
03.00 Jocurile Olimpice de Vară
05.30 Telejurnal Moldova
06.00 România veritabilă
06.30 În grădina Danei

TVR 1

07.00 Universul credintei
08.00 Jocurile Olimpice de Vară
08.00 Box FINALE
09.00 Handbal feminin Finala
10.30 POLO masculin Finala
12.00 In grădina Danei
12.30 Viaţa satului
13.00 Tezaur folcloric
13.55 Jocurile Olimpice de Vară
14.00 Ceremonia de închidere
17.00 Exclusiv în România
17.50 Zi de zi cu părintele Constantin Necula
18.00 Jurnal Olimpic
19.00 Jocurile Olimpice de Vară
19.50 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telejurnal Ştiri
20.57 Sanătate, România!
21.10 Jocurile Olimpice de Vară
00.20 Cooltura
01.00 Ai luat plasă! sez. 3, ep. 4
01.55 Tezaur folcloric
02.45 Exclusiv în România
03.30 Români care au schimbat lumea
03.55 Telejurnal Ştiri
04.40 Universul credintei
06.00 Vorbeşte corect!
06.05 Gări de poveste Ceferiştii

TVR 2

07.00 Teleshopping
07.30 Jocurile Olimpice de vara
10.00 Pescar hoinar
10.30 Natură şi aventură
11.00 Destine ca-n filme
12.00 Fraţi de viţă
12.30 Sănătate cu de toate
13.10 Film: Plecarea vlaşinilor
15.00 Drag de România mea!
17.00 D'ale lu' Mitică
18.00 Reteaua de idoli
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.10 Film: Întoarcerea vlaşinilor
22.10 Film: Jocul lacrimilor 108'
00.15 Jocurile Olimpice de vara TVR 1/ TVR2
01.15 Film: Plecarea vlaşinilor
03.00 Telejurnal
03.30 Film: Întoarcerea vlaşinilor
05.10 Ferma
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Cuvintele credinţei
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 F/d
10.30 Ring star
11.00 Ştirile
11.35 F/d
11.40 Abraziv
12.00 Ştiinţă şi inovaţii
12.30 F/d
13.00 Miezul zilei
13.30 O demivorbă
14.00 Rapsodia satului
14.30 Tezaur
15.00 Musafirul
15.30 Erudit cafe
16.10 Codul ECO
16.30 Moldovenii de pretutindeni
17.00 Ştirile (rus.)
17.15 Purtătorii de cultură
17.45 Chişinău: ieri şi azi
18.00 Evantai folcloric
19.00 Mesager
20.00 C. Moscovici
21.00 Ştirile
21.20 Prin muzică în Europa
22.35 Ştirile (rus.)
22.55 Film: În căutarea norocului

AgroTV

06:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Ştiri, Informativ/Analitic
07:00:00 Să ne cunoaştem Ţara Program educational/ cultural
07:30:00 TELEMAGAZIN
08:00:00 SERA IDEALĂ Program educaţional/informativ
08:30:00 PARADISUL GRĂDINILOR Program educaţional/informativ
09:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Ştiri, Informativ/Analitic
10:00:00 ACTUALITATEA LA RAPORT talk show
11:00:00 TELEMAGAZIN
11:15:00 RETETA SAPTAMANII Program de divertisment
11:40:00 PROFU DE NUTRIŢIEProgram educational
12:00:00 CĂLĂTORII CU GUSTProgram de turism
12:30:00 INTERVIURI CU SOROCENI
13:40:00 MUZICA PETNTRU TOTI
14:00:00 BAŞTINA - Magazin agricol
14:45:00 PRIETENII LUI CUCOŞ Program de divertisment
15:00:00 ZONA VERDE Program educaţional/informativ
15:30:00 ABC-ul FERMIERULUI Podcast Program educativ/informativ
16:00:00 BATALIA SERELOR Program de divertisment
16:30:00 TELEMAGAZIN
16:45:00 Program AGRO TV România
17:45:00 TELEMAGAZIN
18:00:00 BAŞTINA - Magazin agricol
18:30:00 RETETA SAPTAMANII Program de divertisment
19:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Ştiri, Informativ/Analitic
20:00:00 Just Vlog Educativ/ divertisment
20:30:00 VIN LA TINE Program de divertisment
21:00:00 Show 90w! Program de divertisment
22:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Ştiri, Informativ/Analitic
23:00:00 DATINA STRABUNA Emisiune despre folclor
00:00:00 Program AGRO TV România
02:00:00 RETROSPECTIVA SAPTAMANII Ştiri, Informativ/Analitic
03:00:00 Să ne cunoaştem Ţara Program educational/ Cultural
03:30:00 BAŞTINA - Magazin agricol
04:00:00 Program AGRO TV România

ProTV

06.00 Ştirile Pro TV Chişinău
07.00 Ştirile Pro TV
10.00 Teleshopping
10.15 Film Prima iubire
12.15 Gusturile se discută
13.15 Teleshopping
13.30 Film Un tatic grozav
15.15 Film Mr. Bean în vacanta
16.45 Teleshopping
17.00 Film Soacra mea e o scorpie
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Ştirile Pro TV Chişinău
21.00 Film Răzbunătorii: Sub semnul lui Ultron
23.00 Film Identitati furate
01.00 Ştirile Pro TV Chişinău
01.40 Film Prima iubire
02.40 Film Soacra mea e o scorpie
04.40 Film Răzbunătorii: Sub semnul lui Ultron

ProTV InterNaţional

06.00 Ce spun românii
07.00 Ştirile Pro TV
10.00 Acasă la Români
11.30 Ce spun românii
12.15 Superspeed
12.45 Teleshopping
13.00 Arena bucătarilor
13.30 Lecţii de viaţa
14.30 Ce se întâmplă, doctore?
15.00 ApropoTv
15.45 Lecţii de viaţa
17.15 Ce spun românii
18.00 România, te iubesc!
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Superspeed
20.30 Las Fierbinţi
21.30 Mostenirea
22.15 Acasă la Români
23.30 ApropoTv
00.15 Teleshopping
00.45 Ce se întâmplă, doctore?
01.15 România, te iubesc!
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Las Fierbinţi
03.45 Mostenirea
04.30 Acasă la Români

Jurnal TV

07.00 Jurnalul săptămânii
08.00 Tur Retur
08.30 Micii Bucatari
09.00 In lumea surprizelor
10.00 Chef de gatit
10.20 Дегали
11.00 Cealalta Basarabie
12.00 Teleshopping
12.15 Dora Show
14.15 Teleshopping
14.45 Secretele Puterii
16.45 Teleshopping
17.00 Tombola Maximum
19.00 Patrula
20.00 Lupta'n bucate
21.00 Ora de Ras
22.00 Strange Empire
00.30 Patrula
01.15 Thieves by law
02.00 Oligarch Wives
03.00 Dora Show
05.00 Ora Expertizei

TV8

05.00 Regionalii
06.00 Что это было?
07.00 Ştiri de week-end
07.40 Reporter de Gardă
08.00 Autoblog
08.30 Ждем в гости
09.30 Iubeşte viaţa
10.30 Bucătărim cu vitra la TV8
11.00 T/c Familia
12.45 Teleshopping
13.00 Întreabă Gheţu
15.00 Teleshopping
15.15 Punct şi de la capăt
16.00 Х/ф
18.30 T/c
19.00 Ştiri de week-end
19.45 Cutia neagră. Plus
21.00 13 cu rodica ciorănică
22.00 Х/ф
00.30 Ştiri de week-end
01.10 Cutia neagră. Plus
02.00 Х/ф
04.10 Iubeşte viaţa

Naţional

06.00 Vouă
06.30 Baronii
07.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 694
08.00 Teleshopping
08.15 Vouă
08.30 Teleshopping
09.00 Tradiţii de la bunica
10.45 Stan şi Bran - momente de exceptie
11.15 Film: INSULA DINOZAURILOR
13.00 Start show România
16.00 Stan şi Bran - momente de exceptie

16.30 Spune-mi adevărul
18.30 Ştiri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 697
20.00 Film: SĂ REAPRINDEM FLACĂRA IUBIRII
23.45 Film: COMANDO CĂTRE MOARTE
02.00 Start show România
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Nicoleta Nucă: O metamorfoză stilistică

Nicoleta Nucă își propune să iasă din zona sa de confort și să-și manifeste aptitudinile stilistice. Interpreta a acceptat provocarea de a participa la un show televizat din România, concursul ,,Bravo, ai stil! Celebrities". Admiratorii cântăreței o vor putea urmări pe micile ecrane din toamnă, în cadrul show-ului de anvergură.

Nouă celebrități vor fi concurentele celui de-al VII-lea sezon ,,Bravo, ai stil!", denumit de organizatori ,,Metamorfoza: show-ul perfect, strălucirea supremă!" și care, potrivit acestora, le va transforma din celebrități, în repere de stil.

Nicoleta a scris pe rețelele de socializare că așteaptă cu nerăbdare debutul show-lui: ,,Voi fi una dintre concurentele ediției din această toamnă a ,,Bravo, ai stil! Celebrities". Abia aștept să înceapă această nouă provocare pentru mine! Este o ,,ieșire" din zona mea de confort, unde voi învăța cu siguranță multe. Sper că îmi veți fi alături și în această aventură și mă voi bucura de susținerea voastră."

Organizatorii concursului televizat au menționat că Nicoleta își va manifesta în cadrul emisiunii creativitatea prin ținutele pe care le va prezenta, dezvoltându-și capacitățile în materie de stil vestimentar.

,,Nicoleta Nucă, originară din Republica Moldova și stabilită în România, este una dintre cele mai îndrăgite interprete de muzică pop din tânăra generație. Artista nu ezită să facă schimbări radicale de look, este versatilă și încrezătoare, puternică, cu un stil eclectic. Nicoleta Nucă intră în competiția „Bravo, ai stil! Celebrities" pentru a se descoperi pe sine și mai mult și pentru a-și manifesta latura creativă și prin styling, nu doar prin muzică", se menționează într-o postare de pe pagina oficială de Instagram a emisiunii.

Reality show-ul a fost difuzat pentru prima dată pe 22 august 2016 și a devenit unul din cele mai urmărite din România, potrivit presei de peste Prut. Printre moldovencele care au participat în cadrul acestui proiect se numără și Valeria Lungu, fiica interpretei Victoria Lungu.

Octavian GRAUR

Cine este românca Romina Gingașu, cea care va moșteni imperiul Ferrari

Romina Gingașu a devenit de curând soția lui Piero Ferrari. Cei doi s-au căsătorit în cursul zilei de sâmbătă, în secret, iar la nuntă le-a cântat nimeni altul decât Al Bano. Romina și Piero trăiesc o frumoasă poveste de dragoste încă din anul 2016, iar în weekend-ul ce a trecut au decis să își unească destinele.

Ceremonia a avut loc în Capri, iar alături le-au fost invitați aleși pe sprânceană. Românca este angajată la o companie producătoare de avioane, iar meseria ei este de a vinde aeronave celor mai bogați oameni din lume.

Timpul a trecut, iar iubirea dintre ei a devenit cu atât mai mare, iar acum iată că au devenit soț și soție. Invitatul special a fost unul din cei mai mari artiști de pe planetă – Al Bano.

Numele româncei, Romina, a fost pus de părinții femeii care s-au inspirat de la Romina Power, soția și partenera de scenă a solistului.

Piero Lardi Ferrari s-a născut în anul 1945 și este un om de afaceri italian, fiul legitim al lui Enzo Ferrari. La această oră bărbatul deține 10% din acțiunile companiei Ferrari, primite moștenire de la tatăl său.

playtech.ro

Tulpina indiană a Covidului

Cu vaccinarea sănătoasă
Avem o nouă zăpăcire:
La firul vieții cel subțire
Covidul cu tulpina groasă...

Gheorghe BÂLICI

Amprenta lui Michelangelo s-ar fi păstrat pe o statuetă din ceară

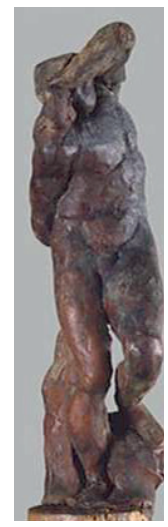

O sculptură în ceară veche de 500 de ani și atribuită lui Michelangelo ar păstra urma unei amprente a marelui maestru renascentist, conform rezultatelor unei noi analize, transmite luni Live Science.

Michelangelo ar fi creat, între anii 1516 și 1519, această sculptură din ceară, cu înălțimea de 17,6 centimetri, ca studiu pentru o sculptură pe care o pregătea pentru bazilica Sfântul Petru din Vatican. Din păcate, sculptura nu a fost terminată, iar statueta din ceară folosită ca model face parte în prezent din colecțiile Muzeului Victoria și Albert (V&A), din Londra.

Denumită „Un sclav", statueta din ceară a fost expusă publicului, însă în primăvara neobișnuit de caldă a anului trecut curatorii au luat decizia de a o transporta din galerie într-un loc mai răcoros pentru ca ceara să nu se topească, în perioada în care muzeul era oricum închis din cauza pandemiei, conform publicației „The Times".

Probabil că modificarea temperaturii și a umidității în care era ținută statueta a influențat ceara din care este realizată, amprenta devenind mai evidentă.

Michelangelo a distrus multe dintre studiile și modelele pe care le-a realizat în ceară înainte de a muri. Nu este clar de ce a luat astfel de decizii, însă biograful Giorgio Vasari opina că Michelangelo nu ar fi dorit ca oamenii să știe cât de mult efort depunea în arta sa, preferând să pară un artist de geniu, ale cărui lucrări erau perfecte.

Agerpres

Caricatura la gazetă

ABONAȚI-VĂ ȘI PĂRINȚII, RUDELE, PE TOȚI CEI RĂMAȘI ACASĂ!

Gazeta de Chișinău

Alegeți „GAZETA de Chișinău" în 2021!

INDICE	1 LUNĂ	3 LUNI	6 LUNI	12 LUNI
PM 21125 (PERS. FIZICE)	35,20	105,60	211,20	422,40
PM 21125/23 (PENS., INVAL., STUD.)	32,20	96,60	193,20	386,40
PM 21125/24 (PERS. JURIDICE)	40,0	120,0	240,0	480,0